

แนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

Solutions to the Problem of Domestic Violence among Thai Muslim
Married Couples in Satun Province

โศจิรัตน์ สุภณีจวัฒนา

Sojirat Supanichwatana

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Master of Arts in Human and Social Development

Prince of Songkla University

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล
ผู้เขียน นางสาวไศจรีย์ ศุภนิจวัฒนา
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์)

.....กรรมการ
(ดร.เบญจทิรา รัชตพันธนากร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และ
สังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวไศจรัตน์ ศุภนิจวัฒนา)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวไศจรีย์ ศุภนิจวัฒนา)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	แนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล
ผู้เขียน	นางสาวโคจิรัตน์ ศุภนิจวัฒนา
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลและศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักในจังหวัดสตูล จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คู่สามีภรรยาที่ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน จำนวน 15 คน 2) พ่อแม่และญาติพี่น้องของคู่สามีภรรยาที่ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน จำนวน 15 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) จำนวน 4 คน รวมทั้งเก็บข้อมูลโดยการประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์กับผู้นำศาสนา 15 คน ผู้นำท้องถิ่น 15 คน และนักวิชาการมุสลิม 15 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้หลักตรรกเทียบเคียงแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยควบคู่บริบทแล้วนำมาเรียบเรียงพรรณนาปรากฏการณ์ที่ศึกษา

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สาเหตุของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลที่สำคัญ 4 สาเหตุ คือ สาเหตุจากการนอกใจ สาเหตุจากการแต่งงานโดยไม่สมัครใจ สาเหตุจากสามีมีการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติด และสาเหตุจากการขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว
2. ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ภรรยาได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและเกิดบาดแผลทางจิตใจ ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว โดยเฉพาะการหย่าร้างและการขาดความไม่สงบ ทำให้บุตรหลานในครอบครัวเลียนแบบพฤติกรรมและสร้างความรำคาญและเอือมระอาให้กับเพื่อนบ้าน

3. การจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล มี 4 กิจกรรมหลักที่มีการบูรณาการกับหลักการของศาสนาอิสลาม ได้แก่ กิจกรรมการขัดเกลาตนเอง กิจกรรมการศึกษาอิสลาม กิจกรรมการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอาน และกิจกรรมบรรยายศาสนธรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาตนเอง เกิดการปรับทัศนคติและค่านิยม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง พัฒนาจิตใจให้ เจริญอกงาม ให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

Thesis Title Solutions to the Problem of Domestic Violence among Thai Muslim Married Couples in Satun Province

Author Miss Sojirat Supanichwatana

Major Program Human and Social Development

Academic Year 2014

ABSTRACT

The objectives of the study were to investigate causes and effects of domestic violence on Thai Muslim married couples in Satun Province, and to find out ways to manage the problem of domestic violence among Thai Muslim married couples in Satun Province. The data were collected using in-depth interviews with three groups of key informants. 1) A group of 15 spouses with domestic violence; 2) A group of 15 parents and relatives of married couples with domestic violence; and 3) A group of four officials of the OSCC (One Stop Crisis Center). In addition, data were collected from a brainstorming meeting and a critique meeting attended by 15 religious leaders, 15 local leaders and 15 Muslim academics. The data were analyzed using content analysis in which the principles of logic were used in comparisons between related concepts, theories, and research reports along with the contexts. Then descriptions of the phenomena were compiled and presented.

The results of the study were as follows.

1. It was found that four causes of domestic violence among Thai Muslim married couples in Satun Province were infidelity, forced marriage, husband's alcohol and drug abuses, and lack of readiness for married life.

2. The effects of domestic violence on Thai Muslim married couples were found to be in four aspects. Wives were injured physically and mentally; it caused family problems, especially divorces, and chaos; children imitate the behavior they had observed, and it irritated and discontented their neighbors.

3. For problem management, four main activities integrated with Islamic principles were found. They were self-socialization, studying Islam, studying and learning the Al Quoran, and religious lectures. These were activities that emphasized behavioral analysis to induce self-learning, self-development, changes in attitude, value and behavior, solve problems of conflict, and develop the mind so that it was prosperous with moral ethics and discipline that enabled them to live happily in society.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายท่าน หลายหน่วยงาน ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ถ่ายทอดเรื่องราวอันแสนเศร้าเจ็บปวด แต่เปี่ยมไปด้วยความเข้มแข็งที่จะก้าวข้ามผ่านความเลวร้ายในชีวิตคู่ ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จบรรลุผล

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณประคอง อังสุภานิช เจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 436 ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน นักวิชาการมุสลิม ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลและร่วมดำเนินงานวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สนับสนุนทุนในการดำเนินงานโครงการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หลักสูตรและบุคลากรคณะศิลปศาสตร์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เทพสิงห์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม ดร.เบญจทิรา รัชตพันธนากร รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมศักดิ์การ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และขอขอบคุณบูรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ที่ได้ถ่ายทอดวิถีวิทยาการวิจัยให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณร้านเอเพ็ดก๊อปปี้เซ็นเตอร์คณะศิลปศาสตร์ที่ช่วยดูแลการจัดทำเอกสาร การจัดรูปแบบ รวมถึงความปรารถนาดี ความห่วงใยที่มีให้เสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว เพื่อนสนิทมิตรสหาย ที่คอยให้กำลังใจ ร่วมทุกข์ ร่วมสุข อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัย ศึกษาวิจัยจนสำเร็จลุล่วงในวันนี้ได้ตั้งหวัง

โคจิรัตน์ สุภณีจวัฒนา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(5)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการภาพประกอบ.....	(11)
รายการตาราง.....	(12)
รายการผลงานที่ตีพิมพ์และการประชุมวิชาการ.....	(13)
สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน.....	(14)
เนื้อหา	
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ทบทวนวรรณกรรม.....	8
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	25
ผลและการอภิปราย.....	31
การศึกษาสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมใน จังหวัดสตูล.....	31
แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล	41
สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	60
ภาคผนวก ก. ข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษาและตัวอย่างกรณีศึกษา.....	61
ภาคผนวก ข. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานและการประชุมวิชาการ.....	72
ประวัติผู้เขียน.....	92

รายการภาพประกอบ

ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 The Power and Control Wheel.....	13
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	24
ภาพที่ 3 แสดงแผนที่จังหวัดสตูล	25
ภาพที่ 4 แผนผังการประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์.....	28

รายการตาราง

ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดสตูลเปรียบเทียบกับ จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงทั่วประเทศ.....	5
ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสามีหรือภรรยาที่มีปัญหาความรุนแรงระหว่างกัน.....	62

รายการผลงานที่ตีพิมพ์และการประชุมวิชาการ

ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์งานวิจัยเพื่อเผยแพร่ผ่านการประชุมวิชาการจำนวน 1 บทความ
ตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านวารสารจำนวน 1 บทความ ดังนี้

Supanitwatthana S. and Laeheem K. (2014). *Violence against Spouses in Thailand*.

Presented at the 6TH International Conference on Humanities and
Social Sciences (ICHISS), Kuala Lumpur, Malaysia.

Supanichwatana S. and Laeheem K. (2015). Causes and Impacts of Violence against

Thai Muslim Spouses in Satun Province. *Asian Social Science*.X(X),XXX-
XXX.

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน

Our reference : UPNM (FPP) 10.02/02 Jilid 5 (110)
Date : 9 APRIL 2014

Prof./Dr./Mr./Mrs.,

Sojirat Supanitwatthana & Kasetchai Laeheem

Paper ID: L 19

CONFIRMATION OF ABSTRACT ACCEPTANCE FOR 6th ICHiSS 2014

Thank you for your kind interest in participating in the 6th International Conference on Humanities and Social Sciences (ICHiSS) 2014 "Unity in Diversity: Challenges in the New Millennium" to be held on 6 - 7 June 2014 at the Royale Chulan Hotel, Kuala Lumpur, Malaysia.

We are pleased to inform you that your abstract is accepted to be presented in the 6th ICHiSS 2014. Kindly submit your full paper via online at: submission@upnm.edu.my with the subject of e-mail: 'ICHiSS 2014 Full Paper Submission' before 2nd May 2014. You are advised to edit and adhere to the format stated in our website when submitting your full paper.

For registration fees arrangements and payment method, please refer to our conference website at: <http://ichiss.upnm.edu.my/index.php/call-for-abstract/registration-fees>. Kindly take note on the advantage of the 'early bird' registration fee promotion.

Should you have any inquiries or require further clarification, kindly contact us at: <http://ichiss.upnm.edu.my/index.php/contact>. Thank you for your kind cooperation and attention on the above matter. We look forward to seeing you at the conference.

"DUTY, HONOUR, INTEGRITY"

With best regards,

Organizing Committee of 6th ICHiSS 2014

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน

12/22/2014 (1 unread) - Ikasetchai - Yahoo Mail

Home Mail News Sports Finance Weather Answers Flickr Mobile More

Search Mail Search Web

Compose Delete Move Spam More

Inbox (1)

- Drafts
- Sent
- Spam
- Trash
- ▼ Folders
 - AggressiveBe
 - AirplaneBooking
 - AJISS_Contemporary Isl...
 - AsianSocial
 - BehaviourScience
 - CallForPaper
 - Child care, health and d...
 - ChildrenAndSociety
 - Hotel Booking
 - ID
 - KasetsartJournal
 - MinorThesis
 - NidaJournal
 - NRCT53
 - Publish Clinic
 - RompredKirkUniversuty
 - School Psychology Inte...
 - SongkhlaJournal
 - Thongphon
 - Vijai_jaruwut
 - Vijai_NRU
 - Vijai_VorCho
 - Vijai_Vorcho3nd

◉ [ASS] Submission Acknowledgement

◉ **Jenny Zhang** Today at 3:59 PM

To me

kasetchai laeheem:

Thank you for submitting the manuscript, "Causes and Impacts of Violence against Thai Muslim Spouses in Satun Province" to Asian Social Science. With the online journal management system that we are using, you will be able to track its progress through the editorial process by logging in to the journal web site:

Manuscript URL:
<http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ass/author/submission/43629>
 Username: Ikasetchai

If you have any questions, please contact me. Thank you for considering this journal as a venue for your work.
 Best Regards,

Jenny Zhang
 Editorial Assistant, Asian Social Science
 Canadian Center of Science and Education

 1120 Finch Avenue West
 Suite 701-309
 Toronto, ON, M3J 3H7
 Canada
 Tel: 1-416-642-2606 ext.202
 Fax: 1-416-642-2608
 E-mail: ass@ccsenet.org
 URL: <http://www.ccsenet.org/ass>

Reply, Reply all or Forward | More

บทนำ

สถาบันครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันหลักแรกที่ผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์ทุกคน เป็นที่เน้นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้มีความใกล้ชิดผูกพันช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลเอาใจใส่ และเป็นห่วงเป็นใยซึ่งกันและกัน นอกจากนี้สถาบันครอบครัวยังเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการหล่อหลอมหรือสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์และลักษณะวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ การจัดระเบียบในครอบครัว การอบรมสั่งสอน การสร้างนิสัยและบุคลิกภาพ และการสร้างระเบียบวินัยพื้นฐานที่ใช้ควบคุมพฤติกรรม เป็นต้น ดังที่โซติมา กาญจนกุล (2540) กล่าวว่าครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานแห่งการเปลี่ยนแปลงและเป็นหน่วยแห่งการแลกเปลี่ยนความรัก โดยเริ่มจากการที่สามีภรรยาให้ความรักแก่กันและแก่ลูก ซึ่งถ้าการแลกเปลี่ยนความรักเป็นที่พึงพอใจ มีสัดส่วนที่เหมาะสม และมีพัฒนาการที่ราบรื่น จนเกิดเป็นความรู้สึกไว้วางใจกัน เอื้ออาทรต่อกัน และพร้อมจะเสียสละให้กัน ก็จะทำให้ครอบครัวนั้นมีแต่ความสงบสุขและเป็นครอบครัวที่อบอุ่น และในทางตรงกันข้าม ถ้าการแลกเปลี่ยนความรักไม่เป็นที่พึงพอใจ มีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม และมีพัฒนาการที่ไม่ราบรื่นแล้ว ก็จะทำให้ครอบครัวนั้นมีแต่ความขัดแย้งและมีความวุ่นวาย สับสนอลหม่านจนก่อให้เกิดความรู้สึกทุกข์ใจ คับข้องใจ ขมขื่นใจ มีความโกรธ เกลียดชัง และในที่สุดความรู้สึกที่ไม่ดีของสามีภรรยาที่จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นอันส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต และมีการทะเลาะวิวาท ตบตีกัน ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยามีความเหินห่างกันและบางครอบครัวก็ตัดสินใจลงเอยด้วยการหย่าร้างกัน

ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างสามีภรรยาของสังคมไทยในปัจจุบันมีความหลากหลายและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ซึ่งสามีภรรยาต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้นเพื่อหารายได้ให้เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในครอบครัว ทำให้มีเวลาพูดคุยปรึกษาหารือกันน้อยลง บางครั้งทำให้เกิดความสับสนในหน้าที่ เกิดความไม่เข้าใจกันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสามีภรรยา จนทำให้ครอบครัวต้องอยู่ในสภาพที่อ่อนแอที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา เกิดปัญหาความไม่ลงรอยกันต่างฝ่ายต่างพยายามเก็บกดที่จะไม่แสดงความไม่พอใจออกมา ซึ่งเมื่อสะสมติดต่อกันเป็นเวลานานโดยมิได้รับการแก้ไข อาจทำให้เกิดภาวะความเครียด และในที่สุดก็เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาขึ้น ดังที่ รมชัย คงสภนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม (2551) กล่าวว่า ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาเป็นรูปแบบการกระทำในลักษณะการทำร้ายร่างกาย การล่อลวงละเมิดทางเพศ และทำร้ายจิตใจระหว่างกัน ยงยุทธ แสนประสิทธิ์ (2553) กล่าวว่าความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างความขัดแย้งกับการกระทำรุนแรง ซึ่งทำให้การป้องกันปัญหาดังกล่าวเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เนื่องจากคนในสังคมบางส่วนเชื่อว่าการกระทบกระทั่งหรือความขัดแย้งกันระหว่างสามีภรรยาเป็น

เรื่องปกติของทุกครอบครัวที่จะต้องเผชิญและการจัดการกับปัญหามักกระทำเมื่อ ความขัดแย้งลุกลาม จนกลายเป็นความรุนแรงแล้ว และเบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติจ (2546) รายงานว่า ความรุนแรงเป็น พฤติกรรมและการกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ คำพูด และการทำร้าย ทางเพศด้วยวิธีการบังคับ ชูเชิญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะ และใน การดำเนินชีวิตส่วนตัว จนทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความทุกข์ ความทรมานทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การทำร้ายผู้หญิงที่เกิดขึ้นในชีวิตคู่โดยสามีหรือคนรักเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงต่อผู้หญิง และเป็นปัญหาที่ลึตรอนสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้หญิง ตลอดจนเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อ การบรรลุซึ่งความเสมอภาคทางเพศ การพัฒนาสันติภาพ ความสำคัญของปัญหานี้อยู่ที่ผู้กระทำ รุนแรงต่อผู้หญิงเป็นบุคคลที่ผู้หญิงเคยไวใจมากที่สุด เป็นคนที่ยังหญิงจำนวนมากคิดว่าจะช่วยปกป้อง ดูแลยามเมื่อมีภัยอันตรายและฝากผีฝากไข้ได้

ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสที่เกิดขึ้นมีปรากฏการณ์หลายอย่างที่สะท้อนให้เห็นว่า การทำร้ายร่างกายภรรยาทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ซึ่งผู้ที่ทำร้ายร่างกายภรรยามาจาก ทุกฐานะเศรษฐกิจ ทุกอาชีพ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา และมักมีประสบการณ์การกระทำความรุนแรง ในช่วงที่เป็นความสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน และมีจำนวนมากที่ใช้ความรุนแรงนั้นนอกบ้าน (Sonkin, Martin, & Walker, 1985) จากข้อมูลสถิติจำนวนผู้กระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่เข้ารับ บริการในศูนย์พึ่งได้ (2554) พบว่าผู้กระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีจำนวนทั้งสิ้น 22,639 ราย ในจำนวนนี้ บุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้กระทำรุนแรงต่อเด็กและสตรีจำนวน 8,336 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 36.82 และคนไม่รู้จัก/แปลกหน้ากระทำรุนแรงจำนวน 1,950 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 8.61 นอกจากนี้ยังพบว่าสามีเป็นบุคคลที่กระทำรุนแรงต่อภรรยา มากที่สุดจำนวน 5,786 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 52.03 อันส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดปัญหาการหย่าร้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธัญภา พรหมรักษ์ (2550) ที่ศึกษาพบว่าประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับ ความรุนแรงในครอบครัวของผู้หญิงที่เลือกตอบโต้ด้วยการหย่าร้างและที่เลือกตัดสินใจตอบโต้โดย ไม่หย่าร้างมีรูปแบบความรุนแรงทั้งทางด้านร่างกาย ทางด้านวาจา ทางด้านจิตใจ และทางเพศ

จากการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของความขัดแย้งและความรุนแรงระหว่างคู่สมรสพบว่า สาเหตุของความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีมากมายหลายสาเหตุ เช่น จากการศึกษาที่พบว่าความรุนแรง ระหว่างคู่สมรสมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในตัวบุคคล ได้แก่ มีประสบการณ์ความรุนแรงใน วัยเด็ก นิสัยที่ดื้อรั้น ใจร้อน โมโหง่ายและบ่อย ไม่สามารถควบคุมความโกรธได้ หวาดระแวง พุดจาไม่เหมาะสม มีความวิตกกังวลสูง มักชอบเก็บตัว เป็นคนเคร่งครัดไม่ยอมผ่อนปรน เชื่อคนง่าย และชอบตีความ ส่วนสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ มีรายได้ต่ำหรือ มีหนี้สิน อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แออัดและเสียง มีภาระเลี้ยงดูบุตรหลานจำนวนมาก ต้องอาศัยพึ่งพิงญาติ ผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่บิดามารดา และมีเวลาร่วมทำกิจกรรมกับสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวน้อย เป็นต้น

(ยงยุทธ แสนประสิทธิ์, 2553) สาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสามีภรรยา มาจากความไม่พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะที่จะเป็นครอบครัวหรือการไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการเป็นครอบครัวของผู้หญิงและผู้ชาย การมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิดๆ ในเรื่องบทบาทในครอบครัวของหญิงชาย รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ภาวะวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจ จนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดน้อยลง ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน ขาดความรัก ขาดความเอื้ออาทร ไม่สามารถยอมรับพฤติกรรมของอีกฝ่าย และไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ เมื่อครอบครัวประสบปัญหาและขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งและหากความขัดแย้งสะสมเป็นเวลานานก็อาจขยายเป็นความรุนแรงในครอบครัวได้ในที่สุด (ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, 2537) และสาเหตุที่สำคัญของความรุนแรงระหว่างสามีภรรยามี 3 ประการคือ 1. เกิดจากปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาความแตกต่างด้านลักษณะนิสัย ทัศนคติ หรือบุคลิกภาพที่เป็นเชิงปัจเจกบุคคล หรือมาจากครอบครัวเดิม 2. เกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของครอบครัว เช่น ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาคุณภาพชีวิต และปัญหาของบุคคลในครอบครัวที่ไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ 3. เกิดจากปัญหาความขัดแย้งในระดับรุนแรงของครอบครัว เช่น การนอกใจ การไปมีภรรยาหรือสามีใหม่ การทะเลาะเบาะแว้งขึ้นรุนแรงที่นำไปสู่การทำร้ายซึ่งกันและกันหรือนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวจนไม่สามารถประคับประคองสภาพครอบครัวให้อยู่รอดมั่นคงได้ (พระครูนิภาธรรมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต), 2553)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ครอบครัวขาดความสมดุล และนำไปสู่การเผชิญปัญหาที่สลับซับซ้อนหลากหลายมากยิ่งขึ้นได้แก่ ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาผู้สูงอายุขาดการดูแล การทำร้ายร่างกายและจิตใจอันเนื่องมาจากการหย่าร้าง ผลจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้เป็นภัยต่อสังคมในทุกภาคส่วน ทุกครั้งที่เกิดความรุนแรงย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียต่อเหยื่อซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งความสูญเสียที่กล่าวนี้เป็นความสูญเสียทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของโชติมา กาญจนกุล (2540) ได้กล่าวไว้ว่าปัญหาการกระทำรุนแรงต่อภรรยาได้ก่อให้เกิดภาวะแก่สังคมในทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่ามหาศาลทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การให้สวัสดิการทางสังคม การให้คำปรึกษาแก่เหยื่อผู้ถูกทำร้าย ตลอดจนการใช้มาตรการป้องกันต่างๆ เป็นต้น เหมวรรณ เหมมะนัต (2533) กล่าวว่าปัญหาการทำร้ายร่างกายทุติการรยาส่งผลกระทบต่อสังคมระยะยาวได้ โดยเด็กในครอบครัวที่พ่อแม่ใช้ความรุนแรงต่อกัน เด็กจะเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงนี้โดยกระบวนการอบรมและขัดเกลาทางสังคม ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (2537) รายงานว่าการที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายทุติกันนั้นส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และการเรียนรู้ซึมซับของเด็กมาก การทุติต่าว่านั้นเชื่อมโยงไปถึงเด็กด้วยจากการศึกษาในเด็กแร่ร้อน เด็กติดยาเสพติด เด็กประพฤติกัทรพย์ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น มักมีประวัติ

มาจากครอบครัวที่มีความรุนแรงในครอบครัว และธัญภา พรหมรักษ์ (2550) ศึกษาพบว่าความรุนแรงที่เกิดในครอบครัวส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ส่วนคือ 1. ผลกระทบต่อภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกาย นอกจากมีบาดแผลภายนอกที่ต้องรักษาแล้วยังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ เป็นบาดแผลที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจไปตลอดชีวิต ความเจ็บป่วยทางใจนี้ผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเยียวยาบำบัดรักษา 2. ผลกระทบต่อครอบครัว ส่งผลร้ายต่อสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะบุตรทั้งที่อยู่ในวัยเยาว์หรือวัยรุ่นได้รับผลกระทบทางจิตใจโดยตรงและรุนแรง เกิดภาพลบในเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว ส่งผลต่อคุณค่าชีวิตทำให้บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว เกเรและไม่ตั้งใจเรียน และ 3. ผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน ส่งผลให้คู่สามีภรรยาแยกทาง หย่าร้าง เด็กอาจหนีออกจากบ้าน และออกเร่ร่อนกลายเป็นปัญหาของสังคม

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดใต้สุดของประเทศไทยด้านฝั่งอันดามันห่างจากกรุงเทพฯ 973 กิโลเมตรโดยมีเนื้อที่ประมาณ 2,807.522 ตารางกิโลเมตรหรือ 1,754,701 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดตรัง และจังหวัดสงขลา รัฐเปอร์ลิส และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีประชากรทั้งสิ้น 300,286 คน แยกเป็นชาย 149,701 คน หญิง 150,585 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 74.10 ศาสนาพุทธร้อยละ 25.81 ศาสนาคริสต์และอื่น ๆ ร้อยละ 0.09 มัสยิด 223 แห่ง วัด 36 แห่ง โบสถ์คริสต์ 3 แห่ง ศาลเจ้า 3 แห่ง และศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด 194 ศูนย์ (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, 2555) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชาวไทยมุสลิมเป็นประชากรส่วนใหญ่และเป็นกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันในการศึกษา วัฒนธรรม และแนวทางการดำเนินชีวิต โดยชาวไทยมุสลิมจะดำเนินชีวิตตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นธรรมนูญในชีวิตและรูปแบบการปฏิบัติตามหลักคำสอนของท่านศาสดามูฮัมหมัด ซึ่งผู้ที่มีความศรัทธาในศาสนาจะมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบริหารองค์กรศาสนาตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามและเป็นองค์กรนำในการพัฒนาสังคมมุสลิมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม มีความเข้มแข็งเป็นเอกภาพใฝ่หาสันติและความยุติธรรม โดยหนึ่งในหน้าที่ที่รับผิดชอบคือเป็นศูนย์กลางในการบริหารองค์กรมุสลิม มัสยิด วินิจฉัยปัญหาศาสนาประนีประนอมข้อพิพาทในเรื่องครอบครัวและมรดก ตลอดจนให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นต่อภาครัฐและเอกชนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัติองค์กรบริหารศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 มีหน้าที่คอยกำกับ ดูแล สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชากรในพื้นที่มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการส่งเสริมความมั่นคงในสถาบันครอบครัวที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นได้ดำเนินการโดยการจัดทะเบียนคู่สมรส (ไบนิกะห์) การอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการศาสนา และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในครอบครัว เป็นต้น (สำนักนายกรัฐมนตรียุติธรรม, 2540)

จากรายงานสรุปสถิติความรุนแรงในครอบครัวของศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว (2558) พบว่าความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดสตูลมีอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี 2552 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 12 เหตุการณ์ ปี 2553 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 7 เหตุการณ์ ปี 2554 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 8 เหตุการณ์ปี 2555 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 15 เหตุการณ์ ปี 2556 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 4 เหตุการณ์ และปี 2557 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว 8 เหตุการณ์ ในขณะที่รายงานสรุปสถิติเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทั้งประเทศของศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว (2558) พบว่า เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับค่อนข้างสูงตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปี 2556 กล่าวคือ มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 290 เหตุการณ์ในปี 2552 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 705 เหตุการณ์ในปี 2553 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 790 เหตุการณ์ในปี 2554 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 839 เหตุการณ์ในปี 2555 มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 849 เหตุการณ์ในปี 2556 และมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง 446 เหตุการณ์ในปี 2557 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวยังไม่สามารถลดน้อยได้ และหากดูจากประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 แล้วนั้น จังหวัดสตูลมีประชากรเป็นลำดับที่ 59 ของประเทศ แต่ลำดับเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวประจำปีกลับสูง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดสตูลเปรียบเทียบกับจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงทั่วประเทศ

ปีที่เกิดเหตุ	จำนวนเหตุการณ์ทั่วประเทศ	จำนวนเหตุการณ์ในจังหวัดสตูล	คิดเป็นร้อยละ	อันดับของจังหวัดสตูลที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของแต่ละปี
2552	290	12	4.14	6
2553	705	7	1.00	35
2554	790	8	1.01	31
2555	839	15	1.79	18
2556	849	4	0.47	39
2557	446	8	1.79	21

จากข้อมูลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สมรส มีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมาจากหลากหลายสาเหตุและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและจังหวัดสตูล เช่น ปัญหาการหย่าร้าง เด็กและเยาวชนขาดการดูแล ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสต้องได้รับการแก้ไขและป้องกันอย่างเร่งด่วน โดยองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหานี้โดยเฉพาะรัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 (ใช้บังคับวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550) ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นหน่วยรวมของสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นธรรมชาติ และย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากสังคมและรัฐ ดังในรัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 52 วรรคสอง กล่าวว่า “เด็ก เยาวชน สตรีและบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว” (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550) โดยอาจใช้แนวทางแก้ไขความรุนแรงระหว่างคู่สมรสโดยใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ดังคำกล่าวที่ว่าแนวทางแก้ไขความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวควรใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาตามหลักธรรมคำสอนในคัมภีร์ โดยเริ่มที่สมาชิกทุกคนควรประพฤติปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีการสำรวมกาย วาจา ใจ มีความซื่อสัตย์ต่อกัน มีการข่มใจมิให้หลงมัวเมาไปกับกิเลส และเว้นขาดจากอบายมุข 6 ประการที่อาจนำครอบครัวไปสู่ความล่มสลายได้ (พระครูนิภาสธรรมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต), 2553)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและคิดว่าจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิม ในจังหวัดสตูล เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลและศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล โดยผลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดต่างๆ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงวัฒนธรรม สำหรับใช้กำหนดนโยบายในการแก้ไขและป้องกันปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสและนำแนวทางที่ได้ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป รวมทั้งคู่สมรสไทยมุสลิมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสเพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างครอบครัวที่สงบสุข มีความรักความเข้าใจกัน และสามารถเสริมสร้างครอบครัวต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หมายถึงการกระทำใด ๆ ที่เริ่มมาจากความขัดแย้งระหว่างสามีภรรยาแล้วนำไปสู่การใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ซึ่งความขัดแย้งอาจเริ่มมาจากความหวาดระแวง ขู่เข็ญ คุกคาม กีดกันเสรีภาพ การใช้วาจาโต้เถียงกันอย่างรุนแรง แล้วนำไปสู่การทำร้ายร่างกายกัน ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว

2. สาเหตุของความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หมายถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สามีภรรยาเกิดความขัดแย้งกันจนนำไปสู่การทำร้ายร่างกายกัน ไม่ว่าจะเป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคมที่เน้นอำนาจของผู้ชายและค่านิยมในเรื่องบทบาททางเพศที่ผิด หรือสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมที่แวดล้อมด้วยความรุนแรง ยอมรับความรุนแรงและเห็นเป็นเรื่องปกติ การไม่ปรับตัวเข้าหากัน หรือสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับลักษณะบุคคลที่มีประสบการณ์ความรุนแรงมาก่อน ในวัยเด็ก การดื่มแอลกอฮอล์ การเสพยาเสพติด และความเครียด เป็นต้น

3. ผลกระทบของความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หมายถึงผลที่เกิดขึ้นจากการที่คู่สมรสมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันแล้วมีพฤติกรรมทำร้ายร่างกายกัน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสามีหรือภรรยา ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน และอื่น ๆ เป็นต้น

4. แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หมายถึงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรส เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาให้ลดน้อยลงและป้องกันปัญหาให้เกิดขึ้นสำหรับครอบครัวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นแนวทางที่จะใช้ในการทดลองปฏิบัติจริงในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับความความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

ตั้งแต่มนุษย์เริ่มอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก็เริ่มมีความขัดแย้งกันขึ้นในสังคม มีผู้กล่าวว่า ความขัดแย้งเริ่มมีขึ้นเมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งมีระดับความซับซ้อนมากขึ้น ต่างกันตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความคิด มีอารมณ์ มีการวางแผนที่สลับซับซ้อนเช่นกัน ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสอาจเกิดจากความคิด การพูดจา และการกระทำของทั้งสองต่างกันจนไม่สามารถหาข้อยุติได้ ดังคำกล่าวของนักวิชาการที่ว่า ความขัดแย้งเป็นกระบวนการทางสังคม ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อต่างฝ่ายมีจุดมุ่งหมายและค่านิยมที่ต่างกัน ความแตกต่างนี้มักเกิดจากการรับรู้มากกว่าที่จะเป็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นจริงๆ (เสริมศักดิ์ วิชาลากรณ์, 2540) ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสเป็นการรับรู้ที่ไม่สอดคล้องกัน ทำให้เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ ลดความเชื่อถือ ตลอดจนทำให้เกิดการไม่ยอมรับนับถือกัน (McCroskey, Richmond, & Stewart, 1986) อีกทั้งเป็นการหยุดยั้งความรู้สึกที่ดีต่อกันและขัดขวางความสามารถที่จะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา จะเกิดขึ้นเมื่อการกระทำของบุคคลหนึ่งไปขัดขวางและรบกวนการกระทำของอีกบุคคลหนึ่ง ในการที่จะบรรลุเป้าหมายของเขา หรือการที่สามีภรรยาที่มีความแตกต่างกันในค่านิยม ความสนใจแนวคิด วิธีการ เป้าหมาย ต้องการติดต่อกันหรืออยู่ร่วมกัน โดยที่ความแตกต่างนี้เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกันหรือไปด้วยกันไม่ได้ (เสริมศักดิ์ วิชาลากรณ์, 2540)

ดังนั้นกล่าวได้ว่าปัญหาความขัดแย้งระหว่างระหว่างคู่สมรส เป็นสิ่งที่แทบทุกคนรอบครัวหลีกเลี่ยงมิได้ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นสามีภรรยาจะต้องเกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน นอกจากนี้ความมุ่งหวังและการเรียกร้องให้สมาชิกคนอื่น มีความรู้สึกนึกคิด และมีพฤติกรรมที่มีคนตั้งไว้ย่อมส่งผลให้ผู้ถูกคาดหวังเกิดความตึงเครียดและเกิดปัญหาขัดแย้งกัน อย่างไรก็ตามความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสไม่ได้ส่งผลกระทบต่อด้านลบเพียงด้านเดียวแต่จะส่งผลในทางสร้างสรรค์และช่วยกระชับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวให้ดีขึ้นได้ หากสามีภรรยาเรียนรู้ที่จะผสมผสานรอยรั่วและร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

1.1 ความหมายของความความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

ความความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หมายถึง การกระทำใดๆที่เป็นความความรุนแรงที่เกิดจากการอคติทางเพศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทางร่างกาย ทางเพศและทางจิตใจระหว่างคู่สามี

ภรรยา โดยเฉพาะเป็นการกระทำของสามีที่มีต่อภรรยา รวมทั้งการขู่เข็ญ คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว และหมายถึง ความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ และจิตใจ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการทุบตี การทารุณ กิจกรรมทางเพศต่อผู้หญิงที่เป็นภรรยาในบ้าน ความรุนแรงอันมีเหตุมาจากสினสอด การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศของผู้หญิงที่เป็นภรรยา การปฏิบัติตามประเพณีต่างๆ อันเป็นอันตรายต่อผู้หญิง และความรุนแรงที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากผู้หญิงที่เป็นภรรยา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่ว่า ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมและการกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ คำพูด และการทำร้ายทางเพศด้วยวิธีการบังคับ ขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี คุกคาม กีดกันเสรีภาพ ทั้งในที่สาธารณะ และในการดำเนินชีวิตส่วนตัว จนทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความทุกข์ทรมาน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสหรือสามีภรรยา เป็นเรื่องซับซ้อน มีหลายรูปแบบและมองได้จากหลายมุมมองว่ามีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในระบบครอบครัว ปัจจัยชุมชน และปัจจัยสังคม เป็นต้น (สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมธินี พงษ์เวช, 2543) การกระทำใดๆ ก็ตามที่มีสมาชิกครอบครัวกระทำต่อกันแล้ว มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ (ธัญญา พรหมรักษ์, 2550) พฤติกรรมการล่วงละเมิด บังคับ ขู่เข็ญ ทำร้ายบุคคลในครอบครัว (มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2548)

จากการให้ความหมายของความรุนแรงระหว่างคู่สมรสโดยเฉพาะการกระทำของสามีต่อภรรยา ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าความรุนแรงในครอบครัวต่อภรรยา คือการที่ผู้หญิงถูกทำร้ายต่อร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และเพศ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงการมีอำนาจของผู้ชาย หรือบุคคลที่เป็นสามีเป็นการควบคุมสตรีให้ทำงานบางอย่าง ที่ผู้ชายต้องการจะให้ผู้หญิงซึ่งเป็นภรรยาของตนทำหรือไม่ให้ทำ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้หญิง เป็นการใช้รูปแบบ และระดับความรุนแรงที่แตกต่างกันในลักษณะของการทำร้ายร่างกาย ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกายในระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับรุนแรงหรืออาจถึงแก่ชีวิตโดยการใช้อาวุธ การถูกทำร้ายทางร่างกาย ยังส่งผลต่อความบาดเจ็บของจิตใจอีกด้วย “ความรุนแรง” ที่ว่านี้ไม่ได้หมายถึงการทำร้ายร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจของผู้ถูกกระทำเท่านั้น แต่ยังหมายถึง โดยวาจา ด่าทอ เสียดสี ประชดประชันอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการทำร้ายที่ไม่ได้ใช้คำพูด วาจา แต่เป็นพฤติกรรมของชายที่เป็นสามีที่สร้างบาดแผลเจ็บปวดและเรื้อรัง เช่น กรณีการมีคู่ สามีแบ่งปันความรักให้หญิงอื่น หรือแอบไปอุ้มขี้เลี้ยงคูหญิงอื่นไว้เป็นอนุภรรยา ก่อให้เกิดความเจ็บปวดด้านจิตใจ อันนำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางวาจา จิตใจและร่างกาย ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำทั้งกาย วาจา ใจ เช่นกัน

1.2 สาเหตุและลักษณะของความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

การขัดแย้งกันระหว่างคู่สมรสอาจจะเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาครอบครัวแตกร้าง ปัญหาทางสุขภาพจิต ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคมได้ ซึ่งผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวมักจะ

ลงเอยที่เด็กเสมอ ปัญหาดังกล่าวหลายๆปัญหานี้ หากเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อและรุนแรง ไม่ได้รับความสนใจในการแก้ไขก็อาจจะทำให้กลายเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศได้ ปัจจุบันคู่สมรสจำนวนมากที่ประสบปัญหาครอบครัวแตกร้าง หย่าขาดจากกัน ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สมรส มักจะทำให้ความสงบสุขในครอบครัวลดน้อยลงจนหมดสิ้นไป ซึ่งสาเหตุของการขัดแย้งกันเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. เวลาที่ต้องเสีย ในแต่ละวันคู่สมรสจะใช้เวลาการปฏิสังสรรค์กันวันละหลายชั่วโมง ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดความรุนแรงระหว่างคู่สมรสจึงมีมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคนอื่นๆ ที่คนในกลุ่มต้องใช้เวลาในการปฏิสังสรรค์กันมาก เช่น เพื่อนร่วมงาน แต่การเกิดความรุนแรงก็ยังมีน้อยกว่าคู่สมรส ซึ่งเป็นเรื่องชี้ให้เห็นว่านอกจากจะเกี่ยวกับเรื่องเวลาที่ใช้ในการปฏิสังสรรค์กันแล้วการเกิดความรุนแรงยังเกี่ยวกับเรื่องอื่นอีกด้วย 2. ขอบข่ายของกิจกรรมและความสนใจ การปฏิสังสรรค์ทางสังคมของกลุ่มคนอื่นๆ มักมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่การปฏิสังสรรค์ระหว่างคู่สมรสครอบคลุมกิจกรรมด้านต่างๆมากกว่า จึงมีเหตุการณ์ที่เกิดข้อขัดแย้งและไม่เป็นไปตามความคาดหวังได้มากกว่า 3. ความเข้มของการผูกพัน เนื่องจากคู่สมรสมีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้งเมื่อคนใดคนหนึ่งทำอะไรผิดพลาด จะรู้สึกเดือดร้อนใจมากกว่าเมื่อคนนอกทำเรื่องเดียวกัน และความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับความเข้มของการผูกพันว่าความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกันจะมีความรุนแรงมากกว่าความขัดแย้งระหว่างคนแปลกหน้ากัน เนื่องจากต่างฝ่ายต่างพยายามเก็บกดไม่แสดงความไม่พอใจออกมา และเมื่อเก็บไว้มากๆเข้า ความไม่พอใจจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้ระเบิดออกมาได้และเมื่อถึงวันนั้นอาจไม่เป็นเฉพาะเรื่องที่เป็นสาเหตุเท่านั้น แต่จะมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามามีด้วยซึ่งความสัมพันธ์ยังใกล้ชิดยิ่งมีอารมณ์ร่วมมาก การแสดงความไม่พอใจจะยากขึ้น แนวโน้มของการเก็บกดความรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจก็จะเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อมีการเก็บกดความรู้สึกไม่พอใจไว้นานเข้ายิ่งจำเป็นต้องให้แสดงออกมา 4. กิจกรรมที่มีการกระทบกระทั่งกัน กิจกรรมระหว่างคู่สมรสมีลักษณะ Zero Sum คือเมื่อฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่งจะเสียประโยชน์ ความขัดแย้งจะเกิดจากการที่แต่ละคนอยากทำกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น จากการทำคนหนึ่งจะไปดูภาพยนตร์ อีกคนหนึ่งต้องการจะไปเล่นกีฬาหรือเกิดจากการที่แต่ละคนมีนิสัยความเคยชินต่างกัน เช่น คนหนึ่งทิ้งของเกะกะ อีกคนหนึ่งคอยตามเก็บ 5. สิทธิในการกำหนดพฤติกรรม ระหว่างคู่สมรสมีสิทธิโดยนัยที่จะกำหนดพฤติกรรมของกันและกัน ดังนั้นการไม่พอใจต่อการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งจึงเลยเถิดไปจนถึงขั้นพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้อื่น

6. ความแตกต่างทางด้านอายุและเพศ การที่คู่สมรสประกอบไปด้วยบุคคลต่างเพศต่างวัยซึ่งมักจะมีโลกทัศน์และวัฒนธรรมแตกต่างกัน ทำให้มีความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างสามีภรรยาและระหว่างพ่อแม่กับลูก นอกจากนี้ ค่านิยม สภาพเศรษฐกิจสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบแผนวัฒนธรรม ก็ย่อมทำให้เกิดจุดต่างในด้านความสัมพันธ์ได้ 7. บทบาทที่ได้มาแต่กำเนิด ความเสมอภาคทางเพศที่กำหนดโดยสังคมมีพื้นฐานความแตกต่างทางชีวภาพ ในสังคมที่เน้น

ความเสมอภาค การแบ่งแยกเพศระหว่างคู่สมรสก่อให้เกิดความขัดแย้งได้สูง แต่ถึงแม้ว่าจะปราศจากความลักลั่นดังกล่าวก็ยังคงมีความขัดแย้งแฝงอยู่สูง 8. ความเป็นส่วนตัวระหว่างคู่สมรสในสังคมจำนวนมากกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้กลายเป็นเกราะป้องกันไม่ให้สังคมเข้าไปควบคุมแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส ระบบครอบครัวเดี่ยวในสังคมอุตสาหกรรมเมืองเป็นตัวอย่างที่เราเห็นได้ชัดที่สุด 9. ระดับความเครียดสูง ความสัมพันธ์ของคู่สมรสมีลักษณะไม่มั่นคง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ กล่าวคือโดยทั่วไปความสัมพันธ์แบบ Dyadic มีแนวโน้มที่จะไม่มั่นคง ยิ่งกว่านั้นคู่สมรสต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างที่สำคัญๆ ซึ่งเป็นไปตามวงจรชีวิตครอบครัว เช่น การเกิดของบุตร การบรรลุนิติภาวะของบุตร พัฒนาการของบุตรแต่ละวัย การล่วงเข้าวัยชรา การเกษียณ เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของคู่สมรส เป็นอย่างมากและทำให้คู่สมรสเป็นที่ที่มีความเครียดสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ (Straus & Gelles, 1989; เหมวรรณ เหมะนัด, 2533)

นอกจากนี้งานวิจัยของโชติมา กาญจนกุล (2540) พบว่าการทำร้ายร่างกายภรรยาครั้งแรกเกิดขึ้นในทุกช่วงเวลาของการอยู่ร่วมกัน โดยจุดเริ่มต้นของการเกิดการทำร้ายร่างกายภรรยาจะเริ่มต้นจากการเผชิญปัญหาหระหว่างคู่สมรส เมื่อคู่สมรสสะสมบรรยากาศของความเครียดไว้มากจนเกิดปฏิสัมพันธ์เชิงลบต่อกันและเมื่อสามีไม่สามารถควบคุมสติอารมณ์ไว้ได้ การทำร้ายร่างกายครั้งแรกจะเกิดขึ้น และเข้าสู่วงจรความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยเริ่มจากการเกิดความตึงเครียดและมีปากเสียงต่อมาก็จะเป็นการทำร้ายภรรยา และจบลงด้วยการสำนึกผิดของสามีและการให้อภัยของภรรยา แต่คู่สามี-ภรรยาไม่แก้ไขปัญหานี้ และเข้าสู่วงจรของความรุนแรงอีกครั้งและมีระดับของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับกิงกานต์ แก้วผืน (2550) พบว่าปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นประจำในชีวิตประจำวันของแรงงานสตรีหญิงในอำเภอสารภี อีกทั้งยังพบว่าความรุนแรงระหว่างคู่สมรสนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงเวลาและรวมถึงการโต้เถียงเพียงเล็กน้อยนั้นก็สมารถก่อให้เกิดความรุนแรงได้ จากการวิจัยพบว่าการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหลักประการหนึ่ง เนื่องจากความมึนเมาผลักดันไปสู่การกระทำความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และถึงแม้ว่าความรุนแรงจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งผู้หญิงที่ถูกกระทำเหล่านั้นยังคงเลือกที่จะอยู่กับคู่สมรส ด้วยความหวังที่ว่าสถานการณ์ความรุนแรงคงจะลดน้อยลง นอกจากนี้ปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสนั้นยังถูกมองว่าเป็นเรื่องหลีกเลียงและไม่มี การพูดถึง ถูกมองว่าเป็นเรื่องของครอบครัวและผู้หญิงที่ถูกกระทำนั้นอายที่จะเปิดเผยเรื่องราวต่อสาธารณะ ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้แสดงให้เห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงที่เป็นปัญหาใหญ่ในประเทศไทย ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้หญิง และควรที่จะได้รับการสนใจทั้งจากประชาชนและหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญและแก้ไขปัญหานี้ในที่สุด ส่วนงานวิจัยของ จรุงศรี แดนขุนทด (2554) พบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงระหว่างคู่สมรส คือ สามีมีบุคลิกก้าวร้าว ใจร้อน เจ้าชู้

มีการใช้สารเสพติด คือ สุรา เศรษฐกิจครอบครัวพอกินพอใช้ ไม่มีหนี้สิน แต่ภรรยาต้องทำงานเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้เมื่อเกิดความรุนแรงไม่มีคนคอยห้ามปรามหรือให้ความช่วยเหลือ วัฒนธรรมสังคมมีทั้งเมืองและชนบท มองว่าสามีทำร้ายภรรยาเป็นเรื่องที่บุคคลอื่นไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว การรับรู้บทบาทเพศชายหญิง ผู้ชายมีอำนาจตัดสินใจ ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวและทำตามความต้องการของสามี

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับความขัดแย้งและความรุนแรงระหว่างคู่สมรสที่กล่าวแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสเป็นปัญหาที่มีสาเหตุจากความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นและไม่ลงรอยกันในระหว่างคู่สมรสหรือสามีภรรยา ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะความสัมพันธ์ของสามีภรรยาใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกันและมีความผูกพันกันสูง หากต่างฝ่ายมีความคาดหวังและเรียกร้องความสัมพันธ์จากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมากเกินไป และไม่สามารถตอบสนองความสัมพันธ์นั้นได้ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งไม่เข้าใจกัน

1.3 รูปแบบและประเภทของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

รูปแบบของความรุนแรงระหว่างคู่สมรสที่รู้จักกันในชื่อ The Power and Control Wheel (Victims of Crime Assistance League Inc NSW., 2013) เป็นแบบแผนเชิงบังคับข่มขู่และควบคุม ได้จัดประเภทของความรุนแรงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการกระทำรุนแรงและการใช้การบังคับในรูปแบบต่างๆ การใช้ความรุนแรงทางกายภาพมักจะไม่ได้ใช้เพียงด้านกายภาพด้านเดียว แต่มักจะใช้ร่วมกับความรุนแรงทางเพศและอารมณ์ การทำร้ายทางด้านจิตใจ และการทำร้ายทางเศรษฐกิจ โดยสามารถแยกออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้ 1. การทำร้ายทางอารมณ์ เช่น การเรียกชื่อด้วยสรรพนามต่างๆ การทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง การทำให้อีกฝ่ายรู้สึกตกต่ำลง การก่อสงครามประสาท 2. การควบคุมการดำเนินชีวิต เช่น ห้ามพบปะพูดคุยกับผู้อื่น ติดตามบนอินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดีย ควบคุมเนื้อหาหนังสือที่อ่าน ไม่รับฟังเหตุผลและความต้องการ การจำกัดสถานที่ที่จะไป 3. การไม่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ใดๆที่เกิดขึ้น เช่น ทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น นิ่งเฉยไม่รับผิดชอบต่อสิ่งใดๆ โทษอีกฝ่ายว่าเป็นผู้กระทำผิดเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งขึ้น การปฏิเสธว่ามีพฤติกรรมทำร้าย 4. การใช้ลูกเป็นเครื่องมือ เช่น ใช้ลูกเป็นตัวกลางสื่อสารระหว่างสามี-ภรรยา ชูว่าจะทอดทิ้งลูกหรือพาลูกหนีไปถ้าเกิดความไม่พอใจขึ้น 5. การใช้อำนาจการปกครอง เช่น ทำตัวเป็นใหญ่ในครอบครัว ผูกขาดการตัดสินใจเรื่องทุกอย่างในครอบครัวด้วยตนเองเพียงผู้เดียว และลดบทบาทของคนในครอบครัวลง 6. การบีบบังคับทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่ให้ออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่ให้รับรู้ถึงรายได้ภายในครอบครัว ต้องให้อีกฝ่ายเป็นผู้เอ่ยปากขอเงิน มีอำนาจสิทธิ์ขาดการใช้เงินแต่เพียงผู้เดียว การไม่ให้ค่าใช้จ่ายเพื่อกินอยู่ 7. การบีบบังคับและการคุกคาม เช่น การบอกอีก

ฝ่ายว่าจะมีการทอดทิ้ง รายงานต่อหน่วยสังคมสงเคราะห์ 8. การใช้สายตา กริยา ท่าทาง ทำลาย ขว้างปา ข้าวของ ทำร้ายสัตว์เลี้ยง หรือแสดงอาวุธให้เห็น ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 The Power and Control Wheel

ที่มา : Victims of Crime Assistance League Inc NSW. (2013).

ประเภทของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยเฉพาะความรุนแรงที่สามีกระทำ ความรุนแรงต่อภรรยาในงานวิจัยเรื่องนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ คือ 1. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย หมายถึง การใช้กำลัง หรือ อุบัติเหตุใดๆ เป็นอาวุธมีผลทำให้สตรีที่ถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บ การใช้ความรุนแรงต่อภรรยา เช่น กรณีสามีกระทำรุนแรงต่อตัวผู้ที่เป็นภรรยา ได้แก่ การใช้ความรุนแรง เช่น การผลัก ตบ ตี เตะ ต่อย ทูบ กระชาก บีบคอ การขว้างปาสิ่งของใส่ จนถึง การทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัสด้วยอาวุธ หรือของมีคมต่างๆ และ 2. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ หมายถึง การกระทำหรือการละเว้นใดๆ ก็ตามที่มีผลทำให้สตรีผู้ถูกกระทำได้รับความเสียใจหรือเสียสิทธิเสรีภาพ นอกจากนี้ยังเห็นการที่สามีกระทำรุนแรงต่อตัวภรรยา โดยการแสดงด้วยวาจา หรือ แสดงท่าทีและการกระทำ ได้แก่ การพูดจาดูถูก การพูดประชดประชัน ด่าว่าด้วยคำหยาบคาย ตะคอก

ตวาด การทำให้ขายหน้า การแสดงท่าทีเฉยเมย การพูดข่มขู่ และการแสดงท่าทีโกรธ เป็นต้น (กฤตยา อาชวนิจกุล และวาสนา อิมเอม, 2546; ธีญา พรหมรักษ์, 2550)

ดังนั้นความรุนแรงสามารถแยกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือความรุนแรงทางตรง อันมีที่มาจากบุคคล มักมีผลเชิงทำร้ายร่างกาย และประเภทที่สอง คือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้างอันมีที่มาจากสิ่งที่ไม่ใช่ตัวบุคคล แต่เป็นอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างศักยภาพของมนุษย์ซึ่งเป็นกระบวนการที่ถูกสร้างขึ้นและดำรงในโครงสร้างหรือระบบสังคมวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องยาวนานและปรากฏมาในรูปอำนาจที่ไม่เสมอภาคกัน ความรุนแรงทางด้านร่างกาย ทางเพศ และทางด้านจิตใจที่เป็นเหมือนมรดกตกทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่องยาวนานและปรากฏมาในรูปอำนาจที่ไม่เสมอภาคกัน โดยที่ลูกชายและลูกสาวของแม่ที่ถูกกระทำรุนแรงหลายรายได้เจริญรอยตามพฤติกรรมความรุนแรงของพ่อ หรือยอมรับกับการกระทำไปโดยปริยาย ส่วนเด็กที่ประสบพบเห็นแม่ถูกกระทำรุนแรง ก็ได้รับผลกระทบต่อจิตใจและอารมณ์ไม่ต่างจากแม่เท่าใดนัก

1.4 ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

ผลกระทบของความรุนแรงระหว่างคู่สมรสแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ **ส่วนที่ 1 ผลกระทบต่อตัวเอง** ทางด้านร่างกาย เช่น การผลัก ตบ ตี ต่อย ทบ กระทบก ปีบคอ การขว้างปาสิ่งของใส่จนถึงการทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัสด้วยอาวุธหรือของมีคมต่างๆ และด้านจิตใจมีการเสียสุขภาพจิต หวาดกลัว ซึมเศร้า ไม่กล้าพบปะผู้คน **ส่วนที่ 2 ผลกระทบต่อครอบครัว** การหย่าร้างเป็นการตัดสินใจตอบโต้ของผู้หญิงที่ถือว่ารุนแรงที่สุดคือการตัดสินใจหย่าขาดจากสามีเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว ส่วนผู้ที่หย่าร้างไม่ได้ สามีไม่ยอมหย่า ก็ต้องอดทน เรียนรู้วิธีเผชิญปัญหาทางแก้ไข บางครั้งพึ่งทางหลักธรรม และหวังว่าเมื่อสามีอายุมากขึ้น คงลดพฤติกรรมความรุนแรงลง ผลต่อเด็กในครอบครัว เด็กที่ได้รับการสัมผัสและพบเห็นการแสดงความรุนแรงจากพ่อแม่ส่งผลทำให้เด็กมีอาการที่ผิดปกติจากความเครียด ภาวะซึมเศร้า และวิตกกังวล ส่งผลกระทบต่อปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมโดยรวม เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กถูกทำร้ายร่างกาย **และส่วนที่ 3 ผลกระทบต่อสังคม** ทำให้เกิดปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งปัญหาผู้สูงอายุขาดการดูแล ปัญหาเยาวชนเสพติด ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง การรบกวนเพื่อนบ้านและความสงบสุขของชุมชน ผลต่อเศรษฐกิจซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายทางด้านงบประมาณต่างๆในการแก้ปัญหา รวมทั้งการสูญเสียด้านผลิตผลต่างๆที่อาจจะเกิดจากผู้กระทำรุนแรงและผู้ถูกกระทำรุนแรง (ภควดี ศรีประเสริฐ, 2548; ธีญา พรหมรักษ์, 2550; Shipman, Rossman, & West, 1999; Ward, Flisher, Zissis, Muller, & Lombard, 2001; Wolfe, Crooks, Lee, McIntyre-Smith, & Jaffe, 2003)

1.5 แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส

นอกจากความรุนแรงระหว่างคู่สมรสที่สามีกระทำต่อผู้หญิงในชีวิตคู่จะเป็นการละเมิดสิทธิทางร่างกายและจิตใจแล้ว ยังเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสังคมโดยรวมอีกด้วย ในสังคมควรตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและแก้ไข โดยมีข้อเสนอการแก้ไขดังนี้ มาตรการระยะสั้น ได้แก่ รมณรงค์เพื่อให้กลไกด้านต่างๆ เครือข่ายภาครัฐและเอกชน ร่วมสร้างรักและสันติในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ จัดอบรมตำรวจและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ ให้มีทักษะในการจัดการคดีความรุนแรงที่มีต่อเด็กและผู้หญิง สร้างระบบการให้คำปรึกษาทักษะชีวิตก่อนมีชีวิตคู่ให้เป็นจริง หรือคำปรึกษาด้านอื่นๆ มาตรการระยะยาว ได้แก่ รัฐต้องประกาศนโยบาย การยุติ ความรุนแรงต่อผู้หญิง เป็นวาระสำคัญของชาติ เพื่อแก้ปัญหา รากเหง้าของความรุนแรง และเริ่มเสริมสร้างรัฐไทยให้เป็นสังคมที่ปลอดความรุนแรงทุกประเภทให้ จัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นใหม่ที่ให้บริการแก่ผู้หญิง และให้บริการแก่เด็กที่ประสบปัญหาความรุนแรงต่างๆ หน่วยงานท้องถิ่นควรรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไปว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม ไม่ใช่ปัญหาเฉพาะครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนี้ควรจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องชีวิตคู่แก่ชายหญิงที่จะแต่งงานกัน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัว ในขณะเดียวกันคู่สมรสควรพยายามปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดปัญหาภายในครอบครัวควรใช้เหตุผลในการแก้ปัญหามากกว่าการทำร้ายจิตใจหรือทำร้ายร่างกายต่อกัน เพื่อให้ชีวิตคู่และชีวิตครอบครัวมีความสุข

การดำเนินนโยบายภาครัฐนั้นมีการออกนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 แต่ในทางการปฏิบัตินั้นพบว่านโยบายในการปฏิบัติงานขาดความชัดเจน มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ ไม่สามารถยึดถือปฏิบัติได้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระของนโยบายและสภาพแวดล้อมของนโยบาย ดังนั้นรัฐควรเน้นวิธีการบริหารเชิงรุกให้มากขึ้น (กฤตยา อาชวนิจกุล และวาสนา อิมเอม, 2546; ภาสุรี เยี่ยมพิม, 2548; อภิรดี มีสัจย์, 2553) การใช้ชุมชนเป็นส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหา ควรมีการร่วมกันสอดส่องดูแลซึ่งกันและกันภายในชุมชน โดยให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรชาวบ้านที่สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชนได้เมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงภายในชุมชน ทั้งการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการช่วยเหลือผู้ที่ประสบเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน การร่วมจัดกิจกรรมเยียวยาผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงนั้นก็เป็นการจัดการปัญหาอีกรูปแบบหนึ่ง (Kelly, 2009; ลักษณนารา จรรย์านนท์, 2549)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าแนวทางในการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสนั้นต้องมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในด้านรัฐ ผู้ดำเนินการออกนโยบายต่างๆ หน่วยงานท้องถิ่นที่

เป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติงาน หรือแม้กระทั่งชุมชนที่เป็นหน่วยที่มีความใกล้ชิด ผูกพันของผู้คนในชุมชนมากกว่าหน่วยงานใด ก็สามารถช่วยกันร่วมช่วยเหลือและจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสได้

1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว

ตามนัย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ได้ให้คำนิยามของคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” ไว้ว่า “ การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือการกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำ ฆัดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท” และให้ความหมายของ “บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน” อาจกล่าวได้ว่า การกระทำทุกการกระทำที่ได้กระทำต่อ ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ต่อบุคคลทุกคนที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์กันโดยผลของกฎหมายหรือไม่ก็ตาม คือ การกระทำความรุนแรงในครอบครัว ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมาตรา 4 วรรคแรกได้ระวางโทษผู้กระทำความผิดคือ จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ความผิดฐานนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

ดังนั้นหากมีการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นคู่กรณีสามารถตกลงยอมความกันได้ ไม่ว่าจะในขั้นตอนของพนักงานสอบสวน หรือแม้แต่มื่อนำคดีมาสู่ศาลแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวต่อไป อย่างไรก็ตามหากมีการนำคดีมาสู่กระบวนการของกฎหมายแล้ว การยอมความหรือการถอนคำร้องทุกข์พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติขั้นตอนไว้เป็นการเฉพาะโดยมุ่งหมายให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวหรือยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำต่อบุคคลในครอบครัว จึงกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณีกำหนดให้ปฏิบัติ เพื่อยับยั้งเหตุแห่งปัญหาที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวดังกล่าว และหากต่อมาผู้กระทำไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณีมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไปได้ และตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แม้เมื่อนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาชั้นศาล ศาลก็มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีบรรเทาทุกข์ให้กับผู้เสียหายได้หรือเมื่อศาลพิพากษาว่าผู้กระทำความผิดมีความผิดตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกผู้กระทำผิดได้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งให้มีการกลับตัวแก้ไขการกระทำผิดซ้ำนั่นเอง ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากการดำเนินคดีตามประมวล

กฎหมายอาญา ที่มุ่งลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าแก้ไข และผู้เสียหายสามารถถอนคำร้องทุกข์ได้โดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งไม่มีกระบวนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว ทำให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษด้วยความผิดซ้ำๆกับบุคคลในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มีวิธีการดำเนินคดีเฉพาะซึ่งต่างไปจากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา ทำให้มีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอยู่บ้าง เช่น เรื่องเขตอำนาจศาล อำนาจการสั่งคดีของพนักงานอัยการ ตลอดจนการรับสำนวนการสอบสวนของพนักงานอัยการ แม้ว่าพระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติค่านิยมของคำว่า “ศาล หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว” แต่หากพิจารณาพระราชบัญญัตินี้โดยละเอียดแล้ว ศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาความผิดตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หากให้มีเพียงศาลเยาวชนและครอบครัวเท่านั้น แต่ยังมีหมายรวมถึงศาลอื่นซึ่งมีเขตอำนาจตามพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 ด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้ เพื่อแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวซึ่งมีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด หรือปกป้องคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้นการที่กฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กำหนดรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เพื่อให้โอกาสผู้กระทำกลับตัว และรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้จึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการทางอาญา (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550)

2. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวมุสลิม

ครอบครัวจัดเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญที่สุด ถ้าสังคมมีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งได้ ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันครอบครัวพึงมีหลักในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกันขึ้นในครอบครัว และศาสนาก็เป็นสถาบันที่สำคัญที่ได้ให้คำแนะนำและข้อประพฤติปฏิบัติเพื่อให้สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นศาสนิกของตนปฏิบัติตาม เมื่อเป็นเช่นนี้ ศาสนาอิสลามก็เป็นศาสนาหนึ่งที่สำคัญกับ

เรื่องนี้ ตามหลักศาสนาอิสลามแล้วจะสนับสนุนให้คนมีการแต่งงาน และอยู่เป็นครอบครัว เพื่อมีบุตร สืบสกุลและขยายเผ่าพันธุ์ให้กว้างขวาง ทั้งนี้ก็เพราะว่าศาสนาอิสลามมีจุดประสงค์เพื่อให้คนมีชีวิต ตามรูปแบบธรรมชาติที่องค์อัลลอฮ์ได้สร้างขึ้นไว้ กล่าวคือ เน้นให้คนดำเนินชีวิตไปตามกฎที่ไม่ผิด ธรรมชาติ ถ้าผู้ใดไม่ปรารถนาที่จะมีครอบครัว ผู้นั้นย่อมประพฤติผิดแยกไปจากกฎธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้เขาจึงไม่เป็นที่รักขององค์อัลลอฮ์ ดังนั้นศาสนาอิสลามจึงสนับสนุนให้คนมีครอบครัว อย่างเต็มที่ เพื่อตอบสนองความใคร่ที่เป็นพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์ ที่องค์อัลลอฮ์ได้กำหนดไว้ การแต่งงานหรือการมีครอบครัวนี้อิสลามถือว่าเป็นการสามารถทำให้จิตใจของคนสงบระงับได้ ซึ่งเมื่อ จิตใจของคนสงบระงับแล้ว ก็จะมีจิตใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามหลักศาสนาต่อไป หรือก็เพื่อการป้องกันการ ล่าส่อนทางเพศ เพราะว่าถ้าคนไม่มีคู่เป็นของตนเองแล้วก็เป็นที่แน่ใจว่า การผิดศีลธรรมหรือ การล่วงประเวณีย่อมเกิดขึ้นแน่นอน

2.1 การเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครองถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับชาวมุสลิม เพราะถ้าบุคคลเลือก คู่ครองที่ผิดแล้ว ก็ทำให้ผู้นั้นเป็นความทุกข์ชั่วชีวิต ไม่เพียงแค่นั้นปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาก็ย่อมมาก เช่น การทะเลาะทู่ตีกัน การแตกความสามัคคี และที่สำคัญก็คือ บุตรที่เกิดมาจะมีปมด้อยไปโดย ปริยาย เมื่อเป็นเช่นนี้ การพิจารณาคู่ครองที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญตามหลักศาสนาอิสลามมี คำสอนที่ชัดเจนในการกำหนดให้ศาสนิกชนของตนทำการเลือกคู่ครอง นั่นคือ ถ้าชายใดมีความรัก ชอบพอกับหญิงคนใดแล้ว ปรารถนาที่จะแต่งงานด้วย เขาจำเป็นต้องเลือกหญิงที่ดีที่สุดเพราะหญิงที่ดี ที่สุดจะทำให้เขามีความสุขได้ และถ้าหญิงใดปรนนิบัติสามีอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง และเป็นที่รักของ สามี นางก็จะได้เป็นที่รักและได้อยู่กับองค์อัลลอฮ์ ซึ่งผู้หญิงที่ดีที่สุดตามหลักศาสนาอิสลามนั้นก็คือ

- 1) ผู้หญิงที่มีศาสนา กล่าวคือเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นผู้เคร่งครัดในศาสนา หญิงเช่นนี้แม้จะ ไม่ใช่คนรูปร่างหน้าตาสวย แต่ก็เป็นผู้ที่น่าปรารถนาที่สุด และ
- 2) ผู้หญิงที่สามารถให้กำเนิดบุตรได้

ทั้งนี้ก็เพราะว่าศาสนาอิสลามมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะสร้างจำนวนของประชากรให้มาก และเป็นการทำ ให้ความประสงค์ของอัลลอฮ์สำเร็จ

ส่วนหญิงที่ห้ามไม่ให้แต่งงานด้วยก็มีเช่นกันคือ 1. เป็นคนต่างศาสนา ทั้งนี้เพราะว่า จะทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข เกิดความแตกแยกได้ อนึ่งถ้าหญิงเป็นคนต่างศาสนามาก่อน แต่ภายหลังหันมาเรียนรู้และนับถืออิสลามก็สามารถที่จะแต่งงานได้ และ 2. หญิงที่เป็นญาติของตน ซึ่งบุคคลที่องค์อัลลอฮ์ได้ห้ามไว้มีดังนี้ มารดา ย่า ยาย และที่สูงขึ้น ลูกสาว หลานสาว เหลนสาว และ ที่ต่ำลงไป พี่สาว น้องสาว น้าสาว ป้าสาว อาสาว ลูกสาวของพี่ชายหรือน้องชาย และที่ต่ำลงไป ลูกสาวของพี่สาวหรือน้องสาว และที่ต่ำลงไป แม่มม พี่สาวหรือน้องสาวที่ร่วมดื่มนมแม่มมเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าองค์อัลลอฮ์ทรงต้องการยกฐานะมนุษย์ให้สูงส่งกว่าสัตว์อื่น ๆ และเป็นการป้องกัน

การถ่ายทอดพันธุกรรมในลักษณะด้อย ที่เป็นส่วนทำให้ทารกเป็นเด็กพิการหรือสติปัญญาไม่ปราดเปรื่องนอกจากนี้ยังทรงต้องการให้มนุษย์ขยายวงศ์ญาติพี่น้องออกไป แทนที่จะเป็นญาติเกี่ยวดองกันเฉพาะในกลุ่มของตนเท่านั้น (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535)

อนึ่งการเลือกคู่ครองนี้ ผู้ที่เป็นชายหญิงสมควรที่จะได้เห็นรูปร่างหน้าตากันก่อน ผู้ที่เป็นพ่อแม่ไม่สมควรที่จะกีดกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เขาทั้งสองได้รู้จักกัน และมีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน แต่อิสลามห้ามอย่างยิ่ง ถ้ามีการอยู่กินกันก่อนแต่งงาน หรือการท้องก่อนแต่ง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งไม่สมควรอย่างยิ่ง และทำให้สังคมมีความเสี่ยงสูงต่อการขาดศีลธรรม เราจะเห็นได้ว่า คำสอนตามหลักศาสนาอิสลามจะเน้นหนักให้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกผู้หญิงมากกว่า ทั้งนี้ก็เพราะว่าตามความเชื่อศาสนาผู้หญิงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ภายในเรือน คือรับผิดชอบทุกอย่างในเรือน และคอยสนับสนุนสามี ซึ่งก็อาจจะเป็นการทำนองที่ว่า สามีเป็นผู้ปกครองครอบครัว ภรรยาเป็นผู้ช่วย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจึงควรที่ผู้ชายจะหาหญิงที่ถูกต้องใจตนมาช่วยเหลือ ถ้าเอาคนที่ไม่ถูกต้องใจหรือต่างศาสนา หญิงก็อาจจะไม่เชื่อฟังได้ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันขึ้นมา

2.2 การแต่งงาน

เมื่อได้มีการเลือกคู่ที่เหมาะสม และฝ่ายชายหญิงพึงพอใจกันแล้ว ต่อมาก็ทำการตกลงเจรจากันเรื่อง “มะฮัร” ซึ่งก็คือเงินที่มอบให้หญิงที่จะแต่งงานและเป็นสิทธิของเธอโดยเฉพาะ ไม่ใช่ของพ่อแม่ เพราะในอิสลามถือว่า การเลี้ยงดูบุตรเป็นหน้าที่ (อะมานะฮ) ของพ่อแม่ที่จะต้องกระทำ สำหรับมะฮัรนี้ ถ้าชายใดมีความยากจน ไม่สามารถหามะฮัร ที่มีค่าได้ แม้กระทั่งแหวนเหล็กวงหนึ่งก็หาไม่ได้แล้ว ก็ให้ทำการสอนหญิงโดยการกล่าวโอองการในคัมภีร์อัลกุรอานไม่ก็โอองการก็ได้ และฝ่ายหญิงก็ไม่ควรตำหนิเขาหลังจากมีการตกลงสู่ขอกันแล้ว ต่อมาก็คือการแต่งงาน หรืออิสลามเรียกว่า การนิกะห์ คือการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงเพื่อเป็นสามีภรรยา กัน โดยพิธีสมรสตามหลักการของศาสนาอิสลามมีองค์ประกอบของการนิกะห์ 6 ประการคือ ประการที่ 1 เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ซึ่งทั้งสองพอใจกัน และผู้ปกครองก็เห็นด้วยแล้ว ประการที่ 2 วะลี หรือผู้ปกครอง หมายถึงชายผู้มีสิทธิ์ตามศาสนบัญญัติในการประกอบพิธีนิกะห์ให้แก่หญิง เช่น พ่อ ปู่ พี่ชาย น้องชาย ฯลฯ หรือจะให้ผู้อื่นประกอบพิธีให้แทน ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นอิหม่าม แต่ต้องได้รับการยินยอมให้ทำพิธีแทนจากผู้ปกครองของฝ่ายหญิงก่อน ประการที่ 3 พยาน 2 คน ซึ่งเป็นชายมุสลิมที่มีความรู้ และได้รับการยอมรับทั่วไป ประการที่ 4 ผู้กล่าวคฎูบะฮ หรือคำอบรม ผู้กล่าวอาจจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่นิกะห์ หรือเชิญผู้ที่มีความรู้ท่านอื่น ประการที่ 5 สิ้นสอดหรือมะฮัร และประการที่ 6 การกล่าวเสนอและตอบรับนิกะห์ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535) สำหรับพิธีแต่งงานนี้จะขาดผู้ปกครองและพยานไม่ได้เป็นอันขาด ถ้าขาดถือว่าการแต่งงานเป็นโมฆะจะทำให้มีสยิดได้เป็นการดีที่สุด และพิธีแต่งงานนี้ควรจะทำอย่างเปิดเผย

2.3 การครองเรือน

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ตามหลักศาสนาอิสลามนั้น ผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง ทั้งนี้ก็เพราะว่า พระองค์อัลลอฮ์ทรงสร้างผู้หญิงมาจากซี่โครงของผู้ชาย แต่ผู้ชายก็ควรที่จะทะนุถนอมนาง ไม่ควรใช้สิทธิอำนาจกับนางในทางที่ไม่ถูกต้อง สำหรับหน้าที่หลักของสามีตามหลักศาสนาอิสลาม ก็คือ การปกครองเลี้ยงดูครอบครัวตนเอง การปกครองเลี้ยงดูนี้ก็คือประการที่หนึ่ง การเอาใจใส่ โดยทั่วไปต่อครอบครัว ไม่ปล่อยปละละเลยให้คนในครอบครัวต้องอดอยาก อิสลามถือว่าการให้ทานที่ดีที่สุดคือการให้ทานแก่ภรรยาตนเองและครอบครัว และการทำเช่นนี้ย่อมได้รับการโปรดปรานจากองค์อัลลอฮ์ ถ้าผู้ใดไม่ดูแลครอบครัวถือว่าเป็นบาป และประการที่สอง ก็คือการพยายามปกป้องครอบครัวให้ห่างจากสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ โดยเฉพาะการคอยเอาใจใส่ให้ครอบครัวของตนอยู่ในคำสั่งสอนขององค์อัลลอฮ์ ในขณะที่ตามหลักคำสอนทางศาสนาอิสลาม ถือว่า ภรรยาเป็นบุคคลที่สามีจะต้องเลี้ยงดู ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ของภรรยาเพื่อให้สามีพอใจด้วยภรรยาที่ดีที่สุดตามหลักอิสลาม ก็คือ ผู้ที่ทำให้สามีชื่นใจเมื่อมอง เชื่อฟังคำเขา และไม่ขัดขวางเขา ทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สินด้วยกลัวว่าเขาจะไม่พอใจ เมื่อเขาไม่อยู่บ้านเธอรักษาตัวเธอและสมบัติของเขา ซึ่งก็แน่นอนว่านางเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของครอบครัว หน้าที่หลักของภรรยาอีกอย่างก็คือพวกนางจะต้องไม่ให้ผู้ที่สามีรังเกียจเหยียบที่นอน และพวกนางจะต้องไม่อนุญาตให้ผู้ที่มีรังเกียจเข้าไปในบ้านทั้งนี้ก็เพราะว่า ถ้านางไม่ปฏิบัติตามนี้แล้ว อาจจะทำให้เกิดความครหาและการนินทาจากเพื่อนบ้านได้ และจะทำให้เกิดความระแวงซึ่งกันและกันขึ้น อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ในสมัยนั้นมีสงครามบ่อย เมื่อสามีไม่อยู่บ้าน ออกไปศึกสงคราม ถ้าภรรยาให้คนเข้าบ้าน ทั้งๆที่ไม่รู้จัก อาจจะเป็นไปได้ว่า คนนั้นจะเป็นศัตรูฝ่ายตรงข้ามก็เป็นได้ และถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว อาจจะทำให้เกิดความเสียหายแก่สังคมตนเองได้เช่นกัน (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535)

2.4 การวางแผนครอบครัว

ตามหลักศาสนาอิสลามนั้น จะมีคำสอนในแง่ที่ว่า ถ้าพ่อแม่ทำหน้าที่หลักของตนคือ การเลี้ยงดูลูกถูกต้องตามหลักคำสอนของศาสนา นั่นคือ มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการอบรมเลี้ยงดู จัดสิ่งแวดล้อมที่ดี ตั้งชื่อที่ดีและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ลูกเป็นมุสลิมที่ดีแล้ว ถึงแม้ว่าครอบครัวนั้นจะมีลูกมาก จนทำให้รู้สึกว่าเป็นสาเหตุของความจนได้ แต่ผู้ที่เป็นมุสลิมต้องไม่มีความคิดความรู้สึกเช่นนี้ พวกเขาต้องมีความเชื่อมั่นและมีความนบน้อมยอมจำนนต่อบทบัญญัติของอัลลอฮ์ เพราะอัลลอฮ์เป็นพระเจ้าองค์เดียวที่พวกเขาเคารพและยอมตนนบน้อม เมื่อมีความมั่นใจในตัวอัลลอฮ์แล้วก็ไม่ต้องกลัวความยากจน เพราะอัลลอฮ์จะประทานเครื่องยังชีพให้แก่พวกเขา ถ้าพวกเขาปฏิบัติหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกอย่างถูกต้องตามหลักบทบัญญัติเพราะอิสลามถือว่า

ลูกเป็นของฝากที่อัลลอฮ์ทรงประทานมาให้ และอัลลอฮ์จะทรงให้ปัจจัยเครื่องยังชีพแก่เด็กทุกคนที่เกิดมา ดังนั้นการมีลูกจึงเป็นการเพิ่มพูนปัจจัยยังชีพ มิใช่ทำให้ยากจนแต่อย่างใด อนึ่งอิสลามถือว่าการคุมกำเนิด การทำแท้งเป็นบาป และการทำหมันก็เป็นบาป เพราะเป็นการอวดรู้เหนือกว่าองค์อัลลอฮ์ (โหมสาเหราะะ บินมะหะหมัด, 2530 อ้างถึงใน เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535) แต่อนุญาตป้องกันโดยใช้วิธีการหลังภายนอกได้ ซึ่งฝ่ายภรรยาก็ต้องเห็นชอบด้วย ดังท่านญาบิรรายงานว่ามีชายคนหนึ่งมาหาท่านศาสดาเพื่อถามปัญหา ท่านตอบว่า อนุญาตให้ท่านหลังภายนอกของนางได้ ต่อไป (พระเจ้าเป็นเจ้า) จะบันดาลให้กับหญิงนั้น ซึ่งสิ่งที่ได้กำหนดไว้แก่นาง (ทวี นภากร, 2531 อ้างถึงใน เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535)

อนึ่งตามหลักวิทยาศาสตร์มีการวิจัยว่า การที่พ่อแม่มีอายุน้อยเกินไป หรือมากเกินไป ถ้ามีลูกแล้วอาจทำให้ลูกปัญญาอ่อนได้นั้น ทางอิสลามไม่เห็นด้วย แต่จะเห็นว่า หญิงที่มีประจำเดือนสามารถมีลูกได้จนกระทั่งหมดประจำเดือนจึงไม่สามารถมีลูกได้ ไม่ว่าจะอายุจะเท่าไรก็ตาม และชายที่เริ่มมีการฝันเปียกก็สามารถมีลูกไปได้เรื่อยๆ เช่นกันไม่ขึ้นอยู่กับอายุแต่ประการใด เพราะทุกสิ่งอย่างอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้กำหนดสถานะไว้แล้ว ผู้ที่ศรัทธาต่อพระองค์จะได้สิ่งที่ดีเสมอตามที่พระองค์จะทรงกำหนดให้เป็นต่อมา คือการที่พ่อแม่มุสลิมบางคนต้องการที่จะกำหนดให้ลูกของตนเกิดตามีเพศตามที่ต้องการนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ ถึงแม้ว่าทางวิทยาศาสตร์จะบอกว่าสามารถกำหนดเพศของบุตรของตนได้ก็ตาม เพราะทางอิสลามเชื่อในอำนาจและพระประสงค์ของพระองค์อัลลอฮ์ ถ้าพระองค์ทรงพอพระทัยผู้ใดแล้ว ผู้นั้นจะประสบสิ่งที่สมประสงค์ไม่ว่าตัวเองจะตั้งใจขอหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความศรัทธาที่มีต่อพระองค์ว่ามากหรือน้อยเพียงไร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชาวมุสลิมจะไม่มีกำหนดหรือการวางแผนในการมีลูก เพราะทุกสิ่งอย่างขึ้นอยู่กับองค์อัลลอฮ์ แต่เพียงผู้เดียว ที่จะทรงกำหนดสถานะ สถานะและเหตุการณ์ให้เกิดแก่บุคคลแต่ละคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความศรัทธาของเขาด้วย

2.5 วิธีการเลี้ยงบุตร

ตามหลักศาสนาอิสลาม ผู้ที่มีหน้าที่เลี้ยงลูกโดยตรงคือผู้เป็นพ่อ ส่วนแม่เป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือเท่านั้น ดังที่ท่านศาสดามุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลิม ได้กล่าวว่า “สิทธิของลูกที่มีต่อพ่อของเขาคือการตั้งชื่อที่ดี เลี้ยงดูในสิ่งแวดล้อมที่ดีและให้การอบรมที่ดี” ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ก็หมายรวมไปถึงการปกครองในครอบครัวด้วย ดังนั้น ผู้ที่เป็นพ่อจำเป็นต้องเป็นมุสลิมที่ดี เข้าใจในหลักคำสอนของศาสนา และเป็นผู้ที่มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ จึงสามารถพาครอบครัวไปสู่ความสุขได้ อนึ่งจะเห็นได้ว่าอิสลามมองลูกที่เกิดมานั้นว่าเป็นผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์เหมือนผ้าขาว ดังท่านศาสดาของอัลลอฮ์ กล่าวว่า “เด็กที่เกิดมานั้นไม่อยู่ในสภาพอื่นใด นอกจากเป็นผู้บริสุทธิ์ บิดามารดาของเขาเองที่จะทำให้เขาเป็นยิว คริสเตียน หรือพวกบฏซาไฟ” การที่ลูกจะเป็นไปอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับ

ผู้เป็นพ่อแม่จะคอยสั่งสอนอบรม ซึ่งเราพอจะทราบได้จากจุดมุ่งหมายการอบรมลูกที่ปรากฏใน อัลกุรอาน ซูเราะห์ลูกมาน (31:13-19) พอสรุปได้ว่าต้องมีการสอนลูกให้รู้จักพระเจ้า ให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ให้มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณ มีการขัดเกลาจิตใจเพื่อการเข้าสังคม และให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้คือ การมีปัจจัยยังชีพ (อามีนะห์ ดำรงผล, 2544) ดังนั้นผู้เป็นพ่อแม่ต้องมีความเมตตาต่อลูกของตน ส่วนการลงโทษลูกนั้นถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรทำ แต่ถ้าจะลงโทษก็ให้ลงโทษลูกผู้มีอายุตั้งแต่ 10 ขวบขึ้นไป ดังนั้นพ่อแม่ควรสอนลูกให้รู้จักสิ่งต่างๆตามความเหมาะสมในแต่ละวัย ซึ่งอาจจัดลำดับการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. ตั้งแต่รู้ความ ควรสร้างสิ่งแวดล้อมของมุสลิมที่ดีให้เกิดขึ้นในบ้าน
2. อายุสามขวบขึ้นไป ควรเล่าเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับจริยวัตรของท่านศาสดาต่างๆ ควรฝึกให้อ่านอัลกุรอานบทสั้น และควรหัดให้ละหมาด
3. อายุสี่ขวบขึ้นไป ควรให้รู้หน้าที่ของมุสลิมและหัดปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น ควรหัดให้ถือศีลอด หัดให้เด็กบริจาคเงิน
4. อายุ 13 ปีขึ้นไป ควรคอยสั่งสอนและชี้แจงข้อสงสัยต่างๆของลูก ควรให้ลูก ยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพระเจ้า เช่น การคลุมฮิญาบสำหรับผู้หญิง

ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่า อิสลามให้ความสำคัญกับการอบรมลูกของตนเองอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะลูกที่เกิดมานั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงประทานมาให้แล้ว และจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการรักษาศาสนาอิสลามต่อจากผู้เป็นพ่อแม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว เราจะพบว่า วิธีการสอนลูกของอิสลามนั้น จะเริ่มต้นจากการให้เด็กรู้จักศาสนา ก่อนโดยสอนให้รู้ถึงวิถีชีวิต ความดำรงอยู่ และพิธีกรรมต่างๆของทางศาสนา ต่อจากนั้นจึงให้ลูกศึกษาศาสตร์แขนงอื่นต่อไป ซึ่งวิธีแบบนี้จะทำให้เด็ก ระลึกถึงศาสนาของตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะได้รับจากสั่งสอนอบรมมาตั้งแต่เด็กแล้ว

2.6 หน้าที่ของบุตร

ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามให้ความสำคัญของผู้เป็นพ่อแม่ รองจากการเคารพ ภักดีอัลลอฮ์ ดังในความพระมหาคำภีร์ที่ว่า “และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้บัญชาว่า สูเจ้าจงอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำการดีต่อพ่อแม่ ถ้าผู้ใดในทั้งสองหรือทั้งสองลูวยุชราอยู่กับเจ้า ดังนั้น จงอย่ากล่าวแก่เขาทั้งสองว่า อุฟ และจงอย่าตะเพิดทั้งสอง แต่จงพูดแก่เขาทั้งสองซึ่งถ้อยคำที่อ่อนโยนยิ่ง” อิสลามสอนให้ลูกปฏิบัติดีต่อพ่อแม่ สนองตอบหรือตอบแทนบุญคุณโดยการปฏิบัติต่อท่านทั้งสองด้วยความอ่อนโยน รักใคร่ ถ้าปฏิบัติได้แล้วก็ถือว่า ได้ทำให้อัลลอฮ์ทรงพอใจ และได้อยู่บนสวรรค์ อนึ่งหลังจากที่พ่อแม่ได้สิ้นชีวิตไปแล้ว ก็สอนให้ลูกนั้นประพฤติปฏิบัติดีเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณท่าน และที่สำคัญคือการขอพรให้

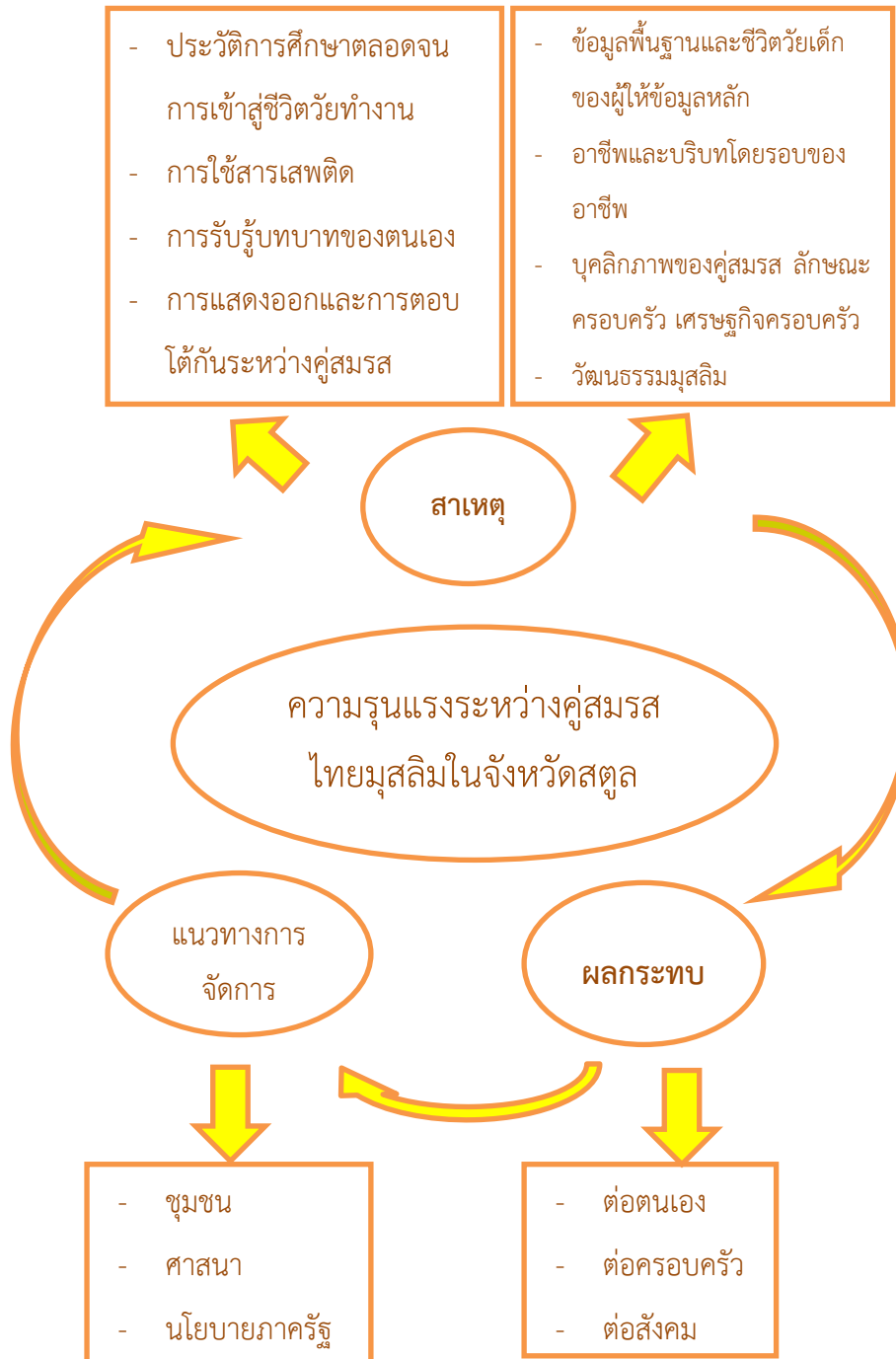
2.7 การหย่าร้าง

ถ้าหากว่าครอบครัวใดประนีประนอมกันไม่ติดอีกแล้ว อิสลามก็อนุญาตให้มีการหย่าได้ แต่เป็นการกระทำที่อัลลอฮฺมิได้ทรงโปรด ดังที่ท่านศาสดาได้กล่าวว่า “อัลลอฮฺมิได้ทรงอนุมัติอันใดซึ่งทรงชังไปกว่าการหย่าร้าง” อนึ่งการหย่านั้นมีข้อกำหนดว่าให้หย่าได้เมื่อ 1. ผู้หญิงไม่ได้กำลังมีระดู 2. ทั้งคู่ไม่ได้อยู่ในอารมณโกรธ 3. ต้องมีพยาน 2 คน การหย่าจะสมบูรณ์คือให้ผู้หญิงแต่งงานใหม่ได้ก็ต่อเมื่อครบอิดตะฮฺ คือหลังจากมีประจำเดือน 3 เดือน และให้คืนดีกันได้ 2 ครั้ง ถ้าคืนดีกันก่อนครบอิดตะฮฺไม่ต้องนิกะห์ใหม่ แต่ต้องมีพยานและเรียกได้ว่าเคยหย่ากัน 1 ครั้งแล้ว ถ้าครบอิดตะฮฺแต่ต้องการคืนดี ต้องนิกะห์ใหม่ ให้ของหมั้นใหม่ ในการหย่าแต่ละครั้งถึงจะพูดว่า “ฉันหย่าเธอ 3 ครั้ง” ก็ยังถือว่าเป็นการหย่าครั้งนั้นครั้งเดียว ถ้าหย่าครบ 3 ครั้งแล้ว จะนิกะห์กับสามีเดิมไม่ได้ จะต้องมีสามีใหม่แล้วเกิดหย่ากับสามีใหม่และรอจนครบอิดตะฮฺแล้วจึงหวนมานิกะห์กับสามีเดิมได้อีกถ้าต้องการ แต่ในการรอคอยที่เรียกว่าอิดตะฮฺนั้น ถ้าปรากฏว่าประจำเดือนขาดและตั้งครรรภ์ จะต้องคอยจนครบกำหนดคลอดและพ้นการอยู่ไฟแล้วจึงแต่งงานใหม่ได้ หรือจะดีกันระหว่างคอยก็ได้ เมื่อหย่าได้แล้วห้ามกักผู้หญิงหรือกีดกันไม่ให้แต่งงานใหม่เด็ดขาด แต่การหย่าก่อนร่วมประเวณีไม่ต้องมีอิดตะฮฺ ส่วนอิดตะฮฺของหญิงมีสามีตาย ให้ครบ 4 เดือน 10 วัน (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535) ศาสนาอิสลามถือเป็นหนึ่งในศาสนาของชาวพระคัมภีร์ดังนั้นจึงมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการมีครอบครัวว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้ และสิ่งที่จะบ่งบอกว่าบุคคลใดประสบความสำเร็จในการมีครอบครัวนั้นก็คือ การมีบุตรแล้วเลี้ยงดูบุตรของตนเองให้ดำเนินชีวิตไปตามแนวทางของคำสอนทางศาสนาอิสลาม ไม่ว่าจะเป็นการได้รับการศึกษา การประพฤติตนที่ดี เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่า บุตรทุกคนนั้นถือเป็นพรที่องค์อัลลอฮฺได้ประทานมาให้ การที่ได้รับพรและได้ทำให้พรนั้นประเสริฐมากยิ่งขึ้นไปอีก จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับชาวมุสลิม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยโดยการเลือกวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานและชีวิตวัยเด็กของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประวัติการศึกษาตลอดจนการเข้าสู่ชีวิตวัยทำงาน อาชีพและบริบทโดยรอบของอาชีพ การใช้ชีวิตสมรส ปัจจัยต่างๆที่เป็นสาเหตุของความรุนแรง ได้แก่ บุคลิกภาพของคู่สมรส ลักษณะครอบครัว เศรษฐกิจครอบครัว วัฒนธรรมมุสลิม การใช้สารเสพติด การรับรู้บทบาทของตนเอง การแสดงออกและการตอบโต้กันระหว่างคู่สมรส การรับรู้ถึงปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ผลจากการใช้ความรุนแรงระหว่างกันทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ความช่วยเหลือหรือให้

คำแนะนำ เพื่อที่จะนำมาเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม อธิบายถึงสาเหตุการกระทำ พฤติกรรมของบุคคล รวมทั้งผลกระทบจากกระทำ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัยสังเคราะห์

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย (ทางชายฝั่งทะเลอันดามัน) คำว่า “สตูล” มาจากคำภาษามลายูว่า “สโตย” (มาเลย์: Setul; ยาวี: ستول) แปลว่ากระท้อน ซึ่งเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่ขึ้นอยู่ชุกชุมในท้องที่นี้ โดยชื่อเมืองนครสโตยมาบังสการา (มาเลย์: Negeri Setoi Mumbang Segara) นั้นหมายความว่า สตูล เมืองแห่งพระสมุทรเทวา ดังนั้น "ตราพระสมุทรเทวา" จึงกลายเป็นตราหรือสัญลักษณ์ของจังหวัดมาตราบเท่าทุกวันนี้ จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทย ด้านฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพฯ 973 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ **ทิศเหนือ**ติดต่อกับอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง **ทิศใต้**ติดต่อกับรัฐเปอร์ลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย **ทิศตะวันออก**ติดต่อกับอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย และ**ทิศตะวันตก**ติดต่อกับทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย โดยพื้นที่บนบกมีเทือกเขาบรรทัดและเทือกเขาสันกาลาศีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศมาเลเซีย

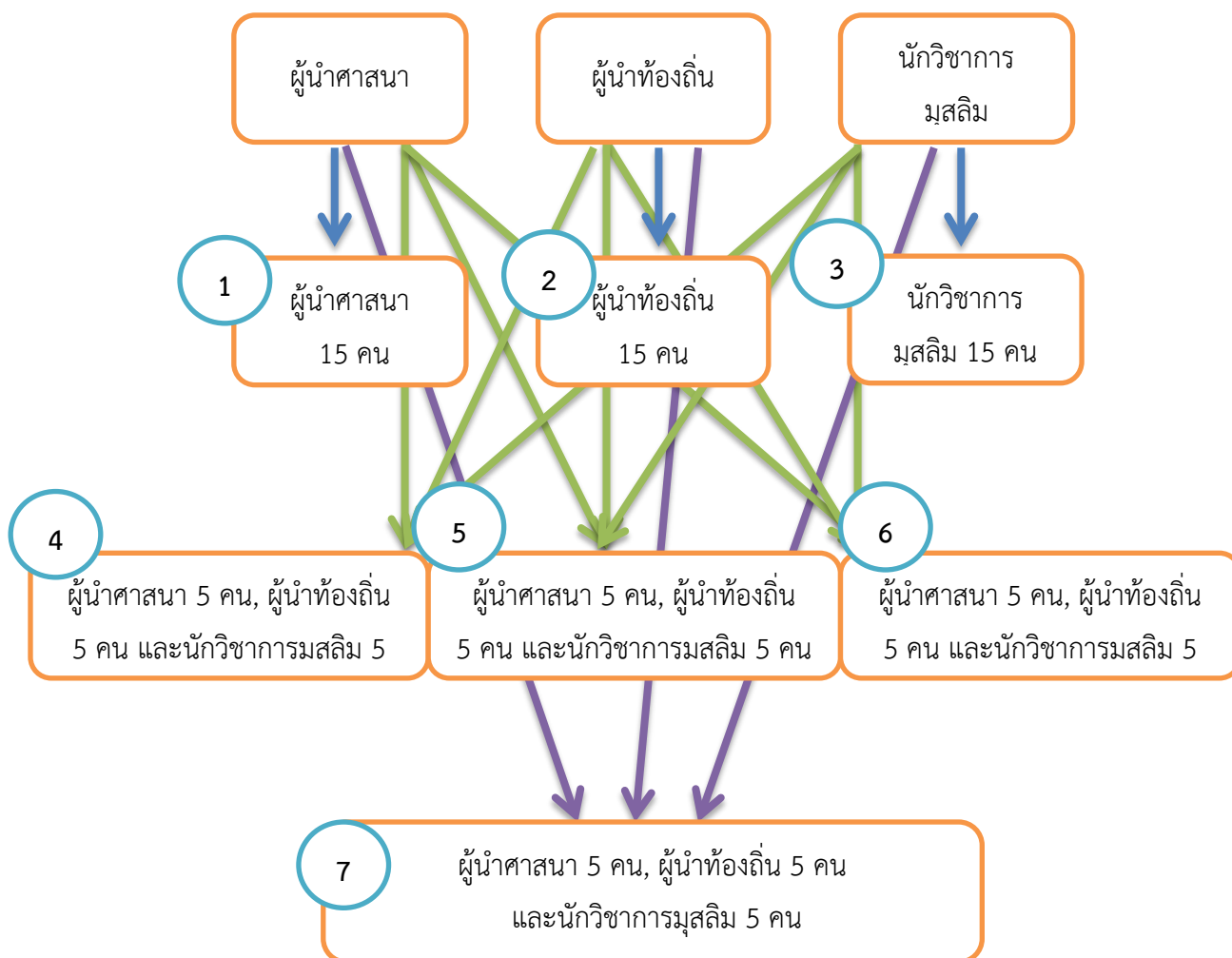
จังหวัดสตูล มีเนื้อที่ประมาณ 2,807.522 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,754,701 ไร่ (นับรวมพื้นที่ที่เป็นส่วนของน้ำทะเล) เป็นลำดับที่ 63 ของประเทศ และลำดับที่ 12 ของภาคใต้ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซียตลอดแนวชายแดนทางบกยาวประมาณ 56 กิโลเมตร ติดฝั่งทะเลอันดามันมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 144.8 กิโลเมตร โดยพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสูง โดยมีเทือกเขาสำคัญ คือ ภูเขาสันกาลาศีรีพื้นที่ค่อยๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านตะวันตก และทิศใต้มีที่ราบแคบๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นป่าชายเลน น้ำเค็มขึ้นถึง มีป่าแสมหรือป่าโกงกางอยู่เป็นจำนวนมากนอกจากนั้นจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่มีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลผ่านซึ่งเกิดจากภูเขาโดยรอบ พื้นที่ทางตอนเหนือ และทิศตะวันออกของจังหวัด ประกอบด้วยภูเขามากมาย สลับซับซ้อนโดยมีทิวเขานครศรีธรรมราชแบ่งเขตจังหวัดสตูลกับจังหวัดสงขลาและทิวเขาสันกาลาศีรีแบ่งเขตประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ ยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจัดกระจายในตอนล่างและชายฝั่งตะวันตก ภูเขาที่สำคัญได้แก่ เขาจัน เขาบารัง เขาหัวกาหมิง เขาใหญ่ เขาทะนาน เขาควนกาหลง และเขาโต๊ะพญาวี เนื่องจากจังหวัดสตูลเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่าคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และมีฝนตกชุกในฤดูฝน เพราะอยู่ทางด้านรับลม จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียอย่างเต็มที่ ส่วนฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด เพราะอยู่ไกลจากอิทธิพลของอากาศหนาวพอสสมควร บางครั้งอาจมีฝนตกเนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย แต่มีปริมาณน้อยกว่าจังหวัดที่อยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้

จังหวัดสตูลมีจำนวนข้อมูลประชากร ณ วันที่ 30 กันยายน 2554 รวมทั้งสิ้น 300,286 คน แยกเป็น ชาย 149,701 คน หญิง 150,585 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ

อำเภอเมืองสตูล อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุด คือ อำเภอละงู 210.28 คน/ตร.กม. รองลงมาได้แก่อำเภอท่าแพ 138.33 คน/ตร.กม. และอำเภอเมืองสตูล 123.73 คน/ตร.กม. (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, 2555) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 74.10 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 25.81 และนับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.09 มีศาสนสถานจำนวนทั้งสิ้น 226 แห่งประกอบด้วย มัสยิดจำนวน 223 แห่ง และวัด จำนวน 36 แห่ง แยกเป็นอำเภอ นอกจากนี้ยังมีโบสถ์คริสต์ จำนวน 3 แห่ง และศาลเจ้าจำนวน 3 แห่ง รวมทั้งยังมีศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 1 ศูนย์ และศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด (ศูนย์ตาดีกา) จำนวน 195 ศูนย์ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2554)

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีการตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย วิธีการที่ 1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสาเหตุและผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล โดยสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม คือ 1) ภรรยาหรือสามีที่มีปัญหาความรุนแรงระหว่างกันจำนวน 15 คน โดยเลือกจากข้อมูลการเข้ารับการรักษาพยาบาลของศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) จำนวน 6 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายงานการใช้ความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 6 คน และผู้ที่ติดต่อขอความช่วยเหลือจากกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 436 จำนวน 3 คน 2) บุคคลใกล้ชิด พ่อแม่และญาติพี่น้องของสามีหรือภรรยาที่ใช้ความรุนแรงระหว่างกันจำนวน 15 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) ในจังหวัดสตูล จำนวน 4 คน และวิธีการที่ 2 การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล โดยเก็บข้อมูลกับผู้นำศาสนาจำนวน 15 คน ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 15 คน และนักวิชาการมุสลิมจำนวน 15 คน โดยแยกการประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์ออกเป็น 7 ครั้ง ดังนี้ 1) การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์กับผู้นำศาสนาจำนวน 15 คน 2) การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์กับผู้นำท้องถิ่นจำนวน 15 คน 3) การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์กับนักวิชาการมุสลิมจำนวน 15 คน 4) การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์กับผู้นำศาสนาจำนวน 5 คน ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 5 คน และนักวิชาการมุสลิมจำนวน 5 คน ซึ่งแยกการประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ครั้ง และ 5) การประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์ร่วมกันกับผู้นำศาสนาจำนวน 15 คน ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 15 คน และนักวิชาการมุสลิมจำนวน 15 คน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 4 แผนผังการประชุมระดมสมองและการประชุมวิพากษ์
ที่มา : ผู้วิจัยสังเคราะห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์จากแหล่งเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นตัวกำหนดแนวคำถาม และใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการสร้างคำถาม ประกอบด้วย 1) แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานและชีวิตวัยเด็กของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประวัติการศึกษาตลอดจนการเข้าสู่ชีวิตวัยทำงาน อาชีพ และบริบทโดยรอบของอาชีพ การใช้ชีวิตสมรส ปัจจัยต่างๆที่เป็นสาเหตุของความรุนแรง ได้แก่ บุคลิกภาพของคู่สมรส ลักษณะครอบครัว เศรษฐกิจครอบครัว วัฒนธรรมมุสลิม การใช้สารเสพติด

การรับรู้บทบาทของตนเอง การแสดงออกและการตอบโต้กันระหว่างคู่สมรส การรับรู้ถึงปัญหา ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ผลจากการใช้ความรุนแรงระหว่างกันทั้งทางตรงและทางอ้อม การให้ความช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ เป็นต้น 2) แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ การนำสภาพ ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นปัจจัยต่างๆที่เป็นสาเหตุของความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม มาอภิปรายแนวทางการแก้ปัญหาและการใช้ศาสนาเข้ามาช่วยแก้ปัญหา และ 3) แนวทางการสังเกต โดยการสังเกตสีหน้า แววตา ท่าทาง น้ำเสียงและคำพูดของผู้ให้ข้อมูลขณะทำการสัมภาษณ์ รวมทั้งมีการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนเพื่อทำการบันทึกข้อมูล บันทึกเสียง และถ่ายภาพ

4. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้มีความสมบูรณ์น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) คือ 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) สามารถพิจารณาได้จากแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ว่าข้อมูลที่ได้รับในเวลาที่แตกต่างกัน มีความเหมือนกันหรือไม่ โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในครั้งแรกและเว้นระยะเวลาช่วงหนึ่งแล้วทำการสัมภาษณ์ซ้ำด้วยคำถามเดิม เพื่อดูว่าการให้ข้อมูลทั้งสองครั้งตรงกันหรือไม่ สถานที่ต่างกัน ข้อมูลที่ได้จะมีความแตกต่างกันหรือไม่ และจากแหล่งบุคคลนั้นเป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากบุคคลต่างๆ ในเรื่องเดียวกัน ข้อมูลที่ได้จะมีความเหมือนกันหรือไม่ ถ้าหากว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมือนกันหรือตรงกันก็เป็นสิ่งแสดงว่าข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมานั้นมีความถูกต้อง และ 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) การศึกษาในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการที่หลากหลายทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่มย่อย ทั้งนี้ในระหว่างเก็บข้อมูลผู้วิจัยก็ได้มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลว่ามีปฏิกิริยาเช่นไรต่อการให้ข้อมูล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลนั่นเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การประชุมระดมสมอง และการประชุมวิพากษ์ มาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การประชุมระดมสมอง และการประชุมวิพากษ์ มาทบทวน เพื่อทำ

ความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด ขั้นที่ 2 ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดแยกประเด็นหลักหรือข้อความเชิงวิเคราะห์ที่บ่งบอกถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางในการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ขั้นที่ 3 การสร้างหัวข้อ โดยการพิจารณาจัดหมวดหมู่ของสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางในการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลที่มีความคล้ายกัน หรือมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็น บริษัท เจริญใจ หรือผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ตามกระบวนการของปรากฏการณ์หรือข้อมูลเนื้อหาและประเด็นที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างชัดเจน และขั้นที่ 4 นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเขียนเรียบเรียงพรรณนาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้มีการระบุชื่อของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นนามสมมุติที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเอง เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิอย่างหนึ่งสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก

6. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล” มีการสัมภาษณ์ในประเด็นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงคำนึงถึงมารยาทและจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งจะทำการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลดังนี้ 1) ทำการติดต่อไปยังบุคคลที่ผู้วิจัยต้องการจะสัมภาษณ์โดยผ่านทางโทรศัพท์ ซึ่งวิธีการนี้เป็นช่องทางการติดต่อที่จะนำไปสู่การสัมภาษณ์โดยตรง 2) ผู้วิจัยแนะนำตนเอง อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาและสอบถามความสมัครใจในการให้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งอธิบายว่าในขณะที่สัมภาษณ์นั้นจะขอบันทึกเสียง ซึ่งการบันทึกเสียงนั้นจะถูกเก็บเป็นความลับและข้อมูลที่ได้นั้นจะนำเสนอโดยใช้นามสมมุติทั้งหมดเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูล 3) หากผู้ให้ข้อมูลสมัครใจที่จะให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์ โดยจะแจ้งระยะเวลาในการให้สัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ และ 4) ผู้วิจัยแจ้งให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลสามารถที่จะไม่ตอบคำถามที่มีลักษณะก่อให้เกิดความไม่สะดวก ไม่สบายใจและสามารถยุติการบันทึกเสียงได้ในประเด็นที่เสี่ยงและส่งผลกระทบต่อในด้านลบแก่ผู้ให้สัมภาษณ์

ผลและการอภิปราย

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยขอนำเสนอผลและการอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาสาเหตุของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

จากการเก็บข้อมูลสามารถวิเคราะห์สาเหตุที่สำคัญของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลได้ 4 สาเหตุ ได้แก่

1) สาเหตุจากการนอกใจ นับเป็นสาเหตุหลักอันดับแรกของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ไม่ว่าจะเป็นการนอกใจไปมีภรรยาคนที่สองหรือคนที่สามของสามี ความหึงหวงและหวาดระแวงของภรรยาต่อสามี และความหึงหวงและหวาดระแวงของสามีต่อภรรยา โดยมีจุดเริ่มต้นจากการจับผิดพฤติกรรมของอีกฝ่าย คอยตามสอดส่องดูชีวิตประจำวันของอีกฝ่ายจนอึดอัด แสดงอาการไม่พอใจ พุดจาประชดประชัน จนทำให้อีกฝ่ายโกรธและโมโห เริ่มทะเลาะกัน จนลามถึงขั้นทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน เช่นกรณีของนางน้อยที่เล่าให้ฟังว่า “...ตนกับสามีเก่านั้นอยู่กันคนละที่ สามีเก่ามีอาชีพกรีดยางอยู่ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จะมาหาตนเดือนละสองสามครั้งและส่งเงินมาให้เป็นประจำ ตอนที่จับได้ว่าสามีนอกใจไปมีภรรยาคนที่สองคือสามีไม่ยอมมาหาตนเลยประมาณสามเดือน ตนจึงไปหาที่อำเภอเบตง ทำให้ฝ่ายสามีขอเลิกเนื่องจากมีภรรยาใหม่ ตนไม่ยอม ครั้งที่สองที่ไปหาสามีนั้นพุดจาไม่ดีกับตน จึงมีปากเสียงและโดนตบ สุดท้ายตนจึงขอหย่า แล้วสามีก็ยอมหย่ากับตนตามเงื่อนไขของหลักการศาสนาอิสลามในที่สุด...” ส่วนกรณีของนางกุหลาบที่กล่าวว่า “...สามีของตนเป็นคนขี้หึงมาก ชอบระแวงว่าตนจะแอบออกจากบ้านไปเที่ยวหาชายอื่น ส่วนตนก็จะระแวงว่าสามีจะกลับไปหาภรรยาเก่า จนทำให้มีเรื่องทะเลาะตบตีกันเป็นประจำ ประกอบกับสามีเป็นคนอารมณ์ร้อน ขี้โมโห เมื่อทะเลาะกันรุนแรงแล้วก็จะทำร้ายร่างกายตนอย่างรุนแรง ทั้งตบ เตะ ใช้ไม้ทุบ ใช้มีดฟัน ตนได้หย่ากับสามีมา 2 ครั้งแล้วแต่สามีก็ตามไปอ้อมกลับมาทุกครั้ง ซึ่งตามหลักการศาสนาอิสลามนั้นสามีสามารถหย่าภรรยาได้ 3 ครั้งเท่านั้น ถ้าครบ 3 ครั้ง ไม่สามารถคืนดีกันได้ แต่ถ้าต้องการจะคืนดีกันอีก ตนต้องแต่งงานและอยู่กินกับชายคนอื่นก่อนแล้วค่อยหย่ากับชายคนนั้น เมื่อครบกำหนดเวลาก็สามารถคืนดีกับสามีเก่าได้ ซึ่งเป็นไปเงื่อนไขของหลักการศาสนาอิสลาม...” ส่วนกรณีของนางอัลวาณีย์ที่กล่าวว่า “...ตนเป็นคนรักสวยรักงาม ชอบแต่งตัวสวยๆ จนทำให้สามีหวาดระแวงและหึงหวงตน สามีตนเป็นคนอารมณ์ร้อน ขี้หึงขี้หวงใจมาก จะชอบว่ากล่าวตนอย่างรุนแรง และหาเรื่องตนอยู่ตลอดเวลา บางครั้งเรื่องเพียง

เล็กน้อยก็ทำร้ายร่างกายตน หากสามีโมโหมากๆก็จะทำร้ายตนรุนแรงขึ้น เช่น ตบ เตาะ ต่อย ใช้ไม้ ฟาด ใช้มีดแทง ใช้เหล็กตี เป็นต้น...”

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การนอกใจ ความหึงหวงและความหวาดระแวงเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ทำให้ความรักได้รับความเจ็บปวด เสียใจ โกรธ เกลียดชัง และความกลัว ซึ่งเป็นสภาพจิตใจที่มีแต่ความสงสัย ความระแวง ความวิตกกังวล และความกลัวว่าสามีอื่นเป็นที่รักจะต้องอยู่กับตนเพียงผู้เดียวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า ความหวาดระแวงและความหึงหวงนี้จึงเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่ดี และด้านลบของจิตใจที่เป็นตัวการในการบั่นทอนความรักความผูกพันของสามีภรรยา แล้วสร้างความเกลียดชัง โกรธแค้น และอาฆาตผู้ที่มีมาสนิทสนมกับคนรักของตน ซึ่งความหวาดระแวงและหึงหวงของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผลักดันให้มีคู่สมรสมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นผลมาจากการเกิดการสะสมของความคับแค้นใจเป็นเวลานาน (White & Mullen, 1989; Laeheem, 2014; ปสาธนีย์ สิทธิสร, 2542) และความรุนแรงระหว่างคู่สมรสนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงเวลา และรวมถึงการโต้เถียงเพียงเล็กน้อยนั้นก็สามารถก่อให้เกิดความรุนแรงได้ เมื่อคู่สมรสสะสมบรรยากาศของความเครียดไว้มากจนเกิดปฏิสัมพันธ์เชิงลบต่อกันและเมื่อสามีไม่สามารถควบคุมสติอารมณ์ไว้ได้ การทำร้ายร่างกายครั้งแรกจะเกิดขึ้น และเข้าสู่วงจรความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยเริ่มจากการเกิดความตึงเครียดและมีปากเสียงต่อมาก็จะเป็นการทำร้ายภรรยา และจบลงด้วยการสำนึกผิดของสามีและการให้อภัยของภรรยา แต่ถ้าหากคู่สามีภรรยาไม่แก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ก็จะเข้าสู่วงจรของความรุนแรงอีกครั้งและมีระดับของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ (โชติมา กาญจนกุล, 2540; กิ่งกานต์ แก้วพิน, 2550)

2) สาเหตุจากการแต่งงานโดยไม่สมัครใจ นับเป็นสาเหตุอันดับต่อมาของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล เนื่องจากคู่สมรสไม่มีการคบหาดูใจ ศึกษาลักษณะนิสัย ใจคอก่อนที่จะแต่งงานกัน อีกทั้งมีอคติต่อคู่สมรสที่ถูกบังคับให้แต่งงาน ทำให้เกิดความประทับใจแรกเห็นในเชิงลบ เมื่อแต่งงานกันแล้วไม่สามารถยอมรับลักษณะนิสัยของอีกฝ่ายได้ ต่างฝ่ายไม่สามารถปรับตัวเข้าหากัน และไม่ชอบพฤติกรรมของอีกฝ่าย เหตุผลดังกล่าวนี้นำไปสู่การเริ่มใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสจากความประทับใจแรกเห็นในเชิงลบ ประกอบกับลักษณะนิสัยของอีกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นคนอารมณ์ร้อน โมโหง่าย ขี้ระแวง ชอบหึงหวง ชอบใช้ความรุนแรง มีการใช้สารเสพติด เป็นคนเจ้าชู้ ซึ่งปรากฏหลังจากได้แต่งงานไปแล้ว ทำให้ต่างฝ่ายต่างเริ่มมีปากเสียง ทะเลาะกันอย่างรุนแรง จนกระทั่งถึงขั้นลงไม้ลงมือทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน หรือบางคู่ก็ถูกอีกฝ่ายทำร้ายร่างกายเลยโดยไม่ได้มีการโต้เถียงกันมาก่อน ดังเช่นกรณีของนางวรรณีที่กล่าวว่า “...ตนถูกบังคับแต่งงานกับสามีโดยที่ไม่ได้คบหาดูใจกันมาก่อน สามีได้มาสู่ขอตนกับพ่อแม่แล้วก็จัดงานแต่งงานเลย เมื่อแต่งงานกันแล้วพบว่าสามีเป็นคนพูดเยาะ พุดมาก ขี้โมโหมาก เอาแต่ใจตัวเอง

แม้แต่ในเรื่องเล็กๆน้อยๆ พอตนขัดใจก็จะถูกด่าทออย่างรุนแรง การทำร้ายร่างกายครั้งแรกเกิดจากความตั้งใจของสามี ตนก็ได้ตอบโต้ไปบ้าง ตนถูกสามีใช้ไม้ตี ตบ เข่า คอกไม่ยั้งจนเกือบตายมาแล้วสองครั้ง ครั้งที่รุนแรงที่สุดคือสามีใช้ไม้ฟาดที่กลางศีรษะ อาการสาหัสจนต้องไปพบแพทย์...” และกรณีของนางละไม ที่กล่าวว่า “...สามีตนได้มาสู่ขอตนกับพ่อแม่แล้วก็ได้แต่งงานเลย ตนนั้นไม่ได้ชอบสามี และชอบคนอื่นมากกว่า สามีเป็นคนใจร้อน วู่วาม เคยแต่งงานมาแล้วครั้งหนึ่ง มีลูกติดสามี 2 คน พอแต่งงานกับตนแล้วก็ยังไปมาหาสู่กับภรรยาเก่าและจะอยู่กินกับทั้งตนเองและภรรยาเก่า ตนไม่ยอม จึงมีปากเสียงทะเลาะเบาะแว้งกัน ด้วยความที่สามีเป็นคนวู่วามจึงมักทำร้ายตนเอง ดังเช่นเมื่อ 7 เดือนที่แล้ว สามีได้ใช้มีดฟันศีรษะตน ต้องเย็บถึง 5 เข็ม จากนั้นตนก็ได้หนีไปอยู่กับน้องสาวที่ประเทศมาเลเซียจนเพิ่งกลับมา...”

จากกรณีตัวอย่างข้างต้นสาเหตุจากการแต่งงานโดยไม่สมัครใจ นับเป็นสาเหตุของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลประการหนึ่ง มาจากการไม่ได้ศึกษาลักษณะนิสัยใจคอก่อนแต่งงาน มีความประทับใจแรกเห็นในเชิงลบ ทำให้ไม่สามารถยอมรับพฤติกรรมของอีกฝ่ายได้ รวมทั้งไม่สามารถปรับตัวให้ใช้ชีวิตด้วยกันอย่างมีความสุขได้ นำไปสู่การทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในการทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าตามหลักการศาสนาอิสลามไม่ส่งเสริมให้มีการคบหาเป็นแฟนดังเช่นหนุ่มสาวในปัจจุบัน แต่สามารถศึกษานิสัยได้เฉพาะหลังจากการหมั้นหมายเท่านั้น ถ้าหากทั้งคู่ไม่พอใจก็สามารถถอนหมั้นได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่าคู่สมรสมีโอกาสน้อยที่จะมีความสุขหรือถูกใจกับคนแปลกหน้าหรือคนที่เพิ่งได้พบกัน การรับรู้ที่ไม่สอดคล้องกันทำให้เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ ลดความเชื่อถือ ตลอดจนทำให้เกิดการไม่ยอมรับนับถือกัน เนื่องจากชีวิตสมรสคือการเริ่มต้นชีวิตของคนสองคน ปฏิสัมพันธ์ในแง่บวกระหว่างทั้งสองมีมากเท่าใด ความมั่นคงในชีวิตสมรสก็มีมากเท่านั้น ในทางกลับกันหากคู่สมรสมีปฏิสัมพันธ์กันไม่ดี การอยู่ร่วมกันย่อมไม่ราบรื่น แม้มีปัจจัยแวดล้อมเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยให้คู่สมรสได้อยู่ร่วมกันอย่างดีเพียงใดก็ตาม สิ่งที่ตามมาอาจจะเป็นความจำยอมในการอยู่ด้วยกัน หรืออาจจะถึงกับแยกทางกันเดินก็ได้ (ฉันทนา วุฒิไกรจรัส, 2544; MacMillan, 2007) และผลการศึกษาที่ว่า สาเหตุที่สำคัญของความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา มี 3 ประการคือ ประการที่ 1 เกิดจากปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาความแตกต่างด้านลักษณะนิสัยทัศนคติ หรือบุคลิกภาพที่เป็นเชิงปัจเจกบุคคล หรือมาจากครอบครัวเดิม ประการที่ 2 เกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของครอบครัว เช่น ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาคุณภาพชีวิต และปัญหาของบุคคลในครอบครัวที่ไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ ประการที่ 3 เกิดจากปัญหาความขัดแย้งในระดับรุนแรงของครอบครัว เช่น การนอกใจการไปมีภรรยาหรือสามีใหม่ การทะเลาะเบาะแว้งขั้นรุนแรงที่นำไปสู่การทำร้ายซึ่งกันและกันหรือนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวจนไม่

สามารถประทับประคองครอบครัวให้อยู่รอดมั่นคงได้ (พระครูนิภาธรรมมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต), 2553)

3) สาเหตุจากสามีมีการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติด เป็นสาเหตุอันดับต่อมาของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งตามหลักการศาสนาอิสลามนั้นมีข้อห้ามมิให้มีการเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มเมาทุกชนิด แต่ยังมีชายมุสลิมบางคนที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการศาสนาที่กำหนดไว้ ซึ่งการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาและมีการตัดสินใจผิดพลาด สติไม่สมประกอบ ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำให้เกิดความกล้าที่จะทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ดังเช่นกรณีของนางมารียะที่กล่าวว่า “...สามีกับตนแต่งงานกันมาแล้ว 15 ปี เมื่อมาอยู่ด้วยกันที่บ้านสามีก็พบว่าสามีเสพกัญชา ยาบ้า และผงขาว เมื่อเกิดอาการเมาก็จะหาเรื่องทะเลาะ ตบตีตนเองและลูกๆ อยู่เสมอ ความรุนแรงแต่ละครั้งจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งผลจากการถูกทำร้ายร่างกายเป็นระยะเวลาอันยาวนานทำให้เกิดอาการป่วยเรื้อรังทั้งเส้นเอ็นที่ข้อมือ กระดูกสันหลังผิดรูปจากการถูกถีบ ครั้งสุดท้ายก่อนที่ตนจะหนีสามีออกมานั้น สามีได้เสพสารเสพติด (ไม่ทราบว่าเป็นอะไร) อย่างหนักเพราะเครียดจากการที่ผู้หญิงที่สามีไปติดพันจะแต่งงาน จนมากลับบ้านมาก็เอาเม็ดพาราเซแตมใส่ตน แต่โชคดีที่มีตดตกลงก่อนที่จะถึงคอ จากนั้นก็หนีไปทำร้ายพ่อแม่ของตน ตนจึงพาลูกและพ่อแม่หนีออกมา...” ในกรณีของนางซอพินะที่กล่าวว่า “...สามีของตนนับถือศาสนาอื่นก่อนที่จะแต่งงานกับตน เมื่อแต่งงานก็ได้เข้ามานับถือศาสนาอิสลาม แต่ก็ยังคงดื่มเหล้า เบียร์ และเที่ยวร้านคาราโอเกะอยู่เป็นประจำ ตอนแรกตนก็จะคอยตามสามี จนมีปากเสียงลงไม้ลงมือกันบ้าง แต่หลังๆ มาสามีตนจะเฉยเมย ไม่พูดจากับตน เมื่อถามอะไรก็จะไม่มีคำตอบ ทำให้ตนอึดอัดมากจนขอหย่าในที่สุด...” กรณีของนางอาสะน๊ะกล่าวว่า “...สามีตนชอบดื่มเบียร์กับเพื่อนในละแวกบ้านเป็นประจำเกือบทุกวัน เมื่อกลับมาบ้านก็จะอาละวาดลงไม้ลงมือกับตน แรกๆ ก็จะตอบโต้บ้าง ช่วงหลังมาตนจะใช้การหลีกเลี่ยง เช่น พาลูกไปอยู่บ้านญาติ เป็นต้น ตนเคยพูดคุยกับสามีให้ดื่มน้อยลงแต่ก็ไม่เป็นผลเพราะในละแวกบ้านใครๆ ก็ดื่มกัน ตนใช้ความอดทน นำหลักศาสนามาช่วยปลอบประโลมจิตใจ ซึ่งก็สามารถช่วยให้ดีขึ้นได้เยอะ...”

จากกรณีตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดเป็นสาเหตุของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดมีผลต่อโรคทางจิตประสาท ทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาและการเคลื่อนไหว ความจำเสื่อมแบบไปข้างหน้า มีอาการผิดปกติที่สมองส่วนหน้า ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการคิดรวบยอด การวางแผน และการจัดระบบ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดมีอาการแทรกซ้อนทางสังคมที่เกิดขึ้น ทั้งด้านครอบครัวและความสัมพันธ์กับคนใกล้ชิด อาชีพ เศรษฐกิจ เช่น เสียเพื่อน ทำลายความสัมพันธ์กับคู่สมรสหรือบุคคลคนใกล้ชิด มีการแยกกันอยู่หรือการหย่าร้าง ขาดรายได้ประจำจากที่เคยได้จากการทำงาน

เป็นต้น (เหมวรรณ เหมะนัด, 2533; โชติมา กาญจนกุล, 2540) และผลการศึกษาที่ว่า ปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงเวลาและรวมถึงการโต้เถียงเพียงเล็กน้อยนั้นก็ยังสามารถก่อให้เกิดความรุนแรงได้ จากการวิจัยพบว่าการตีแม่แอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งเนื่องจากความมึนเมาผลักดันไปสู่การกระทำ ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และถึงแม้ว่าความรุนแรงจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งผู้หญิงที่ถูกกระทำเหล่านั้นยังคงเลือกที่จะอยู่กับคู่สมรส ด้วยความหวังที่ว่าสถานการณ์ความรุนแรงจะลดน้อยลง (กิงกานต์ แก้วฝัน, 2550) การตีแม่และเสพยาเสพติดมีผลทำให้คนเรามีอาการมึนเมา ขาดสติ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มักตัดสินใจทำอะไรผิดพลาดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากการตีแม่และเสพยาเสพติดเป็นการกระทำผิดหลักการศาสนาอิสลาม ฝ่ายภรรยาที่มักมีการเตือนให้ฝ่ายสามีเลิกตีแม่และเลิกเสพยาเสพติด และหันมาเปลี่ยนแปลงตนเองเข้าสู่สังคม แต่ฝ่ายสามีไม่เคยสนใจและมักจะตำหนิภรรยาและทำร้ายร่างกายภรรยาอยู่เสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่เมามากจะทำร้ายร่างกายด้วยวิธีการที่รุนแรงและมีอุปกรณ์ประกอบตลอด (Laeheem, 2014) ส่วนงานวิจัยของ จรุงศรี แดนขุนทด (2554) พบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงระหว่างคู่สมรส คือ สามีมีบุคลิกก้าวร้าว ใจร้อน เจ้าชู้ มีการใช้สารเสพติด และตีแม่สุราของมึนเมาแล้วไปทำร้ายร่างกายภรรยา คนรอบข้างก็ไม่มีคนคอยห้ามปรามหรือให้ความช่วยเหลือ ซึ่งวัฒนธรรมสังคมมีทั้งเมืองและชนบท มองว่าสามีทำร้ายภรรยาเป็นเรื่องที่บุคคลอื่นไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว การรับรู้บทบาทเพศชายหญิง ผู้ชายมีอำนาจตัดสินใจ ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัว และทำตามความต้องการของสามี

4) สาเหตุจากการขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว ความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และวุฒิภาวะนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ต้องมีต่อกันของสามีภรรยา และบทบาทหน้าที่ของบิดามารดาต่อบุตร รวมทั้งวุฒิภาวะทางอารมณ์ในการตัดสินใจต่อสถานการณ์รอบตัว การอดทนอดกลั้น ควบคุมตัวเอง อีกทั้งวุฒิภาวะทางความคิดและการประกอบอาชีพที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ล้วนเป็นส่วนประกอบสร้างครอบครัวที่มั่นคง คู่สมรสที่มีอายุน้อยหรือวัยรุ่นมักจะขาดความพร้อมด้านวุฒิภาวะในการใช้ชีวิตครอบครัว เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ ความอดทนอดกลั้นของตนเองได้ ใจร้อน ขี้โมโห ขาดสติยังคิดชอบใจกำลังในการตัดสินใจ อีกทั้งการอยู่ในวัยเรียนทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัวจะเกิดปากเสียงอย่างรุนแรง ขอบประชิดประชัน จนนำไปสู่การทำร้ายร่างกายกัน ดังกรณีของนายอัมรินทร์ที่กล่าวว่า “...ตนกับภรรยาเจอกันตั้งแต่เรียนม.ต้น พอเรียนจบตนได้ออกจากโรงเรียนมาหางานทำ ส่วนภรรยาเรียนต่อม.ปลาย โดยยังใช้เงินจากที่บ้าน ทำให้เงินไม่พอใช้บ่อยครั้ง ภรรยาเป็นคนใจร้อน เอาแต่ใจ ขี้บ่น จู้จู้จุกจิก ไม่ฟังเหตุผล ส่วนตนนั้นก็มีการตีแม่กระท่อมหรือ 4x100 เป็นครั้งคราว ตนกับภรรยามักจะมีปากเสียงทะเลาะกันบ่อยครั้งจากนิสัยการชอบออกไปเที่ยวข้างนอกของภรรยา ซึ่งภรรยาตนก็จะตอบโต้กลับมาอย่าง

รุนแรง จนตนเลือกที่จะไม่พูดคุยกับภรรยาและออกไปตีมน้ำกระท่อมนอกบ้าน แต่เมื่อกลับบ้าน ภรรยาก็จะคอยหาเรื่องทะเลาะ ตนเลือกที่จะเงียบ จนภรรยาหงุดหงิดคิดว่าไม่ความาพาดตน...” ส่วนกรณีของนางซ็อนนี่ที่กล่าวว่า “...สามีพาตนหนีออกจากบ้านตั้งแต่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลูกคนแรก ตอนอายุ 16 ปี ตนไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่ได้มีรายได้เสริมใดๆ สามีชอบทำร้ายตนตั้งแต่คบกันใหม่ๆ และหนักขึ้นเรื่อยๆ ทั้งตบ ตี ถีบ เตะ รวมถึงใช้อุปกรณ์ประกอบในการทำร้าย ตนร้องไห้ทั้งวันทั้งคืน ไม่อยากพบปะผู้คนมาตลอด 15 ปี ที่ผ่านมาได้ก็เพราะอดทนและตามหลักอิสลามให้เครพสามี ตนเคยไปหาโต๊ะอิหม่ามเพื่อให้ช่วยไกล่เกลี่ยแต่โต๊ะอิหม่ามไม่อยากยุ่ง ตนเลยเลือกที่จะหนีออกมาจากบ้านแทน...”

จากกรณีตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลไม่ว่าจะเป็นกรณีที่สามีทำร้ายร่างกายภรรยาและกรณีที่ภรรยาทำร้ายร่างกายสามีมีสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งมาจากคู่สามีภรรยายังเป็นวัยรุ่นที่ไม่มีความพร้อมด้านวุฒิภาวะที่จะเป็นครอบครัว ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ต่างฝ่ายต้องปฏิบัติต่อกัน คู่สามีภรรยาที่เป็นวัยรุ่นมักจะใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหาหารือระหว่างกัน ทำให้มีปากเสียงทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรง และชอบใช้กำลังในการแก้ไข้ปัญหา สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าสาเหตุของปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสามีภรรยาจากความไม่พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะที่จะเป็นครอบครัว หรือการไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการเป็นครอบครัวของผู้หญิงและผู้ชาย โดยเฉพาะคู่สมรสที่มีอายุน้อย หรือที่เป็นวัยรุ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อกัน ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ที่ใจร้อน ง่าย ขาดการอดทนอดกลั้น การไม่ให้ภัยต่อกัน การมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิดๆ ในเรื่องบทบาทในครอบครัวของหญิงชาย รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ภาวะวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจ จนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดน้อยลง ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน ขาดความรัก ขาดความเอื้ออาทร ไม่ยอมรับพฤติกรรมของอีกฝ่าย และไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ เมื่อครอบครัวประสบปัญหาและขาดทักษะในการแก้ไข้ปัญหาอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งและหากความขัดแย้งสะสมเป็นเวลานานก็อาจจะขยายเป็นความรุนแรงในครอบครัวได้ในที่สุด (ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, 2537; Laeheem, 2014) และการวิจัยพบว่าการทำร้ายผู้หญิงที่เกิดขึ้นในชีวิตคู่โดยสามีหรือคนรักของเธอ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงต่อผู้หญิงและเป็นปัญหาที่ลึตรอนสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้หญิง ความสำคัญของปัญหานี้อยู่ที่ผู้ที่กระทำรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นบุคคลที่ผู้หญิงเคยไว้วางใจมากที่สุด เป็นบุคคลที่ผู้หญิงจำนวนมากคิดว่าจะช่วยปกป้องดูแลยามเมื่อมีภัยมาและฝากฝังใจด้วย อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ในสังคมจำนวนมากกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสได้กลายเป็นเกราะป้องกันไม่ให้สังคมเข้าไปควบคุมแก้้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสที่สุด (Straus & Gelles, 1989; เหมวรรณ เหมะนัด, 2533; เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง, 2546)

2. ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

จากการเก็บข้อมูลสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งมีผลกระทบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1) ภรรยาได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและเกิดบาดแผลทางจิตใจ โดยภรรยาที่เป็นเหยื่อจากการถูกสามีใช้ความรุนแรงจะได้รับบาดเจ็บทางร่างกายจากการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงหรือมีลักษณะการกระทำรุนแรงทางร่างกาย ระหว่างกัน เช่น การผลัก ตบ ตี ต่อย ทูบ กระชาก การขว้างปาสิ่งของใส่ จนถึงการทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัสด้วยอาวุธ หรือของมีคม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายของผู้ถูกกระทำเอง ดังกรณีของนางกุหลาบที่กล่าวว่า “...สามีเป็นคนอารมณ์ร้อน ซี้โมโห เมื่อทะเลาะกันรุนแรงแล้วก็จะทำร้ายร่างกายตนอย่างรุนแรง ทั้งตบ เตะ ต่อย ใช้ไม้ทุบ ใช้มีดฟัน...” กรณีของนางอวลวณีย์ที่กล่าวว่า “...ตนมักถูกสามีว่ากล่าวตนอย่างรุนแรงและหาเรื่องตนอยู่ตลอดเวลา บางครั้งเรื่องเพียงเล็กน้อยก็ทำร้ายร่างกายตน หากสามีโมโหมากๆก็จะทำร้ายตนรุนแรงขึ้น เช่น ตบ เตะ ต่อย ใช้ไม้ฟาด ใช้มีดแทง ใช้เหล็กตี เป็นต้น” กรณีของนางวรรณิ์ ที่กล่าวว่า “...ตนถูกสามีใช้ไม้ตี ตบ เข่า คอกไม่ยั้งจนเกือบตายมาแล้วสองครั้ง ครั้งที่รุนแรงที่สุดคือสามีใช้ไม้ฟาดที่กลางศีรษะอาการสาหัสจนต้องไปพบแพทย์...” และกรณีของนางละไมที่กล่าวว่า “...เมื่อ 7 เดือนที่แล้วสามีได้ใช้มีดฟันศีรษะตนต้องเย็บถึง 5 เข็ม จากนั้นตนก็ได้หนีไปอยู่กับน้องสาวที่ประเทศมาเลเซีย...” และบางกรณีก็ได้รับผลกระทบโดยอ้อมคืออาการเจ็บป่วยเรื้อรังในระยะยาว ดังเช่นกรณีของนางมารีเยะที่กล่าวว่า “...ผลจากการถูกทำร้ายร่างกายเป็นระยะเวลาานานทำให้เกิดอาการป่วยเรื้อรังทั้งเส้นเอ็นที่ข้อมือ กระดูกสันหลังผิดรูปจากการถูกถีบ ร่างกายเจ็บระบมไม่หายขาด...”

นอกจากนี้ภรรยาที่ถูกสามีใช้ความรุนแรงมักได้รับผลกระทบด้านจิตใจ ซึ่งเป็นบาดแผลที่ไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก แต่สร้างความเจ็บปวดอย่างรุนแรงให้แก่ผู้ถูกกระทำ ทั้งอาการซึมเศร้า รู้สึกว่าชีวิตตนเองนั้นไร้ค่า ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป อับอาย ไม่กล้าพบปะผู้คน เป็นต้น ดังเช่นกรณีของนางละไมที่เล่าให้ฟังว่า “...ตนถูกสามีทำร้ายร่างกายจนสภาพจิตใจย่ำแย่ ตนมีอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียนจากความเครียด ต้องไปพบจิตแพทย์เพื่อรักษาอาการดังกล่าว ทั้งการพูดคุยร่วมกับการใช้ยาทางประสาทบำบัดอาการ...” ส่วนกรณีของนางมารีเยะที่กล่าวว่า “...ตนกับสามีมีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันมากกว่า 15 ปี ตนถูกสามีซ้อมอย่างหนักจนร่างกายบอบช้ำมาก แต่ที่เจ็บปวดยิ่งกว่าร่างกายคือสภาพจิตใจของตน ตนร้องไห้ทั้งวันทั้งคืน มีอาการซึมเศร้า อีกทั้งญาติทางฝั่งสามีก็จะคอยมาเยาะเย้ยพูดจาซ้ำเติมตน ทำให้ตนรู้สึกอับอาย ไม่กล้าออกไปพบปะผู้คน เคยมีอารมณ์อยากฆ่าตัวตายแต่พอเห็นลูกๆก็ไม่ลง...” และกรณีของนางซอฟีเยะ ที่เล่าว่า “...ตอนที่ตนถูกสามีทำร้ายครั้งแรก ตนรู้สึกเศร้าใจมาก ลับสนไปหมดทุกอย่าง

ไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น หลังจากนั้นสามีก็ยังเฉยเมย ไม่พูดจากับตน ทำให้ตนยังรู้สึกอึดอัดเป็นอย่างมาก จนมีอาการซึมเศร้าหมกตัวอยู่แต่ในบ้านไม่ออกไปพบปะผู้คน...”

จากกรณีตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคู่สมรสที่ถูกกระทำความรุนแรงระหว่างกันมีผลกระทบต่อตนเองทั้งด้านร่างกายโดยการใช้อำนาจ หรือ อุปกรณ์ใดๆ เป็นอาวุธมีผลทำให้สตรีที่ถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การใช้ความรุนแรงต่อภรรยาในครอบครัว เช่น กรณีสามีกระทำความรุนแรงต่อตัวผู้ที่เป็นภรรยา อันได้แก่ การใช้ความรุนแรง เช่น การปลัก ตบ ตี ต่อย ทูบ กระชาก ปีบคอ การขว้างปาสิ่งของใส่ จนถึงการทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัส ด้วย อาวุธ หรือของมีคม และความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยการกระทำหรือการละเว้นใดๆ ก็ตามที่มีผลทำให้สตรีผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายหรือเสียดสีเสีรภาพ นอกจากนี้ยังเห็นการที่สามีกระทำความรุนแรงต่อตัวภรรยา โดยการแสดงด้วยวาจา หรือ แสดงท่าทีและการกระทำ ได้แก่ การพูดจาดูถูก การพูดประชดประชัน คำว่าด้วยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด การทำให้ขายหน้า การแสดงท่าทีเฉยเมย การพูดข่มขู่ และการแสดงท่าทีโกรธ เป็นต้น (กฤตยา อาชวนิจกุล และวาสนา อิมเอม, 2546; ธีญา พรหมรักษ์, 2550) และผู้ที่ถูกทำร้ายจากการใช้ความรุนแรงจะได้รับบาดเจ็บตั้งแต่เล็กน้อย (เช่น ฟกช้ำ บวม และเจ็บ เป็นต้น) บาดเจ็บมาก (เช่น กระดูกหักที่พบบ่อยคือ ตั้งจมูกหัก กราม แขน และอวัยวะภายในซ้ำหรือฉีกขาด เป็นต้น) บาดเจ็บสาหัสต้องเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาลและอาจถึงขั้นเสียชีวิต นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบทางจิตใจเนื่องจากผู้ที่ถูกทำร้ายจะรู้สึกปวดร้าว กระแทกกระเทือนใจ หวาดกลัว หวาดระแวง รู้สึกหมดหนทาง มีความรู้สึกสูญเสียอำนาจและสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกโดดเดี่ยวอ่อนแอ กัดดันให้ขาดสติสัมปชัญญะ (สมพร เตรียมชัยศรี, 2544; รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551; Laeheem, 2014)

2) ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวโดยเฉพาะการหย่าร้างและการขาดความไม่สงบ
โดยปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสส่งผลกระทบต่อครอบครัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อคู่สมรสมีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันครอบครัวเป็นสิ่งที่ได้รับผลกระทบติดตามมาด้วย ทั้งเกิดปัญหาการหย่าร้าง เด็กซึมซับความรุนแรงในครอบครัว และสร้างความไม่สงบสุขแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เป็นต้น หรือคนในครอบครัวอาจถูกลูกหลงและถูกทำร้ายร่างกายไปด้วย ดังกรณีของนางมารีเยะที่เล่าว่า “...สามีจะทำร้ายตนอยู่ตลอดเวลา จนพ่อและแม่ของตนเข้ามาห้าม ก็จะหันไปทำร้ายทุบตีพ่อและแม่แทน...” ส่วนนางจันทร์เล่าให้ฟังว่า “...ตนกับสามีมีปากเสียงกับเป็นประจำ และสามีก็มักจะทำร้ายตนอยู่เสมอ จนตนทนไม่ไหวจึงขอหย่าในที่สุด...” อีกกรณีของนางวีที่กล่าวว่า “...ตนกับสามีมีการทำร้ายร่างกายกันมาตลอดช่วงเวลาที่แต่งงานกัน ตนอยากจะหย่าแต่ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะคิดถึงลูกๆ จึงยอมทนมาถึงทุกวันนี้...” การหย่าร้างเป็นทางเลือกในการยุติปัญหาความรุนแรงในคู่สมรสอีกทางหนึ่งที่ผู้หญิงได้เลือกกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีญา พรหมรักษ์ (2550) ที่พบว่า การหย่าร้างเป็นการตัดสินใจ

ตอบโต้ของผู้หญิงที่ถือว่ารุนแรงที่สุดในชีวิต คือ การตัดสินใจหย่าขาดจากสามีเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัวตนเอง ส่วนผู้ที่หย่าร้างไม่ได้ สามีไม่ยอมหย่า ก็ต้องอดทน เรียนรู้วิธีเผชิญปัญหา หาทางแก้ไข บางครั้งพึ่งทางหลักธรรม และหวังว่าเมื่อสามีอายุมากขึ้น คงลดพฤติกรรมความรุนแรงลง ส่วนผลกระทบต่อเด็กในครอบครัว มีข้อค้นพบทั้งเชิงบวก คือ เด็กที่เห็นพ่อแม่ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน มีแรงผลักดันในการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนดี เพื่อหวังจะลดภาระของแม่ที่ถูกพ่อทำร้ายลง ดังกรณีของ เด็กหญิงแก้ว ที่กล่าวว่า “...ตอนเห็นแม่ถูกพ่อทำร้ายมาตั้งแต่จำความได้ ตอนรู้สึกสงสารแม่เป็นอย่างมากแต่ ไม่สามารถช่วยอะไรแม่ได้ ตอนจึงพยายามเป็นเด็กดี ขยัน ตั้งใจเรียนจนได้ทุนเรียนดีของโรงเรียนมาตลอดเพื่อให้แม่สบายใจ เพราะตนคิดว่าการศึกษาจะทำให้ตนมีอนาคตที่ดี พาแม่หลุดพ้นออกไปจากพ่อได้...” และนางอังสนาเล่าให้ฟังถึงลูกชายว่า “...ลูกชายเป็นเด็กอารมณ์ดี ขยันเรียนหนังสือมาโดยตลอด ลูกชายจะรับรู้ว่าการทำร้ายพ่อแม่มีปัญหาเหมือนกัน เมื่อเห็นพ่อแม่มีปากเสียงกันก็จะไปบ้านญาติแทน...” ส่วนผลในด้านลบ เด็กหญิงแก้ว ได้เล่าถึงน้องชายของเธอว่า “...น้องชายของเธอกลายเป็นเด็กเก็บตัว ไม่พูดคุยกับคนแปลกหน้า การเรียนไม่ต่อเนื่องเพราะต้องย้ายโรงเรียนบ่อย ทำให้เรียนได้ช้ากว่าเด็กรุ่นเดียวกัน เวลาพ่อแม่ก็จะทำร้ายร่างกายพวกตนและน้องๆอยู่เสมอ...” ผลกระทบต่อเด็กมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า เด็กที่ได้รับการสัมผัสและพบเห็นการแสดงความรุนแรงจากพ่อแม่ส่งผลทำให้เด็กมีอาการที่ผิดปกติจากความเครียด ภาวะซึมเศร้า และวิตกกังวล ส่งผลกระทบต่อปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมโดยรวม เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กถูกทำร้ายร่างกาย (Shipman, Rossman, & West, 1999; Ward, Flisher, Zissis, Muller, & Lombard, 2001; Wolfe, Crooks, Lee, McIntyre-Smith, & Jaffe, 2003) และผลการศึกษาที่พบว่า คู่สมรสที่มีการใช้พฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันอยู่เป็นประจำจะไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวที่ดีได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย บุคคลที่เป็นหลักของครอบครัวคือ สามีภรรยาหรือพ่อแม่ไม่สามารถทำหน้าที่ของตนได้ดี ครอบครัวไม่สงบสุข เห็นทางขาดความรักความสามัคคี และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ครอบครัวลักษณะนี้ไม่สามารถดำเนินอยู่ในสังคมปกติได้ ในที่สุดก็เกิดปัญหาการหย่าร้าง ซึ่งส่งผลต่อเด็กที่ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก และอาจเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของบุตรในรูปแบบของการใช้ความรุนแรงในด้านต่างๆ เป็นต้น (สมพร เตรียมชัยศรี, 2544; รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551; Laeheem, 2014)

3) ทำให้บุตรหลานในครอบครัวเลียนแบบพฤติกรรม ปัญหาความรุนแรงของคู่สมรสส่งผลโดยตรงต่อการแสดงพฤติกรรมรุนแรงของบุตรหลานในครอบครัว ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวแบบและการสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ แล้วทำให้เด็กเหล่านั้นมีการใช้ความรุนแรงต่อเพื่อนและบุคคลรอบข้าง ดังเช่นกรณีของ นายอับลกุลที่เล่าว่า “...พ่อมักจะทะเลาะกับแม่เป็นประจำ มีตบ ตี กันเป็นบางครั้ง จนบางครั้งผมก็อยากเข้าไปชกกับพ่อเพื่อช่วยแม่ แต่แม่ก็ห้ามไว้ทุกครั้ง เพราะผมจะกลายเป็นลูกที่ไม่ดี บางทีผมก็ต้องหนีไปอยู่บ้านเพื่อนเพื่อหลีกเลี่ยง ทำให้ผม

เครียดมากกับปัญหาที่บ้าน...” และนายฮารนที่เล่าให้ฟังว่า “...พ่อกับแม่ตบตี ทำร้ายร่างกายกัน เหมือนมวยคู่เอก ทั้งชก คอก เข้า รวมทั้งมีอุปกรณ์ประกอบเช่น เก้าอี้ไม้ หม้อ หรืออะไรใกล้มือที่หยิบจับได้ ต่างฝ่ายต่างก็ไม่มีใครยอมใคร จะทะเลาะกันจนอีกฝ่ายขอยอมหรือหนีไป ชาวบ้านก็ไม่ค่อยกล้ายุ่งเพราะเหมือนเป็นเรื่องปกติ ผมทนเห็นมาตั้งแต่เด็กๆ จนโต จนมีความรู้สึกเฉยๆแต่ก็สลดหดหู่และเอือมระอาเช่นกัน...” ส่วนนายซารีฟเล่าว่า “...พ่อแม่มักจะทะเลาะตบตีกันบ่อยมาก ส่วนใหญ่จะทะเลาะเรื่องลูก ว่าลูกทำตัวไม่ดีเพราะแม่ไม่ดูแล เลี้ยงลูกไม่ดี ผมก็รู้สึกไม่ดีเหมือนกันที่เป็นต้นเหตุทำให้พ่อแม่ต้องทะเลาะตบตีกัน...”

ดังที่ผลการศึกษาที่พบว่าการแสดงพฤติกรรมรุนแรงของพ่อแม่ทำให้บุตรหลานเกิดกระบวนการเรียนรู้และการเลียนแบบ แล้วมีการใช้ความรุนแรงกับบุคคลรอบข้างตามตัวแบบที่ใช้ความรุนแรง เมื่อเกิดความขัดแย้งกับเพื่อนก็จะเลียนแบบพฤติกรรมโดยใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการในการแก้ปัญหา (Bandura, 1976; Gelles & Straus, 1979) เด็กที่เห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันส่งผลให้เด็กเกิดการซึมซับและเลียนแบบโดยการใช้ความรุนแรงจนกระทั่งเขาโตเป็นผู้ใหญ่และมักใช้ความรุนแรงกับคู่สมรสและบุตรหลานของตน (Laeheem, 2014) ผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงทั้งประสบการณ์ตรงในฐานะผู้ถูกระทำรุนแรง และประสบการณ์อ้อมในฐานะผู้สังเกตการณ์ความรุนแรงตั้งแต่เด็กจะเรียนรู้บรรทัดฐานที่ยอมรับการใช้ความรุนแรง และตัวแบบบทบาทที่ใช้ความรุนแรง เมื่อเกิดความขัดแย้งกับคู่สมรสก็จะเลียนแบบพฤติกรรมโดยใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการในการแก้ปัญหา (Gelles & Straus, 1979) ผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่บิดามารดาตำหนิ ตบตีกัน บิดามารดาที่ทุบตีบุตร พี่น้องที่ทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้งจะแสดงความก้าวร้าวรุนแรงกับคู่สมรสมากกว่าผู้ที่ไม่ประสบความรุนแรงดังกล่าว และผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงจะใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสมากขึ้น (O'Leary & Williams, 2006) และผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงมีแนวโน้มที่จะแสดงความรุนแรงกับคู่สมรสมากกว่าผู้ที่ไม่ประสบความรุนแรง (Stets, 1990)

4) สร้างความรำคาญและเอือมระอาให้กับเพื่อนบ้าน ทุกครั้งที่คู่สมรสมีพฤติกรรมความรุนแรงต่อกันโดยการทะเลาะวิวาทและมีปากมีเสียงอย่างรุนแรงย่อมทำให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงได้รับผลกระทบ จนทำให้เพื่อนบ้านเกิดความหงุดหงิด รำคาญใจ และเอือมระอาที่ต้องรับรู้เหตุการณ์ที่คู่สามีภรรยาทะเลาะวิวาทส่งเสียงดังตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องจากคู่สมรสเป็นหน่วยย่อยพื้นฐานของครอบครัว และครอบครัวก็เป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคม เมื่อคู่สมรสมีปัญหาสังคมย่อมมีปัญหาไปด้วย ทั้งการมีปากเสียงกันจนรบกวนความสงบสุขของเพื่อนบ้าน ดังเช่นกรณีของคุณโรติตะ เพื่อนบ้านของคู่สามีภรรยาที่มักทะเลาะวิวาทกันกล่าวไว้ว่า “...บ้านนี้ทะเลาะกันประจำ ฝ่ายสามีนี้ชอบเมาแล้วอาละวาดมาลงกับภรรยา บางทีบ้านนี้อยู่ในบ้านยังสะดุ้งเพราะเสียงกรี๊ด แกรๆก็สงสารนะ แต่ตอนนี้เอือมระอาด้วย...” ส่วนคุณมะลิได้เล่าว่า “...ข้างบ้านมักจะชอบทะเลาะกันตอนตีสองตีสาม หลายครั้งจะทะเลาะ ตะโกนด่ากันเสียงดัง เบิ้ลเครื่องรถดัง เคยพูดเตือนหลายครั้งก็ไม่ได้

เบาเสียงลง ซึ่งเวลาดังกล่าวเป็นเวลานอนพักผ่อนของคนทั่วไป ดิฉันก็มักจะตื่นขึ้นมาแล้วก็นอนต่อไม่ค่อยหลับ ทั้งหงุดหงิดทั้งรำคาญ แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร...” กรณีของคุณใหม่ เล่าว่า “...รำคาญมาก เพราะฝ่ายสามีมักจะพาเพื่อนมาสังสรรค์ที่บ้านเสียงดัง ลักพักฝ่ายภรรยา ก็จะออกมาด่าทอ โทวกเทวโวยวาย แล้วก็ลงมือลงไม้กัน เพื่อนบ้านแถวนี้ทั้งเปื้อ เอือมระอา หงุดหงิด ภาวนาให้ย้ายออกไปเร็วๆคะ...” และกรณีคุณเล็กกล่าวว่า “...พี่รู้สึกสงสารน้องเขานะคะ พอเขาทะเลาะกันก็มักจะมาปรึกษา มาเล่าให้พี่ฟัง แรกๆพี่ก็ให้คำแนะนำไป สามีเขามาว่าพี่ถึงบ้าน พี่ก็เลยเสี่ยงที่จะแนะนำเป็นแค่รับฟังอย่างเดียวพักหลังมาพี่ก็เอือมที่ต้องมารู้เรื่องราวของพวกเขาเหมือนกันคะ...” สอดคล้องกับผลการศึกษาที่กล่าวว่าพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่มีการทะเลาะ ด่าทอ และทุบตีในครอบครัวเป็นเหตุการณ์ที่รบกวนเพื่อนบ้านและความสงบสุขในชุมชน รวมทั้งทำให้ชุมชนเกิดความวุ่นวาย (สมพร เตรียมชัยศรี, 2544; รมชัย คงสกันธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551) ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม ได้แก่ การด่าทอทำร้ายร่างกายกันภายในครอบครัวส่งผลให้เกิดความรำคาญแก่เพื่อนบ้าน และทำให้สังคมมีปัญหามากขึ้น เนื่องจากสถาบันครอบครัวล่มสลาย (ดลนภา หงษ์ทอง, 2543; อาษา โอพิทักษ์ชีวิน, 2552) ในการแทรกแซงทางสังคม ผู้หญิงมักเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อนผู้หญิงให้ออกจากเหตุการณ์ความรุนแรง ในขณะที่ผู้ชายมักจะไม่ใส่ใจในการแทรกแซงปัญหาของเพื่อน เนื่องจากส่วนใหญ่คิดว่า เป็นปัญหาส่วนตัว อาสาสมัครสาธารณสุขคิดว่าคู่สมรสที่มีปัญหาสม่าเสมอจนเป็นความเคยชินเป็นปัญหาที่คู่สมรสสามารถแก้ไขเองได้ ส่วนผู้นำชุมชนจะเน้นการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (อรอนงค์ อินทรจิตร และนรินทร์ กรินชัย, 2542; สุวัฒน์ ศรีสรณ์, 2544)

3. แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล

แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลคือการนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ญาติใกล้ชิด และเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่สามีภรรยา โดยมี 4 กิจกรรมหลักดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการขัดเกลาตนเองหรืออัต-ตัจกีเยฮ (At-Tazkiyah) เป็นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงจริยธรรม ความประพฤติและศีลธรรมของคู่สามีภรรยาที่มีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันให้ดีขึ้น โดยการพยายามสร้างสรรค์และพัฒนาบุคลิกของคู่สามีภรรยาให้เปลี่ยนไปในแนวทางที่ดี เป็นการขจัด Ego ซึ่งเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดความอหังและความอวดดี อวดเก่งออกไป อันเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คู่สามีภรรยาต้องใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาจิตใจของคู่สามีภรรยาให้ดีขึ้นและให้ออกห่างจากอำนาจใฝ่ต่ำหรืออารมณ์ร้ายให้มากที่สุด ซึ่งเรียกว่า “การขัดเกลาตนเอง” หรือการต่อสู้กับจิตใฝ่ต่ำ

ของตน เพราะสามารถทำให้คู่สามีภรรยา รู้จักตนเอง ขจัดอารมณ์ร้าย มีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนกระทำความรุนแรง และควบคุมตนเองไม่แสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อกัน นอกจากนี้การขัดเกลาดตนเองให้บริสุทธิ์ทั้งกายวาจาและใจมีเป้าหมายที่จะเป็นสื่อที่ทำให้คู่สามีภรรยา ได้ใกล้ชิดกับอัลลอฮ์นั่นเอง ดังนั้นสิ่งแรกที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญคือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการใช้ชีวิตของคู่สามีภรรยาให้ห่างไกลจากความหลงผิด การยึดมั่นถือมั่นแบบผิดๆ ความอิจฉาริษยา ความอาฆาตพยาบาท ความเห็นแก่ตัว ความมีอคติ และการยึดมั่นในอัตตาตัวตน เพื่อจะได้ตั้งมั่นอยู่บนความดีและความสำรวมตนต่ออัลลอฮ์

สำหรับแนวทางของกิจกรรมการขัดเกลาดตนเองของคู่สามีภรรยาที่ใช้ความรุนแรงระหว่างกันนั้นควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งที่อยู่ในกระบวนการแก้ไขพฤติกรรมและในชีวิตประจำวันปกติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ ขั้นที่ 1 กิจกรรมการต่อสู้กับจิตใจของตนเอง โดยการตั้งสติแล้วคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ดีที่ผ่านมาหรือสิ่งที่ทำไปแล้วหรือสิ่งที่กำลังจะทำต่อไปในอนาคต ขั้นที่ 2 กิจกรรมการปล่อยวางเพื่อให้เกิดความว่างเปล่า เป็นการปล่อยวางสิ่งที่สั่งสมไว้ภายในให้หมดสิ้น โดยเฉพาะการปล่อยวางความเคียดแค้นและความประทุष्टิไม่ดีให้หมดสิ้น ซึ่งเป็นขั้นของการตรวจสอบและกำจัดไวรัสที่อันตรายให้หมดไป ขั้นที่ 3 กิจกรรมสร้างพฤติกรรมใหม่ หลังจากคิดใคร่ครวญและการตัดสินใจแล้วควรมีการตั้งเจตนามั่นว่าจะต้องละทิ้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง จะไม่ทำความผิดอีก จะไม่ฝ่าฝืนอีกต่อไป ตลอดจนการกล่าวขอโทษหรือกล่าวขออโหสิกรรมต่อคู่ชีวิตที่เราเคยล่วงเกินทั้งกาย วาจา และใจ ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ให้เป็นพฤติกรรมที่ดีที่สอดคล้องกับตามความคาดหวัง บรรทัดฐานทางสังคม และตามหลักการศาสนา โดยการเสริมสร้างให้คู่สามีภรรยามีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น เป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติอย่างเคร่งครัดและละทิ้งการปฏิบัติในสิ่งที่ผิดหลักการศาสนาโดยสิ้นเชิง ซึ่งเป็นขั้นในการชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ในระดับหนึ่ง ขั้นที่ 4 กิจกรรมการวางเงื่อนไขและการสำรวมตน เป็นการส่งเสริมให้คู่สามีภรรยาปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งสามารถพัฒนาตนโดยการจำแนกแยกแยะได้ระหว่างสิ่งที่ต้องปฏิบัติ สิ่งควรปฏิบัติ และสิ่งที่ต้องละเว้นการปฏิบัติ อันนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรม และมีจริยธรรม โดยไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงต่อกันเพราะเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในหลักการศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นการวางเงื่อนไขหรือสัญญากับตัวเองทุกวันว่าจะไม่มีพฤติกรรมรุนแรงต่อกันอีกต่อไป โดยมีนราธิปไตยถึงความโปรดปรานของอัลลอฮ์ และพึงสังวรเสมอว่าพระองค์ทรงมองเห็นสิ่งที่กระทำ ขั้นที่ 5 กิจกรรมสัญญามั่นกับเงื่อนไข โดยการระมัดระวังตนเองไม่ให้ละเมิดสัญญาหรือเงื่อนไขที่ได้วางไว้ และหลังเสร็จสิ้นภารกิจในแต่ละวันแล้วคู่สามีภรรยาต้องมีการตรวจสอบการกระทำให้ละเอียดและพิจารณาว่าได้มีการรักษาคำมั่นสัญญาได้มากน้อยเพียงใด และมีความซื่อสัตย์กับสัญญาหรือไม่ และทุกครั้งที่การกระทำประสบความสำเร็จจงกล่าวขอบคุณต่อพระองค์ และทุกความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นให้กล่าวอโหสิต่อ

พระองค์ และหลีกเลี่ยงการสิ้นหวังในความเมตตาของพระองค์อย่างสิ้นเชิง ดังนั้นถ้าคู่สามีภรรยา ยิ่งตรวจสอบให้ละเอียดมากเท่าใดการงานก็จะละเอียดมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้การตรวจสอบตัวเอง ทุกวันจะทำให้เข้าใจตัวเอง และรู้ตัวเสมอว่าได้กระทำสิ่งใดลงไป อีกทั้งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อม สำหรับสิ่งที่จะกระทำในวันพรุ่งนี้ การรู้จักสภาพและสถานการณ์ก่อนล่วงหน้าเป็นความจำเป็นสำหรับ ผู้ที่ทำการขัดเกลาตนเองอย่างมาก

2) กิจกรรมการศึกษาอิสลามหรืออัต-ตารีบียะฮฺอิสลามียะฮฺ (At-Tarbiyah Islamiyah) เป็นกระบวนการในการปรับปรุงคู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมรุนแรงระหว่างกันให้มี พฤติกรรมที่เหมาะสมกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปหรือให้มีความประพฤติดีและมีอุปนิสัยที่ ดีงาม ซึ่งเน้นกระบวนการพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมี คุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมมุสลิม โดยส่งเสริมให้คู่สามีภรรยาได้มีการเรียนรู้และพัฒนาขึ้น ไปสู่ความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโดยผ่านกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับบริบทชุมชน ซึ่งถือว่าเป็น กระบวนการในการส่งเสริมให้คู่สามีภรรยา มีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมสูง ดังนั้นการศึกษาอิสลามถือว่าเป็นกระบวนการ ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของคู่สามีภรรยาเพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิต เกี่ยวกับการลดและแก้ไขพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันเพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้คู่สามีสามารถใกล้ชิดอัลลอฮฺโดยเน้น กระบวนการที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) อัต-ตารีบียะฮฺ (At-Tarbiyah) หมายถึง การอบรม การขัดเกลา จิตใจ 2) อัต-ตะอ์ลีม (At-Ta'lim) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ รวมถึงความรู้ทางศาสนาและความรู้ ทางโลก และ 3) อัต-ตะอ์ดีบ (At-Ta'dib) หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมี ระเบียบวินัย ซึ่งล้วนเป็นความพยายามสร้างจิตสำนึกของความเป็นผู้ศรัทธาที่ยอมศิโรราบภายใต้ อำนาจอันไร้ขอบเขตของอัลลอฮฺ เกิดจิตวิญญาณในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ มีความใฝ่รู้และใฝ่เรียน มีจริยธรรมอันสูงส่งที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาชีวิตทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

ในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาอิสลามจะต้องให้ความสำคัญกับวิธีหรือยุทธศาสตร์ 3 ประการคือ ประการที่ 1 วิทญ์ปัญญาหรืออัล-ฮิกมะฮฺ (Al-Hikmah) ซึ่งหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ ด้วยคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนโยน แต่แฝงด้วยความจริงจัง มีเหตุและผลที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่ คู่สามีภรรยา กำลังประสบปัญหา โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อสร้างความเชื่อถือและ ความเชื่อมั่นต่อกัน อันนำไปสู่การพัฒนาให้คู่สามีภรรยาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ประการที่ 2 การตักเตือนหรืออัล-เมาอิเซฮฺ (Al-Mauisah) ซึ่งหมายถึงการให้ คำตักเตือนและการเปรียบเทียบที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้เข้าร่วมด้วยคำพูดที่ดีและอ่อนโยน เพื่อให้สามารถสื่อถึงจิตใจของผู้เข้าได้ด้วยการให้ขวัญกำลังใจและให้เกิดการเกรงกลัวต่อบาปกรรม จนทำให้เกิดการปฏิบัติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและพัฒนาตนเองให้เป็นบ่าวที่ดีของพระองค์ และ

ประการที่ 3 การโต้ตอบหรืออัล-จาดีล (Al-Jadil) ซึ่งหมายถึงการให้เหตุผลและการโต้ตอบด้วยคำพูดที่อ่อนโยนที่สามารถเข้าถึงจิตใจและสามารถจุดประกายความคิดของคู่สนทนาได้ รวมทั้งเป็นการโต้ตอบหรือการถกเถียงด้วยวิธีการที่ดี ด้วยหลักเหตุและผลที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับด้วยสติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์และที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมการศึกษาอิสลามสามารถกระทำให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ร่วมกัน การบริการให้ยืมสื่อการเรียนรู้อิสลามทั้งในรูปแบบหนังสือและวีดิทัศน์ การจัดกลุ่มสตรีสร้างสรรค์สังคม การจัดกลุ่มกลับตนเป็นผู้นำครอบครัวที่ดี การจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักการศาสนา และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

3) กิจกรรมการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คู่สนทนาที่มีพฤติกรรมการความรุนแรงระหว่างกันได้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการอัลกุรอาน ฝึกการอ่านอัลกุรอาน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบทของอัลกุรอานจากความหมายและการอธิบาย ทั้งนี้เนื่องจากว่าการศึกษาในอิสลามได้ให้ความสำคัญกับการเริ่มต้นด้วยการเรียนรู้อัลกุรอาน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติ เพราะการศึกษาอิสลามเป็นการสร้างคนให้มีความสมบูรณ์และมีความสำเร็จตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ โดยให้ทุกคนสามารถปฏิบัติตนเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของอัลลอฮ์ เป็นการสร้างความองอาจและความเจริญให้แก่มนุษย์ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อัลกุรอานจึงเปรียบเสมือนธรรมนูญแห่งมนุษยชาติที่เพียบพร้อมด้วยทุกมาตรการที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติศาสนกิจและชีวิตประจำวันสู่ความสำเร็จสูงสุดทั้งโลกนี้และโลกหน้า ซึ่งในการดำเนินการศึกษาและเรียนรู้ต้องมีการคัดเลือกตัวบทอัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและความรุนแรง เช่น ความสำคัญของครอบครัวในอิสลาม บทบาทสิทธิและหน้าที่ของสามีและภรรยา เทคนิควิธีการสร้างครอบครัวที่ดีและการครองรักครองเรือน และอิสลามกับการต่อต้านการใช้ความรุนแรง เป็นต้น ซึ่งควรกำหนดให้คู่สนทนาเข้าร่วมศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอานร่วมกันสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งในช่วงเวลาระหว่างหลังละหมาดช่วงค่ำ (มักริบ) กับก่อนละหมาดช่วงกลางคืน (อีซา) ซึ่งเวลาประมาณ 19.00-20.00 น. และที่สำคัญควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาถึงแม้พฤติกรรมการความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาจะได้รับการแก้ไขแล้วก็ควรให้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอานกับกลุ่มปกติตามกำหนดการที่ผู้นำศาสนาได้ดำเนินการแล้ว

4) กิจกรรมบรรยายศาสนธรรม เป็นกิจกรรมที่มีการเชิญผู้นำศาสนาหรือนักวิชาการศาสนาให้ความรู้ความเข้าใจ ปลูกฝังพฤติกรรม สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสร้างความตระหนัก พร้อมทั้งการยกตัวอย่างกรณีศึกษา เพื่อเป็นการขัดเกลาคู่สนทนาที่มีพฤติกรรมการความรุนแรงระหว่างกันอีกทางหนึ่ง เนื่องจากว่าการบรรยายศาสนธรรมเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างคนให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบในการเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ สามารถประกอบศาสนกิจได้ถูกต้อง ดำเนินชีวิตเพื่อเป็นคนดีของสังคม และเป็นประชาชาติที่ดีของมวลมนุษยชาติ โดยเน้นวิธีการชักชวน การเผยแผ่ การเรียกร้อง การตักเตือนที่ดี การพูดคุยโต้ตอบที่ดี และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอ่อนโยนและมีเหตุผล ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมบรรยายศาสนธรรมจะต้องเน้นหัวข้อที่เกี่ยวกับครอบครัวและพฤติกรรมความรุนแรงเช่นเดียวกัน แต่เน้นให้มีการเชื่อมโยงและประยุกต์กับองค์ความรู้ในหลักการศาสนาเป็นหลักในการบรรยาย เช่น สามีภรรยาสำคัญไหน สามีภรรยาเหมือนลิ้นกับฟัน ครอบครัวมีสุขด้วยมือใคร ใครเป็นต้นเหตุให้ครอบครัวร้าวฉาน สามีภรรยาเมื่อใหม่ สามีภรรยาเมื่ออาชีพ แบบอย่างของพ่อแม่สำคัญแก่ลูกแค่ไหน สิทธิหน้าที่ของสามีและภรรยาในอัลกุรอาน ผลร้ายของการของการใช้ความรุนแรง เทคนิควิธีการอดทนอดกลั้น การเอาใจเขามา ใส่ใจเรา เมื่ออีกฝ่ายมีอารมณ์ร้อนอีกฝ่ายควรถอยห่าง ปัญหาอุปสรรคมีไว้พุ่งชน มิใช่เอาไว้ถอยหนี เทคนิควิธีการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีอิสลาม และเทคนิคการปรับพฤติกรรม เป็นต้น ซึ่งควรกำหนดให้มีกิจกรรมบรรยายศาสนธรรมแก่คู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมความรุนแรงและอาจให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วมด้วยอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความพร้อมและการบริหารจัดการของแต่ละชุมชน

แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลคือการนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ญาติใกล้ชิด และเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่สามีภรรยา ซึ่งมี 4 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมการขัดเกลาตนเอง กิจกรรมการศึกษาอิสลาม กิจกรรมการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอาน และกิจกรรมบรรยายศาสนธรรม ซึ่งเป็นเทคนิคและกระบวนการในการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง เกิดการปรับความรู้สึกนึกคิดทัศนคติและค่านิยม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง พัฒนาจิตใจให้เจริญองงาม ให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวทางที่ใช้ในการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวข้างต้นเป็นการใช้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยผ่านกระบวนการทางศาสนาด้วยการนำหลักการศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ในการขัดเกลาจิตใจ อบรมสั่งสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำความเข้าใจ เตือนสติ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งยังเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทัศนคติ อุดมการณ์ วัฒนธรรม และบุคลิกภาพ เพื่อให้คู่สามีภรรยาที่มีปัญหาความรุนแรงระหว่างกันมีวิธีการดำเนินชีวิตตามแนวทางที่สังคมต้องการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม ดังผลการศึกษาที่พบว่า การขัดเกลาทางสังคมโดย

สถาบันศาสนานับว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถสร้างให้บุคคลมีระเบียบวินัย มีพฤติกรรม สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม และสามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งทำให้ บุคคลมีแรงบันดาลใจ อุดมการณ์ ทศนคติ และความเชื่อ จนทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม (Popenoe, 1993; จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ, 2545; ปหาณี จิตวิวัฒนา, 2547) เป็นกระบวนการให้ความรู้ อบรม และกล่อมเกลา ให้มีการยึดเหนี่ยวจิตใจ มีการยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม จนมีพฤติกรรมการปฏิบัติในทางที่ดีและรู้จักผิดชอบชั่วดี (สมพร เทพสิทธิ, 2541) และการขัดเกลาในอิสลามเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างเสริม ประสบการณ์ การอบรมและบ่มเพาะให้บุคคลมีระดับสติปัญญาและจิตวิญญาณที่สูง มีพัฒนาการ ทางสังคม ร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาที่ดี และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยใน การดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้สำหรับการแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ด้วย การพัฒนาพฤติกรรมและบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาจนสามารถดำรงชีวิตใน สังคมได้อย่างสงบสุข (อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2540; มีสลัน มาหะมะ. 2552)

นอกจากนี้แนวทางที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงใน ครอบครัวข้างต้นยังมีการนำองค์ความรู้หลักและหลักการศาสนามาพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีการวิเคราะห์พฤติกรรมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์ต่อไป โดยเน้นกระบวนการเสริมสร้างทักษะ และการปฏิบัติจริง ดังคำกล่าวที่ว่า การดำเนินกิจกรรมเสริมทักษะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการปฏิบัติจริงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการและตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากเป็นการแก้ไขปัญหาโดยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ตนเอง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง (ถวิลวัลย์ อัมรินทร์, 2543; ทิศนา แคมมณี, 2545; สาวิตรี ล้ำเลิศ, 2552; ชลธิชา ฤทธิเนติกุล, 2552) รวมทั้งการใช้หลักการศาสนา มาใช้ในการแก้ไขและป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวระหว่างคู่สมรสเป็นการส่งเสริมให้คู่สามี ภรรยา มีความเข้าใจความรู้สึกและผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งกับเหยื่อผู้ถูกกระทำ บุคคลในครอบครัว และเพื่อนบ้าน จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ที่ว่าการจัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดการรับรู้ เข้าใจ และ ตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น สามารถควบคุมตนเอง และเปลี่ยนแปลงทาง ทัศนคติและพฤติกรรมตามที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ และยังเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ทศนคติ การปรับเปลี่ยนนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การควบคุมอารมณ์ เคารพผู้อื่น และสามารถปรับตัวเข้ากับสมาชิกในครอบครัวได้เป็นอย่างดี (Roger, 1970; คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2546) และการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางศาสนานั้นส่งเสริมและสนับสนุนให้ กลายเป็นผู้ที่มีทักษะทางสังคม กล้าแสดงออก ลบข้อขัดแย้งในใจ ควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ

ต่อหน้าที่ เคารพสิทธิผู้อื่น และปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกในครอบครัวและผู้อื่นได้ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวสามารถเสริมสร้างความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมต่างๆ ที่สังคมยอมรับ และส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานทางสังคม (Nelson-Jone,1992; กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการกล่าวว่าการดำเนินโครงการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมโดยให้ความสำคัญกับหลักการศาสนาเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังทัศนคติที่ดี และสร้างเสริมอุดมการณ์ที่ถูกต้องสามารถทำให้บุคคลมีพฤติกรรมตามแนวทางที่สังคมต้องการ และมีการปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการพัฒนาและแก้ไขพฤติกรรมที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมคือการนำหลักการทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการ (อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, 2540; สมพร เทพสิทธิ์, 2541; จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ, 2545; Laeheem, 2013b) การประยุกต์ใช้หลักการศาสนาอิสลามมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ขัดกับหลักการศาสนาของบุคคลสามารถส่งเสริมให้บุคคลเหล่านั้นกลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามวิถีอิสลามได้อย่างดี (ภักคินี แยกพงศ์, 2548; มัสลิน มาหะมะ, 2552; เกษตรชัย และหิม และดลมนรรัตน์ บากา, 2552) และกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการศาสนาแก่ผู้ที่มีปัญหาทางพฤติกรรมนับว่าเป็นกระบวนการขัดเกลาจิตใจและบ่มเพาะสติปัญญา ร่างกาย และจิตวิญญาณที่ทำให้กลายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และได้รับการยอมรับจากคนในสังคม เนื่องจากได้กลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามแบบแผนพฤติกรรมและค่านิยมของบรรทัดฐานทางสังคมที่เกิดจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Aaro, Wold, Kannas, & Rimpela, 1986; Laeheem, 2013a; ปหาณี ฐิติวัฒนา, 2547)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์สาเหตุการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล พบว่ามีสาเหตุที่สำคัญ 4 สาเหตุ ได้แก่

สาเหตุที่ 1 สาเหตุจากการนอกใจ นับเป็นสาเหตุหลักอันดับแรกของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ไม่ว่าจะความหึงหวงและหวาดระแวงของภรรยา ต่อสามี และความหึงหวงและหวาดระแวงของสามีต่อภรรยา โดยมีจุดเริ่มต้นจากการจับผิดพฤติกรรมของอีกฝ่าย คอยตามสอดส่องดูชีวิตประจำวันของอีกฝ่ายจนอึดอัด แสดงอาการไม่พอใจ ชอบพูดจาประชดประชัน จนทำให้อีกฝ่ายโกรธและโมโห เริ่มทะเลาะกัน จนลามถึงขั้นทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ดังนั้นความซื่อสัตย์ต่อคู่ครองของตนเป็นสิ่งที่สามีภรรยาควรยึดถือ การพูดคุยทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ลดข้อสงสัยหวาดระแวง ตามหลักศาสนาอิสลามนั้น สามีควรที่จะทะนุถนอมภรรยา ไม่ควรใช้สิทธิอำนาจกับภรรยาในทางที่ไม่ถูกต้อง สำหรับหน้าที่หลักของสามีตามหลักศาสนาอิสลามก็คือ การปกครองเลี้ยงดูครอบครัวตนเอง การเอาใจใส่โดยทั่วไปต่อครอบครัว ไม่ปล่อยปละเลยให้คนในครอบครัวต้องอดอยาก อิสลามถือว่า การให้ทานที่ดีที่สุดคือการให้ทานแก่ภรรยาตนเองและครอบครัว ถ้าผู้ใดไม่ดูแลครอบครัวถือว่าเป็นบาป และการพยายามปกป้องครอบครัวให้ห่างจากสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ โดยเฉพาะการคอยเอาใจใส่ให้ครอบครัวของตนอยู่ในคำสอนขององค์อัลลอฮ์ ในขณะที่ตามหลักคำสอนทางศาสนาอิสลาม ถือว่าภรรยาเป็นบุคคลที่สามีจะต้องเลี้ยงดู ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ของภรรยาเพื่อให้สามีพอใจด้วย

สาเหตุที่ 2 สาเหตุจากการแต่งงานโดยไม่สมัครใจ นับเป็นสาเหตุอันดับต่อมาของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล เนื่องจากคู่สมรสไม่มีการคบหาดูใจศึกษาลักษณะนิสัยใจคอก่อนที่จะแต่งงานกัน อีกทั้งเมื่อคิดต่อคู่สมรสที่ถูกบังคับให้แต่งงาน ทำให้เกิดความประทับใจแรกเห็นในเชิงลบ เมื่อแต่งงานกันแล้วไม่สามารถยอมรับลักษณะนิสัยของอีกฝ่ายได้ ต่างฝ่ายไม่สามารถปรับตัวเข้าหากัน และไม่ชอบพฤติกรรมของอีกฝ่าย ทำให้ต่างฝ่ายต่างเริ่มมีปากเสียงทะเลาะกันอย่างรุนแรง จนกระทั่งถึงขั้นลงไม้ลงมือทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน หรือบางคู่นั้นก็ถูกอีกฝ่ายทำร้ายร่างกายเลยโดยไม่ได้มีการโต้เถียงกันมาก่อน ดังนั้นการเลือกคู่ครองถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับชาวมุสลิม เพราะถ้าบุคคลเลือกคู่ครองที่ผิดแล้ว ก็ทำให้ผู้นั้นเป็นความทุกข์ชั่วชีวิต ผู้ที่เป็นชายหญิงสมควรที่จะได้เห็นรูปร่างหน้าตากันก่อน ผู้ที่เป็นพ่อแม่ไม่สมควรที่จะกีดกันทั้งนี้ก็เพื่อให้เขาทั้งสองได้รู้จักกัน และมีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน แต่อิสลามห้ามอย่างยิ่ง ถ้ามีการอยู่กินกันก่อนแต่งงาน หรือการท้องก่อนแต่ง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง และทำให้สังคมมีความเสี่ยงสูงต่อการขาดศีลธรรมการพิจารณาคู่ครองที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญตามหลักศาสนาอิสลามมีคำสอนที่ชัดเจนในการกำหนดให้ศาสนิกชนของตนทำการเลือกคู่ครอง นั่นคือ

ถ้าชายใดมีความชอบพอกับหญิงคนใดแล้ว ประารถนาที่จะแต่งงานด้วย เขาจำเป็นต้องเลือกหญิงที่ดีที่สุดเพราะหญิงที่ดีที่สุดจะทำให้เขามีความสุขได้ และถ้าหญิงใดปรนนิบัติสามีอย่างไม่ขาดตกบกพร่องและเป็นที่รักของสามีแล้ว นางก็จะได้เป็นที่รักและได้อยู่กับองค์อัลลอฮ์

สาเหตุที่ 3 สาเหตุจากสามีมีการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติด เป็นสาเหตุอันดับต่อมาของปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ซึ่งตามหลักการศาสนาอิสลามนั้นมีข้อห้าม มิให้มีการเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มเมาทุกชนิด แต่ยังมีชายมุสลิมบางคนที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการศาสนาที่กำหนดไว้ ซึ่งการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาและมีการตัดสินใจผิดพลาด สติไม่สมประกอบ ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เกิดความกล้าที่จะทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ จนลามไปถึงขั้นการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายภรรยา และลูก ดังนั้นการรณรงค์เรื่องการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดโดยให้ชายมุสลิมหันมาปฏิบัติตามหลักการศาสนา ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดได้

สาเหตุที่ 4 สาเหตุจากการขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว ความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และวุฒิภาวะนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ต้องมีต่อกันของสามีภรรยา และบทบาทหน้าที่ของบิดามารดาต่อบุตร รวมทั้งวุฒิภาวะทางอารมณ์ อีกทั้งวุฒิภาวะทางความคิดและการประกอบอาชีพที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ล้วนเป็นส่วนประกอบสร้างครอบครัวที่มั่นคง คู่สมรสที่มีอายุน้อยหรือวัยรุ่นมักจะมีขาดความพร้อมด้านวุฒิภาวะในการใช้ชีวิตครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัวจะเกิดปากเสียงอย่างรุนแรง จนนำไปสู่การทำร้ายร่างกายกัน ดังนั้นการทำความเข้าใจกับเด็กวัยรุ่นถึงความพร้อมในการเป็นครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปกครอง โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางในการส่งเสริมให้คู่สามีภรรยาได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่พึงมีต่อกันให้มากที่สุด และส่งเสริมกิจกรรมการสร้างครอบครัวมีสุข

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลพบว่ามีผลกระทบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

ผลกระทบด้านที่ 1 ภรรยาได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและเกิดบาดแผลทางจิตใจ โดยภรรยาที่เป็นเหยื่อจากการถูกสามีใช้ความรุนแรงจะได้รับบาดเจ็บทางร่างกายจากการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงระหว่างกัน เช่น การผลัก ตบ ตี ต่อย ทูบ กระทบ การขว้างปาสิ่งของใส่ จนถึงการทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัสด้วยอาวุธ หรือของมีคม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายของผู้ถูกกระทำเอง นอกจากนี้ภรรยาที่ถูกสามีใช้ความรุนแรงมักได้รับผลกระทบด้านจิตใจ ซึ่งเป็นบาดแผลที่ไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก แต่สร้างความเจ็บปวดอย่างรุนแรงให้แก่ผู้ถูกกระทำ ทั้งอาการซึมเศร้า รู้สึกว่าชีวิตตนเองนั้นไร้ค่า ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป อับอาย ไม่กล้าพบปะผู้คน ดังนั้นการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำจากความรุนแรงเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกด้านควรหันมาเอาใจใส่

อย่างจริงจัง ลดค่านิยมที่ว่าเรื่องของสามีภรรยาไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะยังเป็นการปิดกั้นโอกาสในการได้รับความช่วยเหลือของผู้ถูกระทำ ความรุนแรงเหล่านั้น การให้การรักษาทางด้านร่างกายต้องควบคู่กับการรักษาทางด้านจิตใจ ซึ่งบางกรณีผู้ถูกระทำ ความรุนแรงมีบาดแผลทางจิตใจที่รุนแรง ก็ควรจะมีการรักษาทางด้านจิตใจอย่างต่อเนื่อง ด้านชุมชนควรมีกลุ่มเพื่อช่วยเหลือ ปรีกษาพูดคุย สอดส่องดูแล เพื่อให้ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

ผลกระทบด้านที่ 2 ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวโดยเฉพาะการหย่าร้างและการขาดความไม่สงบ โดยปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสส่งผลกระทบต่อครอบครัวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อคู่สมรสมีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันครอบครัวเป็นสิ่งที่ได้รับผลกระทบติดตามมาด้วย ทั้งเกิดปัญหาการหย่าร้าง เด็กซึมซับความรุนแรงในครอบครัว และสร้างไม่สงบสุขแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เป็นต้น หรือคนในครอบครัวอาจถูกลูกหลงกลกลับถูกทำร้ายร่างกายไปด้วย ดังนั้นสามีภรรยาควรทำความเข้าใจกันอยู่เสมอ ให้เวลาในการดูแลครอบครัว ทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะในสังคมปัจจุบันที่หน้าที่และความรับผิดชอบทำให้เราต้องห่างเหินคนในครอบครัว หากทำให้เกิดความห่างเหินขึ้นบ่อยๆจนไปสู่ความเฉยชา เฉยเมยก็จะทำให้เกิดปัญหาได้ในที่สุด

ผลกระทบด้านที่ 3 ทำให้บุตรหลานในครอบครัวเลียนแบบพฤติกรรม ปัญหาความรุนแรงของคู่สมรสส่งผลโดยตรงต่อการแสดงพฤติกรรมรุนแรงของบุตรหลานในครอบครัว ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวแบบและการสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ แล้วทำให้เด็กเหล่านั้นมีการใช้ความรุนแรงต่อเพื่อนและบุคคลรอบข้าง ดังนั้นคู่สมรสควรตระหนักให้ดีถึงผลที่จะตามมาเมื่อทะเลาะกันต่อหน้าบุตรหลาน การแสดงตัวอย่างที่ดีก็ย่อมเป็นการขัดเกลาทางสังคมที่ดี เด็กที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมที่ดีก็จะสามารถเติบโตเป็นบุคคลากรที่มีคุณภาพที่ดีต่อไปได้

ผลกระทบด้านที่ 4 สร้างความรำคาญและเอือมระอาให้กับเพื่อนบ้าน ทุกครั้งที่คู่สมรสมีพฤติกรรมความรุนแรงต่อกันโดยการทะเลาะวิวาทและมีปากมีเสียงอย่างรุนแรงย่อมทำให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงได้รับผลกระทบ จนทำให้เพื่อนบ้านเกิดความหงุดหงิด รำคาญใจ และเอือมระอาที่ต้องรับรู้เหตุการณ์ที่คู่สามีภรรยาทะเลาะวิวาทส่งเสียงดังตลอดเวลา การสร้างเครือข่ายทางชุมชนเพื่อดูแลช่วยเหลือคนในชุมชนอาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ทั้งการพูดคุยปรึกษา การช่วยเหลือ และการช่วยกันตักเตือนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรำคาญ

แนวทางการจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลคือการนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ญาติใกล้ชิด และเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่สามีภรรยา ซึ่งมี 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการขัดเกลาตนเองหรืออัต-ตซึกียะฮฺ (At-Tazkiyah) เป็นวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงจริยธรรม ความประพฤติ และศีลธรรมของคู่สามีภรรยาที่ใช้ความรุนแรงระหว่างกันให้ดีขึ้น โดยการพยายามสร้างสรรค์และพัฒนาบุคลิกของคู่สามีภรรยาให้เปลี่ยนไปในแนวทางที่ดี ดังนั้นสิ่งแรกที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญคือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการใช้ชีวิตของคู่สามีภรรยาให้ห่างไกลจากการหลงผิด การยึดมั่นแบบผิดๆ ความอิจฉาริษยา ความอาฆาตพยาบาท ความเห็นแก่ตัว ความอคติ และการยึดมั่นในอัตตาตัวตน เพื่อจะได้ตั้งมั่นอยู่บนความดีและความสามัคคีต่ออัลลอฮ์

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการศึกษาอิสลามหรืออัต-ตารีบียะฮฺอิสลามียะฮฺ (At-Tarbiyah Islamiyah) เป็นกระบวนการในการปรับปรุงคู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมรุนแรงระหว่างกันให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปหรือให้มีความประพฤติดีและมีอุปนิสัยที่ดีงาม ซึ่งเน้นกระบวนการพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมมุสลิม โดยส่งเสริมให้คู่สามีภรรยาได้มีการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโดยผ่านกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับบริบทชุมชน ดังนั้นการศึกษาอิสลามถือว่าเป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของคู่สามีภรรยาเพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิตเกี่ยวกับการลดและแก้ไขพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันเพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คู่สามีภรรยา ที่มีพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันได้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการอัลกุรอาน ฝึกอ่านอัลกุรอาน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบทของอัลกุรอานจากความหมายและการอธิบาย เนื่องจากว่าการศึกษาในอิสลามได้ให้ความสำคัญกับการเริ่มต้นด้วยการเรียนรู้อัลกุรอานเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติ เพราะการศึกษาอิสลามเป็นการสร้างคนให้มีความสมบูรณ์และมีความสำเร็จตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ ในการดำเนินการศึกษาและเรียนรู้ต้องมีการคัดเลือกตัวบทอัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและความรุนแรง ซึ่งควรกำหนดให้คู่สามีภรรยาเข้าร่วมศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอานร่วมกันสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งในช่วงเวลาระหว่างหลังละหมาดช่วงค่ำ (มักริบ) กับก่อนละหมาดช่วงกลางคืน (อิซา) ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 19.00-20.00 น. และที่สำคัญควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาถึงแม้พฤติกรรมความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาจะได้รับการแก้ไขแล้วก็ตามก็ควรให้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อัลกุรอานกับกลุ่มปกติตามกำหนดการที่ผู้นำศาสนาได้ดำเนินการแล้ว

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรยายศาสนธรรม เป็นกิจกรรมที่มีการเชิญผู้นำศาสนา หรือนักวิชาการศาสนามาให้ความรู้ความเข้าใจ ปลูกฝังพฤติกรรม สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสร้างความตระหนัก พร้อมทั้งการยกตัวอย่างกรณีศึกษา เพื่อเป็นการขัดเกลาคู่สามีภรรยาที่มี

พฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการบรรยายศาสนธรรมเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยเน้นวิธีการชักชวน การเผยแผ่ การเรียกร้อง การตักเตือนที่ดี การพูดคุยโต้ตอบที่ดี และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอ่อนโยนและมีเหตุผล ในการดำเนินการกิจกรรมบรรยายศาสนธรรมจะต้องเน้นหัวข้อเกี่ยวกับครอบครัวและพฤติกรรมความรุนแรงเช่นเดียวกัน แต่เน้นให้มีการเชื่อมโยงและประยุกต์องค์ความรู้ในหลักการศาสนาเป็นหลักในการบรรยาย ซึ่งควรกำหนดให้มีกิจกรรมบรรยายศาสนธรรมแก่คู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมความรุนแรงและอาจให้บุคคลทั่วไปเข้าร่วมด้วยอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้งขึ้นอยู่กับความพร้อมและการบริหารจัดการของแต่ละชุมชน

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถช่วยให้องค์กรทางศาสนาอิสลามและองค์กรภาครัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ดีและยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรม สำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้คู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวกลับเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมตามบรรทัดฐานทางสังคมและตามวิถีอิสลาม โดยเปิดโอกาสให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนาเข้าร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวระหว่างคู่สมรสอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยใช้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมตามรูปแบบกิจกรรมของผลการวิจัยนี้ ดังทฤษฎีที่ว่าถ้าคู่สมรสมีความผูกพันและยึดมั่นในหลักการของศาสนาเพียงใดก็จะสามารถระงับยับยั้งการกระทำผิดได้มากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างกันของคู่สามีภรรยาส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากตัวเชื่อมระหว่างความรู้สึกผูกพัน การทุ่มเท และความเชื่อถืออ่อนตัวลงหรือแตกหักไป อันเป็นความรู้สึกที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม และเป็นผลมาจากความห่างไกลศาสนา ดังนั้นผู้นำศาสนาและสมาชิกในครอบครัวของคู่สมรสที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการนำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้ในการป้องกันและจัดการเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวอย่างเป็นรูปธรรม ก่อนที่ปัญหาดังกล่าวจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นปัญหาของสังคมในวงกว้าง และช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันที่

สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปทดลองปฏิบัติการจริงกับกลุ่มคู่สมรสไทยมุสลิมที่มีปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน ทั้งในพื้นที่จังหวัดสตูลและพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ที่มีคนไทยมุสลิมอาศัยอยู่ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้จริงในอนาคตต่อไป และควรทำการวิจัยศึกษาหาผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างลึกซึ้งกับเด็กที่ผู้ปกครองมีปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน เพื่อทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งวางแนวทางในการช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). *คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็ก*. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และวาสนา อิมเอม. (2546). *ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล. (2555). *ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสตูล 2555*. สตูล: สำนักงานจังหวัดสตูล.
- กิ่งกานต์ แก้วผืน. (2550). *ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีศึกษาแรงงานสตรีโรงงานในอำเภอสารภี เชียงใหม่ต่อการใช้ความรุนแรงของคู่สมรส*. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เกษตรชัย และหิม และดลมนรรัตน์ บากา. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรุนแรงของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 15(6), 897-911.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2546). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- จรุงศรี แดนขุนทด. (2554). *ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษาเฉพาะกรณีภรรยาถูกสามีทำร้ายในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2545). *สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ฉันทนา วุฒิไกรจำรัส. (2544). การศึกษาปัจจัยก่อนสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครอง และทัศนคติต่อการสมรสระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรส และไม่จดทะเบียนสมรส: ศึกษากรณีแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, กรุงเทพฯ.
- ชลธิชา ฤทธิ์เนติกุล. (2552). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติด้านคุณค่าพรหมจรรย์ของนักเรียนหญิง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- โชติมา กาญจนกุล. (2540). *ความรุนแรงในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- ดลนภา หงษ์ทอง. (2543). *ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัวและผลสืบเนื่องทางสุขภาพ: กรณีศึกษาสตรีที่สมรสแล้วในเขตจังหวัดพะเยา*.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ถวิลวัลย์ อัมรินทร์. (2543). *การศึกษาความมีน้ำใจของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์นครปฐม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทศนา แคมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: นิซินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- ธัญภา พรหมรักษ์. (2550). *ผู้หญิง ความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้างในฐานะทางเลือก*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เบญจจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง. (2546). *ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง*. นครปฐม:
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556.
(2557, 4 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 131 ตอนพิเศษ 41 ง. หน้า 18 – 21.
- ปสาธนีย สัทธิสระเดช. (2542). *ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2547). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระครูนิภาสธรรมมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต). (2554). *การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวตามหลักธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงการณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ภควดี ศรีประเสริฐ. (2548). *ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีการถูกทำร้ายของภรรยา*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ภักคินี แยกพงศ์. (2548). *การศรัทธาในอิสลามกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิมในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ภาสุรี เยี่ยมพิม. (2548). *ทัศนะของคู่สมรสในชุมชนเมืองต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มัสนัน มาหะมะ. (2552). *อิสลาม...วิถีแห่งชีวิต*. สงขลา: โฟ-บาร์ด.

- มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2548). *สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวรอบปี 2548*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อนหญิง.
- ยงยุทธ แสนประสิทธิ์. (2553). ความรุนแรงในครอบครัวกับการป้องกันปัญหาในระดับชุมชน. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 1, 34-37.
- รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม. (2551). *ความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. (2550). ฉบับพิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ลักษณนารา จรรย์อนันท์. (2549). *การใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการแก้ไขปัญหามารยาทความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. (2537). ครอบครัวไทย ปัญหาและแนวแก้ไข. *นิตยสารประชาสงเคราะห์*. 37(6), 12-15. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว. (2556). *รายงานสรุปจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวประจำปี*. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2558 <http://www.violence.in.th/violence/report/violence/report001.aspx>.
- ศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว. (2558). *สถิติจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดสตูลจำแนกตามปีที่เกิดเหตุ*. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2558. http://www.violence.in.th/violence/report/violence/report.aspx?event_status=2&relation_type=0&category=0&order_by=0&year=2015&province=72.
- ศูนย์พึ่งได้. (2554). *ข้อมูลสถิติจำนวนผู้กระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่เข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พึ่งได้.
- สมพร เตรียมชัยศรี. (2544). ความรุนแรงต่อสตรี มุมมองในผลของความรุนแรงและด้านการป้องกันความจริงที่ไม่อาจปฏิเสธ. *วารสารพยาบาล*, 50(1), 8-15.
- สมพร เทพสิทธิธา. (2541). *การควบคุมทางสังคม*. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการวางแผนสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ม.ป.ป.). *คู่มือประชาชนสิทธิประโยชน์และหน้าที่ตามพ.ร.บ. 3*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการวางแผนสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

- สาวิตรี ล้ำเลิศ. (2552). การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวและการพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเอง เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล. (2554). ข้อมูลการร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้งในครอบครัวในจังหวัดสตูล. สตูล: สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ประจำจังหวัดสตูล.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2540). พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงษ์เวช. (2543). การพัฒนาระบบข้อมูลและตัวบ่งชี้ ด้านความรุนแรงในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา.
- สุวัฒน์ ศรีสรณ์ตร์. (2544). ความรุนแรงในครอบครัว: มิติทางสังคมและวัฒนธรรม และการแทรกแซงทางสังคม ในชุมชนไทยแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ดุขุภีบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2540). ความขัดแย้งการบริหารเพื่อสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2535). วัฒนธรรมอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ทางนำ.
- เหมวรรณ เหมะนัด. (2533). ความรุนแรงในครอบครัว: ศักยภาพสามมีผู้มีรายได้น้อยใน เขตเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและ มนุษยวิทยามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล. (2556). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2557. http://www.satunpao.go.th/general_data/?page=2.
- อภิรดี มีสัตย์. (2553). การนำนโยบายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อรอนงค์ อินทรจิตร และนรินทร์ กรินชัย. (2542). ผู้หญิงและเด็ก: เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพฯ: สถาบันจิตวิทยาฮอพลิน.
- อามีนะห์ ดำรงผล. (2544). สารานุกรมเกี่ยวกับชีวิตมุสลิม. กรุงเทพฯ: เอ็ดสัน เพรส โปรดักส์.

- อาษา โอพิทักษ์ชีวิน. (2552). *ความรุนแรงในครอบครัวของแรงงานสตรีย้ายถิ่นในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, กรุงเทพฯ.
- อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2540). *ประวัติการศึกษาอิสลาม*. วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- Aaro, L. E., Wold, B., Kannas, L. & Rimpela, M. (1986). Health behavior in school-children - A WHO cross-national survey. *Health Promotion*, 1(1), 17–33.
- Bandura, A. (1976). *Social learning analysis of aggression*. In Ribesyns, E. & Bandura, A. (Eds). *Analysis of delinquency and aggression* , 203–212. Hillsdale, NJ: Earlbaum.
- Gelles, R. J. & Straus R. A. (1979). *Determinants of violence in the family: Toward a theoretical integration*. In Burr, W. R., Hill, R., Nye, F. I., & Reiss, I. L. (Eds.). *Contemporary theories about the family* (1), 549-581. New York: Free Press.
- Laeheem, K. (2013a). Guidelines for solving bullying behaviors among Islamic private school students in Songkhla province. *Asian Social Sciences*, 9(11), 83–89.
- Laeheem, K. (2013b). The Islamic way of youth care by Muslim leaders in the three southern-border provinces of Thailand. *Asian Social Science*, 9(10), 160–168.
- Laeheem Kasetchai. (2014). Causes of Domestic Violence between Thai Muslim Married Couples in Satun Province. *Asian Social Science*. 10 (21). 89-98.
- Laeheem, K. (2014). Development of screening inventory for Thai Muslim spouses at risk of domestic violence behaviors in Satun province. *Asian Social Sciences*, 10(14), 138-144.
- MacMillan, A. (2007) .THE "PERFECT" STRANGER: Your Spouse. *Prevention*. 59 (10), 160.
- McCroskey, J. C., Richmond, V. P., & Stewart, R. A. (1986). *One on one: The foundations of interpersonal communication* (Ch. 16). EnglewoodCliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Nelson-Jones, R. (1992). *Group leadership: A training approach*. California: Brook/Cole.
- O'Leary, K. D. & Williams, M. C. (2006). Agreement about acts of aggression in marriage. *Journal of Family Psychology, 20*, 656–662.
- Pamela E. Kelly. (2009). *Transforming ministry model: CASE study for spiritual healing for women who are victims of domestic violence*. The Final Dissertation, United Theological Seminary Dayton Ohio.
- Popenoe, D. (1993). *Sociology*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Rogers, C. R. (1970). *Encounter groups*. New York: Harper and Row.
- Shipman, K., Rossman, B., & West, J. (1999). Co-occurrence of spousal violence and child abuse: Conceptual implications. *Child Maltreatment, 4*, 93–102.
- Sonkin, D. J., Martin, D., & Walker, L. A. (1985). *The male batterer: A treatment approach*. New York: Springer.
- Stets J. (1990). Verbal and physical aggression in marriage. *Journal of Marriage and the Family, 5*, 501–514. <http://dx.doi.org/10.2307/353043>.
- Straus, M. A. & Gelles, R. J. (1989). *Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 Families*. New York: Transaction books.
- Victims of Crime Assistance League Inc NSW. (2013). The power and control wheel. 47 Hudson St, Hamilton, 2303, Australia. Access 10 December 2013. <http://vocal.org.au/crime-types-3/family-domestic-violence/what-is-family-domestic-violence-2/what-is-family-domestic-violence>.
- Ward, C.L., Flisher, A. J., Zissis, C., Muller, M. & Lombard, C. (2001). Exposure to violence and its relationship to psychopathology in adolescents. *InjPre, 7*, 297-301.
- White, G.L. & Mullen, P.E. (1989). *Jealousy: Theory, research and clinical strategies*. New York: Guilford Press.
- Wolfe, D. A., Crooks, C. V., Lee, V. McIntyre-Smith, A., & Jaffe, P. G. (2003). The Effects of children's exposure to domestic violence: A meta-analysis and critique. *Clinical Child and Family Psychology Review, 6*(3), 171–187.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษาและตัวอย่างกรณีศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานของสามีหรือภรรยาที่มีปัญหาความรุนแรงระหว่างกัน

ตารางแสดงข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูลมีรูปแบบการใช้ความรุนแรงแบบใด พร้อมทั้งสาเหตุและผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสามีหรือภรรยาที่มีปัญหาความรุนแรงระหว่างกัน

ชื่อ(นามสมมุติ)	อายุ	รูปแบบความรุนแรง	สาเหตุ	ผลกระทบ
1. คุณน้อย	30	- สามีนอกใจไปมีภรรยาใหม่ - มีปากเสียง - โดนตบ	- สาเหตุจากการนอกใจ	- หย่าร้าง
2. คุณกุหลาบ	45	- ถูกมิดฟันที่ศีรษะ - สามีหึงหวงว่าจะมีคนอื่น - ภรรยาหึงหวงว่าสามีจะกลับไปหาภรรยาเก่า - ทะเลาะกันอย่างรุนแรง - ทำร้ายร่างกาย เช่น ตบเตะ ใช้ไม้ทุบ ใช้มีดฟัน	- สาเหตุจากการนอกใจ - สาเหตุจากการหึงหวง	- หย่าร้าง - ต้องเข้ารับการรักษาทางร่างกาย
3. คุณซอพิณะ	25	- สามีชอบดื่มเหล้า เบียร์ เที่ยวร้านคาราโอเกะ - สามีเฉยเมย ไม่พูดจาด้วย	- เป็นคนต่างศาสนา - สาเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์	- หย่าร้าง
4. คุณซอพียะ	25	- ถูกสามีทำร้ายร่างกาย - สามีเฉยเมย	- สาเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์	- เศร้าใจมาก ซึมเศร้า หมกตัวอยู่แต่ในบ้าน - ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย
5. คุณจันทร์	27	- มีปากเสียงกันประจำ - สามีทำร้ายร่างกาย	- สาเหตุจากการนอกใจ	- หย่าร้าง - ถูกทำร้ายร่างกาย

ชื่อ(นามสมมุติ)	อายุ	รูปแบบความรุนแรง	สาเหตุ	ผลกระทบ
6. คุณอังสนา	40	- มีปากเสียงทะเลาะกัน ประจำ - หากทะเลาะกันหนักขึ้น สามีจะตบและเตะ	- แต่งงานโดยไม่ สมัครใจ	- บาดเจ็บทาง ร่างกาย - ซึมเศร้าในช่วงแรก ที่ถูกกระทำ ความรุนแรง - ลูกชายขยันเรียน เพื่อให้แม่สบายใจ
7. คุณอัสวานีย์	50	- สามีชอบว่ากล่าวอย่าง รุนแรง - สามีชอบหาเรื่องทะเลาะ - สามีทำร้ายร่างกาย เช่น ตบ เตะ ต่อย ใช้ไม้ฟาด ใช้มีดแทง ใช้เหล็กตี เป็นต้น	- สาเหตุจาก การนอกใจ	- บาดเจ็บทาง ร่างกาย
8. คุณวรรณิณี	57	- ถูกสามีใช้ของแข็งฟาดที่ ศีรษะ - สามีด่าทออย่างรุนแรง - สามีใช้ไม้ตี ตบ เข่า คอก	- แต่งงานโดยไม่ สมัครใจ	- บาดเจ็บทาง ร่างกาย อាកกรสาหัส จนต้องไปพบแพทย์ - สภาพจิตใจย่ำแย่ - ต้องไปพบจิตแพทย์ เพื่อรับยา
9. คุณอาสะน๊ะ	28	- สามีชอบตีมีเบียร์กับ เพื่อนบ้าน - เมื่อเมาแล้วจะอาละวาด ลงไม้ลงมือกับภรรยา	- สาเหตุจากการดื่ม แอลกอฮอล์	- ต้องพาลูกไปอยู่ บ้านญาติ - รบกวนความสงบ สุขของเพื่อนบ้าน

ชื่อ(นามสมมุติ)	อายุ	รูปแบบความรุนแรง	สาเหตุ	ผลกระทบ
10.คุณละไม	48	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้ชอบสามี ชอบคนอื่นมาก่อนแต่งงาน - ยังไปมาหาสู่กับภรรยาเก่า และจะอยู่กินกับทั้งตนเองและภรรยาเก่า - มีปากเสียงทะเลาะกัน - สามีทำร้ายร่างกาย - สามีใช้มีดฟันศีรษะ ต้องเย็บถึง 5 เข็ม 	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งงานโดยไม่สมัครใจ - หึงหวง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียนจากความเครียด - ต้องเข้ารับการรักษาร่างกาย - ต้องไปพบจิตแพทย์ - ต้องใช้ยาทางประสาทบำบัด - อาการ - ต้องหนีไปอยู่กับน้องสาวที่มาเลเซีย
11. คุณอัมรินทร์	20	<ul style="list-style-type: none"> - ดื่มน้ำกระท่อมหรือ 4x100 - ทะเลาะมีปากเสียงจากการออกไปเที่ยวข้างนอกของภรรยา - ใช้วิธีเฉยเมยไม่พูดคุยกัน - ภรรยาใช้ไม้กวาดฟาด - เงินไม่พอใช้จ่าย - ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น การตัดสินใจจึงไม่รอบคอบ ชอบใช้อารมณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สาเหตุจากการขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว - สาเหตุจากการใช้สารเสพติด 	<ul style="list-style-type: none"> - หย่าร้าง

ชื่อ(นามสมมุติ)	อายุ	รูปแบบความรุนแรง	สาเหตุ	ผลกระทบ
12. คุณแอนนา	24	- สามีใช้แก๊อ้อฟ้าดลงที่ศีรษะ - สามีใช้เหล็กทุบที่หน้าท้อง	- สาเหตุจากการนอกใจ	- ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล - มีอาการซึมเศร้า - หย่าร้าง
13. คุณชื่อนิ	31	- สามีพาหนีออกจากบ้านตั้งแต่อายุ 16 - ภรรยาไม่ได้ประกอบอาชีพ จึงต้องพึ่งพาการเงินจากสามี - สามีชอบทำร้ายร่างกาย เช่น ตบ ตี ถีบ ตะ รวมถึงใช้อุปกรณ์ประกอบ	- สาเหตุจากการขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว	- ไปหาโต๊ะอิหม่ามเพื่อให้ช่วยไกล่เกลี่ยแต่ไม่เป็นผล - ต้องหนีออกจากบ้าน
14. คุณวี	50	- ทำร้ายร่างกายกันมาตลอดช่วงเวลาที่แต่งงานกัน	- สาเหตุจากการแต่งงานโดยไม่สมัครใจ	- บาดเจ็บทางร่างกาย - ลูกมีปมในจิตใจ

ชื่อ(นามสมมุติ)	อายุ	รูปแบบความรุนแรง	สาเหตุ	ผลกระทบ
15.คุณมารี๊ยะ	32	<ul style="list-style-type: none"> - สามีเสพักัญชา ยาบ้า และ ผงขาว - เมื่อเกิดอาการเมาจะหาเรื่องทะเลาะ - มีการทำร้ายร่างกาย เช่น ตบ ตะ ถีบ ต่อย จนถึงใช้อุปกรณ์ประกอบ - สามีใช้มีดพร้าเขี่ยงใส่ - สามีตีตพันผู้หญิงคนอื่น - สามีทำร้ายลูก 	<ul style="list-style-type: none"> - สาเหตุจากการใช้สารเสพติด - สาเหตุจากการนอกใจ - สาเหตุขาดความพร้อมในการใช้ชีวิตครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องขอความช่วยเหลือ - เกิดอาการป่วยเรื้อรังทั้งเส้นเอ็นที่ข้อมือ กระดูกสันหลังผิดรูป - ร่างกายเจ็บระบมไม่หายขาด - สภาพจิตใจแย่มาก - ไม่กล้าพบปะผู้คน - อยากฆ่าตัวตาย - ไม่ได้รับสิทธิ์รักษาพยาบาลเพราะไม่กล้าย้ายทะเบียนบ้านกลัวสามีรู้ที่อยู่ - พ่อแม่ถูกลูกหลงถูกทำร้ายร่างกาย - ลูกสาวตั้งใจเรียนเพื่ออยากพาแม่หลุดพ้นจากพ่อ - ลูกชายเป็นเด็กเก็บตัว การเรียนไม่ต่อเนื่อง

ตัวอย่างกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 : นางมารีเยะ และลูก

นางมารีเยะพื้นเพเป็นชาวยะหริ่ง พ่อแม่ทำสวนยาง วัยเด็กมีครอบครัวที่อบอุ่นพ่อแม่ไม่มีการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน เข้ารับการศึกษาศาสนาและวิชาสามัญจากมัธยมใกล้บ้าน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็เริ่มเข้ามาทำงานเป็นคนกวาดขยะ นางมารีเยะพบรักกับสามีจากการที่เพื่อนแนะนำให้รู้จัก คบหาดูใจกันได้หนึ่งเดือน ฝ่ายพ่อแม่นั้นไม่เห็นด้วยกับการคบหากัน สามีจึงพานางมารีเยะหนีไปอยู่บ้านญาติสามีที่ยะลา จากนั้นนางมารีเยะก็ตั้งท้องลูกคนแรกตอนอายุ 16 ปี และตั้งท้องเรื่อยมาอีก 4 คน ซึ่งสามีของนางมารีเยะเป็นคนอารมณ์ร้อน มีการใช้สารเสพติดเช่น กัญชา และผงขาว เมื่อคบกันใหม่ๆก็มีอาการเมายาแล้วทำร้ายร่างกายเสมอ และหนักขึ้นเรื่อยๆทุกวันจนเวลาผ่านไปมาเป็นสิบปี นางมารีเยะถูกทำร้ายร่างกายหนักขึ้นเรื่อยๆตั้งแต่มาอยู่กินกับสามี ไม่อยากพบปะผู้คน คนที่รู้จักก็มองไม่ดี ญาติสามีก็มาเยาะเย้ยถากถางตลอด แต่ตนก็อดทนเพราะลูกๆและตามหลักศาสนาอิสลามภรรยาต้องเคารพและให้เกียรติสามี

เหตุการณ์ที่นางมารีเยะเล่าให้ฟังว่าไม่สามารถทนสามีได้อีกต่อไป เล่าว่า “...ครั้งสุดท้ายก่อนที่ตนจะหนีสามีออกมานั้น สามีได้เสพสารเสพติด(ไม่ทราบว่าเสพอะไร)อย่างหนักเพราะเครียดจากการที่ผู้หญิงที่สามีไปติดพันจะแต่งงาน จนเมากลับบ้านมาก็เอามีดพร้าเขวี้ยงใส่ตน แต่โชคดีที่มีดตกลงก่อนที่จะถึงคอ จากนั้นก็หันไปทำร้ายพ่อแม่ของตน ตนจึงพาลูกและพ่อแม่หนีออกมา...” การหนีของมารีเยะนั้นสามีก็สามารถไปตามกลับมาได้ถึงสองครั้ง จนมาได้ที่นี่ (ไม่ขอเปิดเผยสถานที่) เป็นเสมือนที่หลบภัยจากสามี แต่มันก็ทำให้สิทธิในการรับบริการขั้นพื้นฐานของรัฐของเธอและลูกนั้นหายไปด้วย เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล (บัตรทอง 30 บาท) เพราะกลัวว่าถ้าตนย้ายทะเบียนบ้านมาปลายทางสามีก็จะรู้และมาตามกลับได้ ทำให้เมื่อเวลาลูกหรือเธอป่วยก็จะได้ไม่ได้รับการรักษา (ขณะที่ไปสัมภาษณ์นั้นลูกคนที่สองของมารีเยะมีเห็บเข้าไปในหูแต่ไม่มีเงินไปรักษาเพราะต้องรักษาลูกคนสุดท้ายที่เป็นไข้หวัดก่อน)

ส่วนผลกระทบของนางมารีเยะนั้นมีทั้งทางร่างกาย ที่นางมารีเยะเล่าว่า “...ผลจากการถูกทำร้ายร่างกายเป็นระยะเวลาทำให้เกิดอาการป่วยเรื้อรังทั้งเส้นเอ็นที่ข้อมือ กระดูกสันหลัง ผิดรูปจากการถูกถีบ ร่างกายเจ็บระบมไม่หายขาด...” และผลทางจิตใจ “...ตนกับสามีมีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันมากกว่า 15 ปี ตนถูกสามีซ้อมอย่างหนักจนร่างกายบอบช้ำมาก แต่ที่เจ็บปวดยิ่งกว่าร่างกายคือสภาพจิตใจของตน ตนร้องไห้ทั้งวันทั้งคืน มีอาการซึมเศร้า อีกทั้งญาติทางฝั่งสามีก็จะคอยมาเยาะเย้ยพุดจาซ้ำเติมตน ทำให้ตนรู้สึกอับอาย ไม่กล้าออกไปพบปะผู้คน เคยมีอารมณ์อยากฆ่าตัวตายแต่พอเห็นลูกๆ ก็ทำไม่ลง...”

จากการสัมภาษณ์เด็กหญิงแก้ว ลูกสาวคนโตว่ารู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เด็กหญิงแก้วกล่าวว่า “...ตนเห็นแม่ถูกพ่อทำร้ายมาตั้งแต่จำความได้ ตนรู้สึกสงสารแม่เป็นอย่างมาก แต่ไม่สามารถช่วยอะไรแม่ได้ ตนจึงพยายามเป็นเด็กดี ขยัน ตั้งใจเรียนจนได้ทุนเรียนดีของโรงเรียน มาตลอดเพื่อให้แม่สบายใจ เพราะตนคิดว่าการเรียนจะทำให้ตนมีอนาคตที่ดี พาแม่หลุดพ้นออกไป จากพ่อได้...” ส่วนผลในด้านลบ เด็กหญิงแก้ว ได้เล่าถึงน้องชายของเธอว่า “...น้องชายของเธอ กลายเป็นเด็กเก็บตัว ไม่พูดคุยกับคนแปลกหน้า การเรียนไม่ต่อเนื่องเพราะต้องย้ายโรงเรียนบ่อย ทำให้เรียนได้ช้ากว่าเด็กคนอื่นเหมือนกัน เวลาพ่อแม่ก็จะทำร้ายร่างกายพวกตนและน้องๆอยู่เสมอ...” และนางมารีเยะได้เล่าเสริมว่าสามีของตนนั้นทำร้ายลูกทุกคน ส่วนมากจะเป็นการตี แม่ตอนที่ลูกอายุ ปีกว่าแล้วร้องไห้มากๆ สามีก็จะโมโหแล้วก็ตี

นางมารีเยะ กล่าวทิ้งท้ายว่า อยากให้ใครก็ได้มาช่วยเหลือให้ห่างให้ปลอดภัยจากสามี ตนดีใจมากที่มีคนมาไถ่ถามเรื่องนี้กับตน เหมือนตนได้ระบายความรู้สึกที่สะสมมานาน เรื่องที่ตนเล่า ถ้าสามารถช่วยคนอื่นได้แม้เพียงน้อยนิดก็ยินดี และสิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือสิ่งของในการดำรงชีพ (จากการสอบถามบางวันก็ต้องถือศีลอดเพราะไม่มีข้าวสารกิน ส่วนใหญ่จะกินข้าวกับน้ำปลา ช่างบ้าน มักจะปันข้าวสารและอาหารแห้งให้บ้าง) สิทธิการรักษาพยาบาลของตนและลูกๆ (ผู้วิจัยได้ช่วยเหลือ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแล้ว) และทุนการศึกษาให้ลูกได้เรียนหนังสือตามความฝัน

กรณีศึกษาที่ 2: นางอาสะนะ

นางอาสะนะเกิดที่จังหวัดพัทลุง เข้าเรียนที่จังหวัดพัทลุงจนจบม.ต้น แล้วย้ายมาอยู่ที่จังหวัดสตูลตอนเข้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวัยเด็กพ่อแม่ของนางอาสะนะได้แยกทางกัน และให้นางอาสะนะอยู่กับน้ำ และย้ายไปอยู่กับพ่อและแม่เลี้ยงตอนเข้าเรียนชั้นปวส.

นางอาสะนะพบกับสามีที่งานแต่งงานของน้องแม่เลี้ยง สามีเป็นรุ่นพี่เรียนที่เดียวกัน เป็นคนอิสลามตั้งแต่เกิดเหมือนกัน จนตกลงปลงใจแต่งงานกันตอนอายุ 19 ปี สามีของนางอาสะนะ เป็นคนชอบสังสรรค์กับเพื่อนบ้าน มักจะชอบดื่มเบียร์ซึ่งตามหลักของศาสนาอิสลามแล้วห้ามยุ่งเกี่ยวกับของมีนเมาอย่างเด็ดขาด เมื่อเมาแล้วก็จะชอบอาละวาด ชวนภรรยาทะเลาะจนถึงขั้นลงไม้ลงมือกัน แรกๆนางอาสะนะก็ตอบโต้ไปบ้าง สามีก็มีการสำนึกผิดตามง้อ แล้วก็กลับไปใช้ความรุนแรงอีก แต่ช่วงหลังนางอาสะนะมักจะใช้การหลีกเลี่ยง เช่น เมื่อสามีเริ่มตั้งวงสังสรรค์ตนก็จะพาลูกไปอยู่บ้านญาติจนกว่าสามีจะหลับแล้วค่อยกลับเข้าบ้าน และการใช้ศาสนามาช่วยปลอบประโลมจิตใจก็สามารถทำให้เธอมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาความรุนแรงระหว่างเธอและสามีได้ดีขึ้น

กรณีศึกษาที่ 3: นางวรรณิ

นางวรรณิเป็นหญิงวัย 57 ปีอาศัยอยู่กับสามีและหลานสองคน ซึ่งเป็นลูกของลูกสาวฝาแฝดของเธอ ในวัยเด็กเธอเติบโตเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ที่มีอาชีพค้าขาย จนโตขึ้นมาก็ได้ยึดอาชีพซื้อขายกุ้ง-ปลาในตลาดเป็นอาชีพหลัก รายได้พอมือพอกินและมีชีวิตที่มีความสุขสบายดี ขณะไปสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่OSCC ก็ได้พูดคุยสอบถามเรื่องทั่วไป และเรื่องสุขภาพที่เธอเจ็บป่วยอยู่ด้วย นางวรรณินั้นมีภาวะของโรคเบาหวานอยู่และมักจะได้รับบาดเจ็บจากการถูกสามีทำร้ายร่างกายอยู่เป็นประจำ ซึ่งแผลนั้นก็จะหายช้าและบางครั้งก็ลามเป็นแผลใหญ่ได้ง่าย

นางวรรณิเล่าว่า “...ตนถูกบังคับแต่งงานกับสามีโดยที่ไม่ได้คบหาใจกันมาก่อน สามีได้มาสู่ขอตนกับพ่อแม่แล้วก็จัดงานแต่งงานเลย เมื่อแต่งงานกันแล้วพบว่าสามีเป็นคนพูดเยาะพูดมาก ซื่อโหมมาก เอาแต่ใจตัวเองแม้แต่ในเรื่องเล็กๆน้อยๆ พอตนขัดใจก็จะถูกด่าทออย่างรุนแรง การทำร้ายร่างกายครั้งแรกเกิดจากความตั้งใจของสามี ตนก็ได้ตอบโต้ไปบ้าง ตนถูกสามีใช้ไม้ตี ตบ เข่า คอกไม่ยั้งจนเกือบตายมาแล้วสองครั้ง ครั้งที่รุนแรงที่สุดคือสามีใช้ไม้ฟาดที่กลางศีรษะ อาการสาหัสจนต้องไปพบแพทย์...” ขณะที่นางวรรณิเล่าไปก็มักจะเหลือบมองทางสามีที่นั่งอยู่ในบ้านเป็นระยะๆ แต่เธอก็ระบายความอัดอั้นออกมา และบอกกับเราว่าเธออยากเล่า อายกระบาย เมื่อสอบถามถึงความถี่ของการใช้ความรุนแรงระหว่างกันนั้นก็พบว่าเมื่อถูกสามีทำร้ายร่างกายอยู่เป็นประจำ ตั้งแต่เริ่มแต่งงานใหม่ๆ จนถึงตอนนี้ที่อายุก็มากแล้วก็ยังมีการทำร้ายร่างกายกันอยู่แต่ก็เบาลงมาแล้วเพราะแก่แล้ว

ด้านผลกระทบที่นางวรรณิได้รับนอกจากจะเป็นผลทางด้านร่างกายที่เล่าให้ฟังว่า “...ตนถูกสามีใช้ไม้ตี ตบ เข่า คอกไม่ยั้งจนเกือบตายมาแล้วสองครั้ง ครั้งที่รุนแรงที่สุดคือสามีใช้ไม้ฟาดที่กลางศีรษะอาการสาหัสจนต้องไปพบแพทย์...” และผลทางจิตใจที่ไม่สามารถบรรยายออกมาเป็นคำพูดได้ เธอได้บอกแค่เพียงว่าเป็นสภาพจิตใจที่แย่มากที่สุดในชีวิต คิดจะหย่าหลายครั้ง แต่ก็ไม่ได้หย่า ต้องอดทนเพื่อลูก มีการใช้ศาสนาเข้ามาช่วยก็สามารถช่วยได้เยอะ บางครั้งต้องไปพบกับจิตแพทย์เพื่อรับยา ซึ่งทางเจ้าหน้าที่OSCCก็ได้กล่าวเสริมว่านอกจากจะให้ผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงไปพบแพทย์แล้ว ทางศูนย์OSCCก็จะมีการเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามดูอาการอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

นางวรรณิกล่าวทิ้งท้ายว่าตนอยากให้ผู้หญิงที่ถูกสามีกระทำความรุนแรงได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง เนื่องจากตนนั้นเมื่อถูกสามีทำร้ายแม้แต่เพื่อนบ้านก็ไม่กล้าเข้ามาช่วยเพราะเห็นเป็นเรื่องของสามีภรรยาทะเลาะกัน ทุกวันนี้ตนจะพยายามช่วยให้ผู้อื่นสามารถคืนดีกัน กลับมาอยู่ด้วยกันได้อีกครั้ง

กรณีศึกษาที่ 4: นางละไม

นางละไมเป็นกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อได้ตั้งแต่ได้รับข้อมูลการติดต่อมา แต่เหมือนเป็นโชคที่ผู้วิจัยได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่OSCCในโรงพยาบาลสุขภาพตำบลแห่งหนึ่ง นางละไมได้เข้ามาใช้บริการทางทันตกรรมพอดิ และยินดีให้สัมภาษณ์เรื่องราวของเธอ นางละไมเป็นหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาสวย ถึงแม้อายุจะ 48 ปีแล้วก็ตาม ในวัยเด็กเธออาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่มีอาชีพทำนา เข้าเรียนในโรงเรียนสามัญปกติจนจบป.7 แล้วจึงออกมาทำงานเป็นลูกจ้างขายของให้กับนายจ้างในตลาด

เมื่อถามถึงเรื่องราวความเป็นมาของชีวิตคู่ นางละไมเล่าว่า “...สามีตนได้มาสู่ขอตนกับพ่อแม่แล้วก็ได้แต่งงานเลย ตนนั้นไม่ได้ชอบสามี และชอบคนอื่นมากกว่า...” เนื่องจากในตอนนั้นเมื่อพ่อแม่ตกลงในแต่งงานกับคนที่มาสู่ขอแล้วตนก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ นางละไมเล่าว่า “...สามีเป็นคนใจร้อน วู่วาม เคยแต่งงานมาแล้วครั้งหนึ่ง มีลูกติดสามี 2 คน พอแต่งงานกับตนแล้วก็ยังไปมาหาสู่กับภรรยาเก่าและจะอยู่กินกับทั้งตนเองและภรรยาเก่า ตนไม่ยอม จึงมีปากเสียงทะเลาะเบาะแว้งกันด้วยความที่สามีเป็นคนวู่วามจึงมักทำร้ายตนเอง ดังเช่นเมื่อ 7 เดือนที่แล้ว สามีได้ใช้มีดฟัดศีรษะตนต้องเย็บถึง 5 เข็ม จากนั้นตนก็ได้หนีไปอยู่กับน้องสาวที่ประเทศมาเลเซียจนเพิ่งกลับมา...”

ส่วนผลกระทบที่ได้มีทั้งทางร่างกายต้องเข้ารับการรักษาจากบาดแผลที่ถูกทำร้าย และผลทางด้านจิตใจที่ต้องเข้ารับปรึกษาทางด้านจิตเวช ต้องรับยามาทานอยู่เสมอ บางครั้งที่เกิดความเครียดสูงก็จะมีอาการเวียนศีรษะ เป็นลม จนต้องเข้าโรงพยาบาลบ่อยๆ

ในละแวกบ้านของนางละไมนั้นได้มีการช่วยเหลือดูแลครอบครัวของนางละไม เช่น การช่วยพูดคุยไกล่เกลี่ย คอยสอดส่องดูแลเมื่อเห็นสามีเริ่มเสียงดัง ซึ่งนางละไมก็กล่าวว่าตนรอดตายมาได้ก็เพราะเพื่อนบ้านมาช่วยห้ามสามีและพาตนส่งโรงพยาบาล ส่วนทางผู้นำศาสนานั้นนางละไมก็ได้มีการเข้าไปปรึกษากับโต๊ะอิหม่ามเพื่อให้ช่วยไกล่เกลี่ย หลังจากพูดคุยไกล่เกลี่ยกันหลายครั้งเหตุการณ์ต่างๆก็คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นมา

กรณีศึกษาที่ 5: นายอัมรินทร์

นายอัมรินทร์เด็กหนุ่มวัยยี่สิบปี มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสตูล พ่อแม่แยกทางกัน ตั้งแต่ตนแบเบาะ แม่บุญธรรมซึ่งเป็นเพื่อนของยายจึงขอมาลี้ภัย โดยทำอาชีพสวนยาง ฐานะพอมีพอกิน นายอัมรินทร์เติบโตมาในครอบครัวที่มีการลงโทษอย่างรุนแรงตั้งแต่เด็ก เช่น ถูกจับมัดไว้กับต้นไม้ทั้งคืนเพราะเอาจักรยานไปปั่นในสนามมอเตอร์คอสที่ทำการแข่งขันอยู่ โดนตี เป็นต้น เมื่อเข้าชั้นมัธยมแม่บุญธรรมได้ส่งนายอัมรินทร์เข้าเรียนโรงเรียนปอเนาะในจังหวัดยะลา นายอัมรินทร์ถูกครูที่โรงเรียนปอเนาะลงโทษหนักอยู่บ่อยครั้งเพราะเป็นคนไม่เชื่อฟังใคร

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนายอัมรินทร์เลือกที่จะออกมาทำงานทำ เพราะมีภรรยา นายอัมรินทร์เล่าถึงภรรยาว่า “...ตนกับภรรยาเจอกันตั้งแต่เรียนม.ต้น พอเรียนจบตนได้ออกจากโรงเรียนมาทำงานทำ ส่วนภรรยาเรียนต่อม.ปลาย โดยยังใช้เงินจากทางบ้าน ทำให้เงินไม่พอใช้บ่อยครั้ง ภรรยาเป็นคนใจร้อน เอาแต่ใจ ชี้อัน จู้จู้จุกจิก ไม่ฟังเหตุผล ส่วนตนนั้นก็มีการตีมน้ำกระท่อมหรือ 4x100 เป็นครั้งคราว ตนกับภรรยามักจะมีปากเสียงทะเลาะกันบ่อยครั้งจากนิสัยการชอบออกไปเที่ยวข้างนอกของภรรยา ซึ่งภรรยาตนก็จะตอบโต้กลับมาอย่างรุนแรง จนตนเลือกที่จะไม่พูดคุยกับภรรยาและออกไปตีมน้ำกระท่อมนอกบ้าน แต่เมื่อกลับบ้านภรรยาก็จะคอยหาเรื่องทะเลาะ ตนเลือกที่จะเงียบ จนภรรยาหงุดหงิดคิดว่าไม่กลัวมาฟาดตน...” ตนก็ตามง้อภรรยา บางครั้งไปทำงานสายจนโดนเจ้านายตำ ตนก็โกรธเจ้านายทะเลาะกับเจ้านายจนโดนหักเงินเดือน หากวันไหนอารมณ์ไม่ดีมากๆก็มีแนวโน้มที่จะทำร้ายเจ้านายเข้าไปด้วยจนโดนไล่ออก กับภรรยาหลังจากนั้นก็มักมีเหตุการณ์ทะเลาะกันหนักขึ้นจนแยกทางกันในที่สุด

ภาคผนวก ข.

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานและการประชุมวิชาการ

Violence against Spouses in Thailand

Sojirat Supanitwatthana ¹

Asst. Prof. Dr. Kasetchai Laeheem ²

Abstract

This article's purpose is to present the analysis and synthesis of the research which in topic of the violence against spouses in Thailand. This article contains documents researches and general analytical descriptions. The result of this study shows that the violence against spouses has been increasing. Mostly, it was the husband who assaulted his wife irrespective of his economic status, occupation or religion. There are many facts that relate to this problem which includes people, society, family and environment. The beginning of the violence is the argument between the spouses. Just only a little argument can lead to violence. This violence can also lead to battery of his wife. There's not only wound from the violence but also emotional disturbance. This problem impacts to the family, family's member, society which can lead to economic and social problems. Importantly, this violence also leads to divorce. However, from many researches, there are many ways to decrease the violence and increase family's relation such as society's assistance and law.

Keywords – Domestic Violence, Violence against Spouses, Social problem

INTRODUCTION

Family is the primary institution closely tied to everyone's life. It plays an important role in molding or building human personality and other basic cultural traits such as family system organization, training and teaching, cultivating habits and personality, and building basic orderliness and disciplines for controlling the behavior. Conflicts are a social process occurring when individuals have different aims and values. The difference is usually in their perception rather than a real difference. Differences between spouses are the perceptions that do not concord, leading to dissatisfaction and decreasing level of trust and respect for each other. It inhibits good feelings towards each other and obstructs the possibility to cooperate for their desired aims. This can happen when one's action obstructs or disturbs the other's action in achieving his/her aims. Or it can be that husbands or wives have different values, interests, concepts, methods and aims but want to be connected or spend their life together even when there are such incongruence (Wisalaphorn, 1999).

Violence against spouses or husband and wife in Thailand is a complex matter which occurs in many forms. It can be viewed from various aspects and hence, seems to result from various causes: personal factors, family system, community and society factors. Violence against spouses is the behavior and actions which infringe personal rights in the form of physical, psychological, verbal and sexual assault by forcing, intimidating, physically harming, threatening, and hindering freedom both in the public

¹ Student, **Master of Arts in Human and Social Development Regular Program**
Department of Educational Foundation Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla
University, Thailand, E-mail: lay_say@hotmail.com

² Ph.D. (Research Methodology), Lecturer, Department of Educational Foundation
Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Thailand, E-mail:
lkasetchai@yahoo.com

and in private life. It can be physical and/or psychological assaults on each other resulting in the victim suffering both psychologically and physically. Assaulting women by a spouse or husband is one form of violence against women; it cuts off the woman's rights in her body and life and obstructs the existence of sex equality and the development of peacefulness. Violence against spouses is the connection between conflicts and violence and hence makes it difficult to prevent since many people in the society believe that disagreements or conflicts between husband and wife are normal to all families so the problem is usually dealt with only when it becomes serious and eventually violent. Yoddamnoen-Adtidge, 2003; Thompson-Wichitranon and Phongwet, 2000; Phromrak, 2007; Phuaen Ying Foundation, 2005; Khongsakon, 2006; Saenprasit et al, 2010).

The 2013 annual summary report of the frequency of domestic violence by Violence against Children and Women and Domestic Violence Information Center (2013) showed that the frequency of violence were rather high during 2010 up to 2013. There were 949 cases of violence in 2010, 1065 cases in 2011, 887 cases in 2012 and 776 cases in 2013. As can be seen, the frequencies did not decrease to the level in 2008 of only 54 cases.

Violence against spouses scenarios reflect the reality that the assault of a wife has continually become more serious in degree. Husbands who assault their wives were of all economic status, occupation, nationality or religion (Sonkin et al, 1985). The statistics showed that there were 22,639 cases of women and children seeking asylum at the One Stop Crisis Center (OSCC) in 2011. Among them, 8,336 cases (36.82%) were those with the spouses who assaulted being family members or closely-related persons and 1,950 cases (8.61%) being strangers. Besides, it was found that husbands were the persons who assaulted their wife most frequently (5,786 cases, 52.03%) and such assaults eventually led to divorces. This is in accordance with Phromrak's study (2007) which found that the experience in domestic violence of women who retaliated with a divorce and those who did so by not divorcing included physical, psychological, verbal and sexual assault.

The violence against spouses in Thailand has been increasing. Moreover, this problem is also complex problem. There are many forms and causes which includes people, society, family and environment. This problem affects to the family, family's member, society. The study to find causes and affectations in this problem is important. The result of this study will be important information for people and organization which relate to this problem which can use for policy formulation for defending and solving the violence against spouses. Lastly, this information can be a guidance to create an ideal family for society.

Objective

This article aimed to analyze and synthesize the theories, concepts and research about violence against spouses.

Research Methodology

This article is documentary research, aimed to analyze and synthesize the theories, concepts and research about violence against spouses. in Thailand and which focuses on four issues. 1) Definition of violence against spouses 2) Causes and characteristics of violence against spouses 3) Impacts of violence against spouses 4) Ways to solve problems of violence against spouses, The content uses the gathered data to categorize, analysis, synthesis and summarize in general analytical description.

Definition of violence against spouses

Violence against spouses means any kind of violent action stemming from sexual prejudice and resulting in physical, psychological and sexual torture of the assaulted spouses. This is in accordance with the academics who believe that violence is the behavior and action which infringe personal rights physically, psychologically, verbally and sexually by forcing, threatening, assaulting, intimidating, hindering freedom both in the public and in private life. The victims suffer physically and psychologically. Violence against spouses is a complicated matter which comes in many forms and can be viewed from various different angles and hence, can be seen as resulting from many factors: personal factors, family system, community and society (Thompson-Wichitranon and Phongwet, 2000; Phromrak, 2007; Phuaen Ying Foundation, 2005).

The meanings above can be summarized as follows. Most violence against spouses is done by husbands on wives. The physical, psychological and sexual assaults on women is done to exhibit male power of the husband to force the woman to do something that he wants her to do or not to do without considering her personal rights. The husbands use different forms and levels of intensity which can be physical attack, causing physical wounds ranging from minor to more serious ones or even death if weapons are used. Physical assaults not only hurt physically but also psychologically. This so-called 'violence' not only means physical assault which could yield psychological wounds as well but also means verbal assaults like cursing, speaking sarcastically and ridiculing with sarcasm. Besides, there is violence not done by physical or verbal assaults but by the husbands' behavior that causes psychological wounds such as adultery, having other women, or having minor wives. These result in psychological pain and eventually the use of verbal, physical and psychological assaults that hurt the victims physically, psychologically and verbally.

Causes and characteristics of violence against spouses

Violence against spouses who have conflicting characteristics can lead to domestic problems: house divided, mental health, economic and social problems. These various problems, if chronic, serious and left unattended can become a problem in the country development. The conflicts can be caused by many factors as follows (Straus and Gelles, 1989; Hemmanat)

1. Risk time Each day, the spouses are together for many hours so the opportunities for violence to happen is more ample compared to other groups of people, even those who have to spend a lot of time together like colleagues.

2. Scope of activities and interests Social interaction of other groups of people usually has specific aim but that between spouses covers a wider variety of activities. Hence, the conflicts and unexpected events are more probable.

3. Intensity of relationship. Since husband and wife have intimate relationship, they feel more disturbed when one of them does wrong than when other people do. The intensity of conflicts is related to the level of closeness between the people which will be more intense than that between strangers because each partner will try to conceal their displeasure and after some time, the emotion becomes more severe and ready to explode. When that time comes, the matter may not be confined to the cause of the problem but may embrace other issues as well. The closer the relationship, the more emotional one becomes and the harder to express displeasure

and eventually the higher the tendency to suppress the feeling. If the suppression of feeling is done for a long time, it is necessary to let it out.

4. Activities which may clash. Activities of spouses are zero sums—when one gains, the other will lose. Conflicts can occur when the activities each wants to do are not in concordance with each other's, for example, one wants to go to the movie but the other wants to go play sports. Or it could be because each has his/her own habit and routine like one is sloppy, leaving things around while the other has to pick them up.

5. Rights to specify behavior. The marriage partners have the right to specify each other's behavior. Hence, dissatisfaction with other's behavior can be overblown to the state of trying to change his/her behavior.

6. Differences in age and sex. A marriage couple consists of persons of different sex and age and so are likely to have different world view and culture, resulting in conflicts in culture between husband and wife and parents and children. Besides, values, social and economic condition, advances in technology, and cultural patterns also bring about differences in the relationship.

7. Inherent roles. Sex equality specified by the society is based on the differences in biology. In the society which emphasizes equality between sexes, sex discrimination in the couple has a high tendency to result in conflicts. However, even when there is no above-mentioned discrepancy, there is still high level of latent conflicts.

8. Personal space between husband and wife. In many societies, rules and regulations specifying relationship between spouses often turn into a wall preventing the society to step in to control the situation and solve the problem. The nucleus family format in industrial town is the clearest example.

9. High level of stress. The relationship between spouses is unstable because of many factors. Generally, dyadic relationship has a tendency to be unstable. Moreover, the spouses have to face major structural changes which are natural in the family life cycle, for example, birth, children reaching maturity, children development at each stage of life, becoming old, and retirement, etc. These changes greatly affect the feeling of the spouses and make them more stressed than other groups of people.

Physical assault on wives can first happen at any stage of time they live together. The starting point is when they face problems between them and then so much stress is built up that negative interaction occurs. When husbands lose control of their emotion, even trivial arguments can result in violence and the first physical assault occurs. After that, the vicious circle of violence begins. That is, stress leads to argument or quarrel and physical assault. The circle usually finishes by the husbands' repentance and the wives' forgiveness. However, the couple does not actually deal with the problem and again fall into this vicious circle which usually becomes more intense. The three main reasons for violence against spouses are as follows (Parimuttho, 2010; Kanchanakun, 1997; Kaewfan, 2007; Daen-khunthod, 2011; Saenprasit et al., 2010; Phuawongphat, 1994).

1. Conflicts in living everyday life such as different habit, attitude, and personality as of an individual or that inherited from each own family. Husbands can be a beau, quick-tempered, aggressive, and addicted to something such as alcohol.
2. Problems related to the family life such as finance, life quality and problems of family members who are not aware of their roles and responsibility.
3. Severe family conflicts such as adultery, serious quarrel which leads to physical assault on each other or domestic problem which is not possible to handle and so finally the family can be broken.

Impacts of violence against spouses

The problem of violence against spouses results in imbalanced family and eventually more complex family problems. The violence affects people involved in three following ways (Ward et al, 2001; Wolfe et al, 2003; Shipman et al, 1999; Hemmanat, 1990; Phuawongphat, 1994; Kanchanakun, 1997; Siprasert, 2005; Phromrak, 2007).

1. Impacts on wives being assaulted. Besides physical wounds that need to be cured, assaults also cause psychological wounds hidden inside the assaulted all their life. This psychological illness is usually not treated.

2. Impacts on family. Violence against spouses has bad effects on family members, especially those in their teens or the young ones who would be directly and seriously affected. They will have a negative picture of family relationship and that will result in undesirable life quality. They can become aggressive, recalcitrant and pay no attention to their study. Children exposed to violence in their family are not normal because they are stressed, depressed and worried and so emotionally and behaviorally affected. In short, they are deserted and probably hurt physically. They will learn and absorb the violence through social training and disciplines. From the study about child wanderers, child drug addict and child thieves and bully, it was found that they usually come from family with domestic violence. Divorce is one way a wife can retaliate her husband for the physical assault he has made. It is considered the most severe way to end the domestic violence. For those who cannot divorce because their husbands refuse to will have to tolerate and learn how to deal with the problem and probably to solve it. Sometimes they turn to religion, hoping that when their husbands get older, their violent behavior will decrease.

3. Impacts on society and community. Domestic violence causes both economic and social problems—neglected elderly, drug addiction, deserted children, quarrelling, cursing and fighting in the family which annoy neighbors and disturb the community peacefulness. Husband and wife separate or divorce; children may run away from home and wander around, causing another social problem. The economic effects can be seen in enormous expenses needed in solving the problem, whether they are health care, social welfare or the loss of production that the people involved in the violence may yield.

Ways to solve problems of violence against spouses

The information above shows that violence against spouses results from various causes and yields great impact on the Thai society such as divorce, neglected children and youths and drug addiction. The problem of violence against spouses urgently needs to be addressed and prevented and organizations involved in the issue are aware of the problem; the government has especially issued the Domestic Violence Victims Protection Act (in force in November 13, 2007) which aims to protect those who are domestically assaulted. In the case of violence against spouses that husbands assault wives, not only the wives' physical and psychological rights is infringed but the problems in public health also occurs, affecting the development of the society as a whole. Hence, the society should be aware of the significance of the problem and try to find the solution to it. Some recommendations on the solution to the problems include the followings (Kelly, 2009, Charan-anon, 2006; Misat, 2010; Achwanitkun and Im-em, 2003; Yiamphim, 2005).

1. Short term measure includes campaigning so that all mechanics in the government and private networks cooperate in cultivating love and

peace in their own community, training policemen and officers in other judicial institutions for skills in handling cases of violence against children and women, setting up consultation system for life skills before getting married or other issues.

2. Long term measure includes the government's announcement of policy to end violence against women as the national agenda to get to the root of the problem. Local agencies should campaign to educate people that domestic violence is everyone's problem, not the problem of one family. The community has to take part in preventing and solving the problem of domestic violence. There should be a monitoring system in the community and everyone has to take part in the organization. All can help one another when there is domestic violence. In short, there must monitor, prevent and assist the victims of the violence. Activities to rehabilitate the victims in the community should be organized.

The government has issued the policy to protect the victims of violence against spouses in 2007 but in practice, it was found that the policy is not clear cut, difficult to implement and not possible to follow both in terms of the content and the context of the policy. Hence, the government should be more pro-active in dealing with the problem.

It can be said that handling the problem of violence against spouses needs cooperation from all sectors—the government which issues policies, local organizations which implement them or even the community which is closer to the people than any other organizations can also help deal with the problem.

Conclusion and recommendation

Violence against spouses is a physical, psychological and sexual assault. The physical assault can be of various degrees of intensity resulting in physical wounds ranging from minor to critical ones or even death with the use of weapons. The violent behavior of husbands creates wounds which are painful and chronic, affecting the wives both mentally and physically. The causes of the violence include personal factors, family system, community and society. It affects the victims physically, mentally and verbally and also the family, community and society. The way to solve such problem includes both long term and short term measure. Hence people and organizations involved must be aware of the problem and attach importance to it. They should seriously find measures and guidelines in solving the problem. The information from this research can be useful to people and organizations involved to use the results of the analysis and synthesis to specify policies in preventing and solving the problem which, in turn, will help promote peaceful families with love and understanding among members so that they can become a prototype family for people to eventually learn about how to deal with the problem.

References

- Achwanitkun, K and Im-em, W. (2003). *Violence against spouses and Women's Health*. Nakhon Pathom: Population and Social Research Institute, Mahidol University.
- Charan-anon, L. (2006). *Using community as a basis in solving the problem of family violence in Bangkok slums*. Master's Thesis in Social Welfare. Bangkok: Thammasat University.
- Daen-khunthod, C. (2011) *Domestic violence: A study of wives being assaulted by husbands in Nakhon Ratchasima*. Master's thesis in Public Health. Nakhon Ratchasima: Rajabhat Nakhon Ratchasima University.

- Hemmanat, H. (1990). *Development of database system and indicators of violence in Thailand*. Bangkok: Men's and Women's Roles and the Development Research Institute.
- Kaewfan, K. (2007). *Domestic violence: a case study of woman labor in factories in Saraphi District, Chiang Mai and violence against spouses*. An independent study.
- Kanchanakun, C. (1997). *Domestic violence*. Ph.D. Thesis in Education. Bangkok: Srinakharinrawirote University.
- Kelly, P. (2009). *Transforming ministry model: case study for spiritual healing for women who are victims of domestic violence*. Final Master's Dissertation. Ohio: United Theological Seminary Dayton.
- Khongsakon, R. (2006). *Domestic violence*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute: Srinakharinrawirote University.
- Misat, A. (2010). *Implementing the policy in protecting the domestic violence victims according to the Domestic Violence Victims Protection Act, B.E. 2007: a case study, Action Center for Domestic Violence Prevention, Social and Welfare Development Department*. Public Administration Master's minor thesis. Bangkok: Thammasat University.
- Office of Permanent Secretary, Ministry of Social and Human Security Development. (n.d.). *Citizen's Handbook on rights and duties according to Act III*. Bangkok: Office of Permanent Secretary, Ministry of Social and Human Security Development.
- One Stop Crisis Center (OSCC). (2011). *Statistics of women and children seeking asylum at OSCC*. Bangkok: OSCC.
- Parimuttho, A. (2010). *Solving the problem of domestic violence using the Hinayana teachings*. Master's thesis. Bangkok: Maha Chulalongkorn Rajwitthayalai.
- Phromrak, Th. (2007). *Women, domestic violence, divorce as an alternative*. Liberal Arts M.A. thesis. Bangkok: Nanmi Book Publications.
- Phuaen Ying Foundation. (2005). *Domestic violence in 2005*. Bangkok: Phuaen Ying Foundation.
- Phuawongphat, S. (1994). Thai family: problems and solutions. *People's Welfare Journal*, 37(6).
- Saenprasit, Y. et al. (2010). Domestic violence and prevention at the community level. *Applied Liberal Arts*, 1 (34-37).
- Shipman et al, 1999 Shipman, K., Rossman, B., & West, J. (1999). Co-occurrence of spousal violence and child abuse: Conceptual implications. *Child Maltreatment*, 4, 93-102.
- Siprasert, Ph. (2005). *Domestic violence: wives assaulted cases*. Liberal Arts Master's thesis. Bangkok: Kasetsat University.
- Sonkin et al, 1985 Sonkin, D. J., Martin, D., & Walker, L. A. (1985). *The male batterer: A treatment approach*. New York: Springer.
- Straus and Gelles, 1989 Straus, M. A. & Gelles, R. J. (1989). *Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 Families*. New York: Transaction books.
- Thompson-Wichitranon and Phongwet, (2000). *Development of information systems and indicators of violence in Thailand*. Bangkok: Gender and Development Research Institute.
- Violence against Children and Women and Domestic Violence Information Center. (2013). Annual report on domestic violence cases. Retrieved on December 9, 2013 from <http://www.violence.in.th/violence/report/violence/report001.aspx>.

- Ward, C.L., Flisher, A. J., Zissis, C., Muller, M. & Lombard, C. (2001). Exposure to violence and its relationship to psychopathology in adolescents. *InjPre*, 7, 297-301.
- Wisalaphorn, S. (1999). *Creative administration conflicts*. 2nd ed. Bangkok: Love and Live Press, Co., Ltd.
- Wolfe, D. A., Crooks, C. V., Lee, V., McIntyre-Smith, A., & Jaffe, P. G. (2003). The Effects of children's exposure to domestic violence: A meta-analysis and critique. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6(3), 171-187.
- Yiamphim, P. (2005). Married couples' viewpoints towards the prevention and solution to domestic problems. Social Welfare Master's thesis. Bangkok: Thammasat University.
- Yoddamnoen-Adtidge, B. (2003). *Violence against spouses and women's health*. Nakhon Pathom: Population and Social Research Institute, Mahidol University.

Causes and Impacts of Violence against Thai Muslim Spouses in Satun Province

Sojirat Supanichwatana¹ Kasetchai Laeheem¹

¹Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hatyai, Thailand

Correspondence: Kasetchai Laeheem, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hatyai, Songkhla, Thailand, 90110. Email: Lkasetchai@yahoo.com

Received: XX, 2014 Accepted: XX, 2015 Online Published: XX, 2015

doi:10.5539/.....

URL: <http://dx.doi.org/.....>

Abstract

This research is a qualitative research in which the data has been collected through an in-depth interview amongst 2 major groups of respondents including 1) 15 couples abusing violence to each other 2) 15 people affected from the violence's of the couples. The obtained data was initially analyzed by categorizing the sort of conflict issues. Later the content of conflict is logically analyzed base upon perception, theory, and related researches. The result indicates that the abuse of violence against Thai Muslim spouses in Satun is the result of 4 major causes comprising 1) adultery 2) involuntary marriage 3) alcohol consumption and drug abuse in husband and 4) lack of readiness for couple life. These lead to 4 serious effects including 1) psychological and physical injury of wife 2) family unrest and divorce 3) the imitation of improper behavior by offspring and 4) neighbor disturbance.

Keywords: Cause, Impacts, Violence against spouses, Thai Muslim Spouses

1. Introduction

The relationship in family between spouses in today's Thai society presents the diversity and variation according to economic and social conditions where wife is forced to find more work outside in order to earn more money to support the family's well-being. The family time where members can discuss is lessened leading to misunderstanding about the role of wife and husband. Often, families are in the difficulty and the relationship between couple is affected, as well the conflict arises and neither of the spouses expresses their dissatisfaction. Once the silent argue is accumulated, stress and eventually violence are much likely to follow. (Yoddamnoen-Adtidge, 2005; Phuaen Ying Foundation, 2005; Khongsakon, 2006; Promrak, 2007; Sanprasit, Boonprakob, Kongsakon, & Intarakamhang, 2011)

Violence against spouses or husband and wife in Thailand is a complex matter, which occurs in many forms. It can be viewed from various aspects and hence, seems to be resulted from various causes: personal factors, family system, community, and society factors. Violence against spouses is the behavior and actions, which infringe personal rights in the form of physical, psychological, verbal and sexual assault by forcing, intimidating, physically harming, threatening, and hindering freedom both in the public and in private life. It can be physical and/or psychological assaults on each other resulting in the victim suffering both psychologically and physically. Assaulting women by a spouse or husband is one form of violence against women; it cuts off the woman's rights in her body and life and obstructs the existence of sex equality and the development of peacefulness. Violence against spouses is the connection between conflicts and violence and hence makes it difficult to prevent since many people in the society believe that disagreements or conflicts between husband and wife are normal to all families so the problem is usually dealt with only when it becomes serious and eventually violent. (Pongwech & Wijitranon, 2000; Yoddamnoen-Adtidge, 2003; Thompson-Wichitranon and Phongwet, 2000; Phromrak, 2007; Phuaen Ying Foundation, 2005; Khongsakon, 2006; Saenprasit et al, 2010).

The violence against spouses reveals numerous incidents, which reflect that wife assault has become more severe in which the people who commit the hostility are from all economic status, occupations, religions and nationalities (Sonkin, Martin, & Walker, 1985). Apparently, the situation regarding women assault is likely to rise dramatically, within only a year (2555-2556) the figure grew rapidly to 35 percent throughout 2556. According to the summarization of violence among spouses and toward women of 2556, it is said that 31,996 women had been assaulted throughout the year, 87 women a day or 3 women an hour whereas in 2555 there were 20,582 women or 56 cases a day. The violence is most intensive in women age between 24 and 45, accounting for 74 percent. The first important problem founded is body assaulting in 9699 women, accounting for 77 percent. The second most frequent problem is sexual harassment 2,226 women or 18 percent. 53 percent of the doers is husband or spouse

and main factors are stemmed from adultery, jealousy and assault (One Stop Crisis Center (OSCC), 2011; Violence against Children and Women and Domestic Violence Information Center, 2013) which conforms to the study of Promrak (2007) and Pradabmuk, (2003) reveals that the experience regarding violence in the family of a women who response with divorce and no divorce can be found in forms of physical violence, verbal violence, psychological violence and sexual violence

The problem regards the violence against spouses in Thailand exhibits the high growth and is considered complex. There are various forms and can be viewed from many aspects that they are resulted from a number of factors including individual factor, family system factor, community factor and society factor in which the committed violence affects both people who commit the violence themselves, family and also community and society. The violence against spouses can occur all the time as well a slight argument could eventually contribute to the violence. Consuming alcohol is among major causes resulting in the violence as intoxication generally result in the assault toward spouses (Kaewfan, 2007). The violence, furthermore, is caused by the factors regarding general argument in daily life, and making a living such as financial problem, living quality problem and problem from family members who do not realize their own roles and duty. The factor stemmed from the severe family conflicts such as adultery or having new wife or husband is also taken into account. The other obvious factor leading to violence is serious quarrel which leads to physical assault on each other or domestic problem which is not possible to handle and so finally the family can be broken. (Parimuttho, 2010)

The researcher, consequently, perceived the significant necessity of studying the cause and effect of violence against spouses in Thai Muslim in Satun province in order to investigate the cause of violence between spouses who abuse the violence and how does the action impact. The research finding will become precious and useful information for concerning personnel and authorities to designate the policy to solve and prevent violence against spouses before such problems become more severe until it is impossible to handle, apply the finding guideline concretely to build a peaceful family with love and understanding which can be a role model for further study.

2. Methods

This qualitative research employs the data collection methods by conducting the in-depth interview with 2 major groups of respondents in Satun province including 1) 15 spouses who experience abusing violence between each other 2) 15 people affected from the violence of the couples. The obtained data is later initially analyzed by categorizing the sort of conflict issues. After that, the content of conflict is rationally analyzed base upon logical perception, theory and related researches.

3. Results and discussion

This article mainly presents the result of information analysis in terms of causes and impacts of violence against spouses. In each case, the certain characteristics and consequent effects of abusing violence against spouses are identified. After analyzing information related to the causes and impacts of violence against spouses among Thai Muslim spouses in Satun, the result are described as follow;

3.1 The causes of violence against spouses between Thai Muslim spouses in Satun province

It can be analytically concluded from the data collection that the main causes of violence against spouses between Thai Muslim spouses in Satun province are as following

1. The cause from adultery

Adultery is regarded as the first significant cause of violence against spouses between Thai Muslim spouses in Satun province. Adultery appears in many kinds of relationship including husband betrayed and had the second or the third wife, jealousy that wife has on husband as well jealousy that husband has on wife, starting from watching out daily routines the partner, becoming uncomfortable and starting to express dissatisfaction, speaking ironically which makes the other angry and leads to the disagreement or physical assault. Take Noi's case as an example. She and her former husband lived separately, he is a gardener in rubber plantation in Betong, Yala and occasionally visited her (a few times a month). He, however, sent her the money regularly. When she caught her husband betrayed was when husband did not visit her for three months that made her so curious that she went to see him in Betong. His husband, consequently asked her for divorce as he had had a new wife, but she did not agree. She went there again the second time, her husband spoke rudely with her, they quarreled, and she was slapped on her face. She could not stand being ignored and assaulted therefore she asked him for a divorce. Her husband agreed to divorce with her according to Muslim principal. In case of Mrs. Rose who revealed that her husband was unreasonably jealous, he was always suspicious whether she would go out to meet other men, similarly, she herself was always doubted that her husband might meet with his ex-wife. This matter caused this spouse a regular physical assault, as her husband was

bad-tempered and aggressive. When they argued, the situation was normally ended with severe physical assault including slapping, kicking, hitting with wooden bar, slashing with knife. She had divorced with his husband twice, but every time his husband asked her to return. According to Muslim principle, husband and wife can divorce up to only three times, once beyond, the marital status will be over. Nonetheless, if they would like to regain marital, a wife must marry to another man, divorce him and can return to the former husband when completing the proper time according to Muslim principle. The next case belongs to Mrs. Anwanee who claimed that she was a beauty-loving, fonded of getting nice dress which made her husband suspicious and jealous of her. Her husband was bad-tempered and irritable, he always complained her harshly, sometimes he assaulted her just because of an insignificant issue. When her husband becomes seriously angry, he regularly slapped, kicked, punched, hit with wooden stick or metal bar and even stabbed her with knife.

As mentioned earlier, it is apparent that adultery, jealousy and suspicion are the initial causes of violence against spouses in which partners are hurt, sad, angry, displeased and scared which is the mental condition that is full of curiosity, suspicion, worry and fear that her beloved husband may betray her and he was expected to stay merely with her. Suspicion and jealousy, consequently resulted in negative feeling in spouse's mind, deterioration of love and relationship between them. Besides, it developed hatred and resentment anyone who come close to their lovers. However, suspicion and jealousy of spouses are the pivotal factors driving to assault between spouses. The assault is generally caused by the accumulation of resentment (White & Mullen, 1989; Sitdhisoradej, 1999; Laeheem, 2014) and violence amongst spouses can occur in every single period of time. Furthermore, a minimal argument could lead to violence when the spouses accumulate too much stress until the negative interactions are behaved to each other. Once a husband is not able to control his moral consciousness, the initial physical assault exists and the cycle of violence against spouses begin, starting by the stress, argument, wife assault and ending with the guilt of husband and the forgiveness from a wife. Nonetheless, if spouses leave this problem unsolved, the cycle of violence will begin again with the continually aggressive level. (Kanchanakul, 1997; Kaewfan, 2007)

2. The cause from involuntary marriage

Which is regarded as the next important cause of violence against spouses between Thai Muslim spouses in Satun province. As the spouses have no time to date or study the characteristics of each other before getting married, as well possessing the bias toward the partner. This causes negative first impression, once they are married, they cannot accept the partner's personality nor adapt themselves to fit with one another or even dislike the partner's behaviors. The mentioned reasons result in the beginning of violence against spouses, from the negative first-impression together with such improper characteristics of the partner as being bad-tempered, criticized, jealous, addicted to violence or drugs, gallant which are revealed after the marriage arouse each partner to start verbal assault until severe physical assault or in some instances the partners are physically assaulted without any dispute, take Mrs Wannee's case as an example, she was forced to marry a husband without dating, a husband proposed her with her parents and after that the wedding ceremony was arranged, after marrying, she found that her husband was a big mouth, extremely bad-tempered and self-willed even with a minimal issue. When she disagreed, she would be harshly blamed. The first physical assault was caused by her husband's intention in which she did some response, in that case she was hit by a wooden stick and a knee, punched with an elbow and slapped immorally and almost die for two times. The most severe assault was when her husband hit in the middle of her head by a wooden stick she was seriously injured and needed urgent medical treatment. Mrs lamai suggests her situation as another interesting case, she said that her husband proposed her with her parents and married immediately. She did not like a husband, on the other hand, she preferred another man. Her husband was a bad-tempered and a widower with 2 children, after marrying her he still contacted with his former wife and intended to keep both wives simultaneously. She did not allow and that caused verbal assault and quarrel as husband always acted hastily, he consequently assaulted her as the event occurred seven months ago, her husband strike on her head by a knife, the wound was so severe that she needed 5 stitches, she ran away to stay with her sister in Malaysia and has just recently come back.

According to the sample cases, the causes from involuntary marriage are regarded as the causes of violence against Thai Muslim spouses in Satun province. Among those causes is having no time prior the marriage to study one another's personality, as well, being unable to adapt themselves to suit with each other happily which lead to quarrel and violence in the form of physical assault. Refer to Muslim's principle, people are not encouraged to date as what young people nowadays do, yet they could learn each other only after the engagement was arranged and if the two are not willing to, they

can disengage which conforms to the study result suggesting that the prospective spouses have very little chance to gain happiness or fall in love with a stranger or a person whom they have never seen before. This leads to disaffection, reduction of trust as well elimination the acknowledgement or respect between each other. As a marriage life is the beginning of two lives, the more positive relationship they have, the more stable their family life will become. In contrast, if the spouses possess negative relationship, living together undeniably faces difficulties, even though there are suitable factors which facilitates their marriage life, the consequence may be the servitude in living together or eventually getting divorce (Wutthikraijamrat, 2003; MacMillan, 2007). The causes of violence against spouses cover 3 main issues, 1) the problem regarding the fundamental in daily routine such as the difference in terms of personality, attitudes or individual or descendent characteristic 2) the problem regarding family life such as financial difficulties, living quality and the family member does not aware of his own role and 3) problem stemmed from severe argument in family such as adultery; having new wife or new husband, severe disagreement which lead to assaulting each other or the disagreement within family which is too late to remain a family condition. (Parimuttho, 2010)

3. The cause from husband consumes alcoholic drinks and abuses addictive substance

It is regarded the next important problem among violence against Thai Muslim spouses in Satun Province. According to Muslim's principle, any Muslim are subjected to abstain from any alcoholic drink or addictive substances which may defect intellectuality ,affect decision making ability, become retarded, lack of ability to control consciousness and cause the bravery to do things that they have never done. Take Mrs Maria as an instance, she said that she has been married for 15 years. Once she moved to her husband's house she found that her husband abused marijuana, amphetamine and heroin. When he got drunk, he always disputed with her and the level of severity was increasing gradually. Often, he assaulted her and children. The result from physical assault has continued and result in a chronic Tendinitis and Scoliosis from being kicked and the last time before she ran away from him was when he abused one of addictive substances (not known what) to relieve the stress caused by his affair was going to get married with another man. He arrived home intoxicated and throw a sickle at her, fortunately, the sickle fell down on the floor before reaching her neck and turned to assault her parents. She, therefore, brought her children and parents away from home. For Mrs Sorfreeyha, she explained that her husband had held another religion before married to her, yet he still drunk alcoholic drinks and normally visited karaoke (a kind of restaurant where customers can sing a song publicly with sometimes ladies sit beside him). At the beginning, she always followed him and sometimes disputed or did physical assault. Later her husband ignored her and did not speak with her and never replied her questions, she got uncomfortable and finally asked for the divorce. Mrs Arsana told that her husband drank beer with his neighbors almost every day when arrived home he always attacked her, she responded at the beginning, later she found that avoiding was a better way so she brought her children to stay with other relatives. She used to ask her husband to drink less but it did not work as most people in neighborhood fond of drinking. She lived with patience and applied the religious principle to calm her mind down which usefully helped her.

According to the above examples, it is apparent that consuming alcohol and abusing addictive substances are the causes of violence against Thai Muslim spouses in Satun Province as drinking alcohol and abusing addictive drugs result in mental retard, defect intellection and movement, Alzheimer, the disorder in the front part of brain which lead to the defect in overall thought, planning, organizing also any social effects both to family and surrounding people, occupation or economics such as losing friends, damaging relationship with spouses or partner, divorce or losing the revenue from full time job. (Hemmanad, 1990; Kanjanakul, 1997). The violence against spouses can occur anytime; also, a minimal dispute could lead to severity. The research reveals that drinking alcohol is among significant causes as intoxication normally results in violence against spouses. Although the violence occurs regularly, the assaulted wife still decided to live with her partner with the hope that the violence will be reduced (Kaewfan, 2007). Drinking alcohol and abusing drugs caused people an intoxication, lack of consciousness , bravery to make mistake since drinking alcohol and abusing drugs are the behaviors which are contradict to Muslim's principle, a wife is supposed to warn her husband or ask her husband to abstain from drinking alcohol and consuming drugs and following the ethical principle. However, most husbands never pay attention to her recommendation; in contrast, they normally blame and assault wives, especially when they are intoxicated, the assault becomes more severe and is normally accompanied with instrument (Laeheem, 2014). The research of Daen-khunthod (2011) finds that the factor leading to the violence against spouses include the aggressive, bad-tempered characteristics of husband, being gallant, abusing drugs and drinking alcohol and assault wives. When

attacking, there is no one to dissuade or offer assistance since social custom both in urban and suburban regards the violence against spouses as an individual issue in which others should not interfere. In terms of social role, it is normally believed that a husband is responsible for making a decision while a wife is meant to take care of family member and satisfy husband's need.

4. The cause from the lack of readiness in living a family life

Physical, mental and maturity readiness are significant factors establishing the family. One should not only realize the role of spouses toward each other but also the role of parents toward children. They should also consider the emotional maturity in making a decision toward surrounding situations, attempt, self-control, and maturity in terms of thought and making a living which is sufficient to afford the expenditure within the family. All things mentioned are the components of building stable family. Young spouses generally lack of readiness in terms of maturity in living a family life as they are rarely be able to control the feeling or attempt, bad-tempered and usually solve the problem with assault. Furthermore, being in studying age, they cannot earn money to support the new family, once the problems arise, it is normally followed by severe verbal assault, sarcastic behaviors and eventually lead to physical assault. Mr. Amrin said that he and his wife met since they were in secondary school, once finished he left the school to find a job and his wife continued studying high school by financial support from the family. They occasionally faced a shortage, the wife was bad-tempered, self-willed, fussy and grumbling while he himself occasionally drunk *Mitragyna speciosa* water or known as 4*100 in Thai youth. It is therefore common for them to dispute and assault as his wife fond of going out at night time, each time his wife responded harshly, he chose not to speak with her, instead, going out to drink *Mitragyna speciosa* water but when he was home the wife became fussy and beat him with a broom. In case of Mrs. Suni she said that his husband brought her from home since she graduated a secondary school and had the first child when she was 16 years old, she had no job and definitely generate no revenue. Her husband usually assaulted her since they started to date each other and the violence became more severe including slapping, shoving away, kicking and using other tools to assault. She had cried all day and had not wanted to meet other people throughout the past 15 years. She could overcome it because of attempt and behaviors following Muslim's principle, which teaches wife to respect her husband. She used to ask the help from Imam but he did not want to interfere the family issue, she then decided to run away from home.

From the sample cases, it is true to conclude that the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province both husband assault wife and wife assault husband are caused by the young spouses who lack of maturity to live a family life, knowledge about role they are supposed to behave to each other . Young spouses normally employ emotion when solving problem, conforming to the study result reveals that the causes of violence against spouses are from being not ready in terms of both physic and psychology, maturity to live a family life or lack of preparation for starting a family both in male and female. Especially in young spouses who lack of knowledge and comprehension regarding role between spouses and are not able to control the bad-tempered or fussy emotion and lack of attempt and never forgive one another also possessing wrong attitude and values in terms of role within family. Other today's problems are also taken into account such as technology and communication, social and economic crisis which loosen the relationship bond in the family, family members may misunderstand, lack of love, generosity, some do not accept the one another's behaviors and cannot adapt to each other. When the family suffers and members lack of skills to solve problem properly, it may lead to confliction and once the confliction accumulated, it may ultimately turn in to violence in family (Phuawongphat, 1994; Laeheem, 2014). Woman assaulting committed by husband or partners is another form of woman abuse and is a problem that eliminate the full right in life and physic of woman. The importance of this issue is the person who assaults her is the one whom she used to trust and expect that he will prevent her from harm and take a good care when she suffer illnesses. Moreover, the privacy between spouses believed by the society acts as the wall inhibiting others from offering their hands to solve the internal violence (Straus & Gelles, 1989; Hemmanad, 1990; Yoddamnoen-Adtidge 2005).

3.2 The impact of the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province

From data collection stage, the impacts stemmed from the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province comprise 4 main aspects include

1. The wife is physically and psychologically injured

The wife who falls into a victim from violence committed by husband will be physically injured from performing severe assault such as thrusting, slapping, hitting, punching, smashing, yanking, throwing things also physically assaulting until become severely injured by weapon, sharp items which affect directly to the body of victim. The case of Mrs. Rose who said that her husband is bad-tempered and fussy when dispute severely, he normally assaulted her including slapping, kicking, hitting by wooden stick and slashing by knife. For Anwanee's case, she said that she was always harshly blamed and criticized and if husband get extremely angry, he will assault more severely such as slapping, kicking, punching, hitting with wood or metal stick, stabbing by knife. For Mrs. Wannee, she said she was hit with wooden stick, slapped, hit with knee, and elbow nearly die for 2 times and the most severe occurred when husband hit her with a wooden stick in the middle of her head and the symptom was so fatal that she needed the medical treatment. For Mrs. Lamai case she said that about 7 months ago her husband slashed on her head and she needed 5 stitches after that she ran away to stay with sister in Malaysia. In some cases, a wife was indirectly affected by having chronic illnesses like in the case of Mrs. Mareeya who mentioned that the result of a long-time assault cause Tendonitis and Scoliosis as well her body was still painful. Furthermore, wives who are assaulted are normally mentally affected. Although it is the invisible wound, yet it causes a tremendous pain to the victim including depression disorder, feeling that her life is fruitless and no longer want to stay, being embarrassed, avoiding seeing people, taking the case of Mrs. Lamai as an example. She said that her husband assaulted her and it worsened her mental condition. She had headache, become nauseated and vomit from stress until she needed to see a psychiatrist to treat the symptoms by verbal discussion and medicine intake. For Maria who said that violence had happened with her couple for more than 15 years. She was severely assaulted and physically tortured, but the worst part is her mental condition. She had cried all day and possessed depression disorder, furthermore her husband's relative also ridiculed her, which caused her an embarrassment and dare not to meet people. She once thought about suicide, but she gave it up because of her children. For Sorfeeyha, she said that when she was initially assaulted by her husband, she felt upset, confused and really do not understand of why could it happen. After that, husband was still indifferent and did not talk to her. She was even uncomfortable until having depression disorder, hiding herself only in the house, and not seeing others

According to the above sample, it is clear that the spouses who were assaulted are affected both physically and psychologically. In terms of physical effect, attacking by bare hand or any instrument is regarded as a weapon that leads to the injury and violence in wife. It happens in various forms including thrusting, slapping, hitting, punching, yanking, strangling, throwing objects at her or even hurting her body until fatal symptom by weapons or any sharp items. In terms of psychological violence, by doing or abstaining that caused the passive woman sadness or lost of freedom, furthermore, husband normally assault his wife physically by verbal violence, expressing manner or behavior such as insult, ridicule, blame with rude words, bawl, yell at, humiliate, ignore, threaten and perform angry gesture (Achwanitkun & Im-em, 2003; Promrak, 2007). The victims of violence normally get injured, the injury ranges widely from minimal injury such as bruise, swollen, and pain, considerable injury such as broken bonds; a bridge, jaws, arms and a bruise or a torn in internal organs and have a fatal injury which lead to the admission for treatment in hospital and death in some cases. Beside this there is psychological effect since the assaulted person will feel painful, depressed, fear, powerless, lonely, weak and lose self-esteem which may lead to the lost of consciousness. (Triemchaisri, 2001; Kungsakon & Pojam, 2008; Laeheem, 2014)

2. Family's domestic problem especially, divorce and family unrest

The violence against spouses affects considerably to family as when the spouses use the violence between each other, children and other family members are indirectly affected, for example, children may absorb the violence in the family, other members may be accidentally assaulted as the case of Maria who mentioned that a husband always assaulted her, and her parents inhibited him, he then turned to assault her parents instead. Juan said that she and her husband always disputed and husband normally assaulted her until she lost the entire attempt and asked for a divorce. In case of Mrs. Wee, she said that she has been assaulted for the whole period of marriage, she wanted to divorce but she could not do it because of her children she has been attempt until today.

Divorce is among alternatives that is chosen in order to stop the violence against spouses which conform to the finding of Promrak (2007) who found that divorce is the hardest response of woman to terminate the violence in family for those who cannot divorce, they must be patient and learn to encounter the problem and find solution sometimes they must rely on religious principle with the good

hope that when her husband gets older the violent behaviors may be decreased. For children in family, there are both positive and negative results, children who witness the violence among parents, are possibly encouraged to pay a full attention on studying, behave well in order to relieve the difficulties of mother who has been assaulted. In case of N, a girl said that she has witnessed her mother being assaulted since she was first remember, she was so sympathized with her mother but couldn't do any help. What she can solely do is try to be a good girl, study hard, pay great attention to the class until she obtained the school's scholarship so as to please her mother. She believes that study will bring her a bright future and can take her mother away from father. As well, Mrs Arsana mentioned about her son that her son is joyful and diligent, although he knows that his parents have difficulty when he see them assault he seek to go to other place like a relative's home. The negative result, on the contrary, N told about her younger brother that he becomes isolated, never talk to strangers, his study is always discontinued as he has to always change the school. He learned more slowly that other counterfeits, when father got drunk, she and her brother are always assaulted. The effect toward children presents negatively and positively conforming to the finding said that children who experience the violence of parents will be affected and generally result in stress, depression disorder, anxiety, and affect emotional and behavioral problem as children are occasionally assaulted or unattended. (Shipman, Rossman, & West, 1999; Ward, Flisher, Zissis, Muller, & Lombard, 2001; Wolfe, Crooks, Lee, McIntyre-Smith, & Jaffe, 2003) . Hence, it is clear that spouses who possess regular violence are not able to build a good family as relationship among members are damaged, the family leader; wife or husband or parents cannot perform their duties properly. Family exists unrest, members are indifferent to each other, lack of love, harmony nor trust among each other. This sort of family cannot live in a normal society, and finally lead to the divorce which directly affect children and it is mostly likely that they may imitate any forms of violence in many aspects. (Triemchaisri, 2001; Kungsakon & Pojam, 2008; Laeheem, 2014)

3. Children in a family imitate the behaviors

The problem regards violence against spouses affects directly to children's action which is caused by the education and observation from role models and that those children employ violence with surrounding people. For example, Abdul whose parents always quarrel in many forms such as slapping, hitting, he needed to fight with his father so as to help his mother but his mother always prohibited him as he might become a bad son. Sometimes he had to ran away to his friends' houses to avoid, she also mentioned that the family problem cause him a serious stress. In case of Harun, he said that parents assaulted each other like an ideal boxers. Knee, elbow and fist are employed as a physical weapon to fight each other. Besides, any nearby subjects are used as the fighting instrument such as chairs, wood, pot or anything within a reach. No one gives up, they continue fighting until another surrendered or ran away. Neighbors dare not to interfere are they found it common. He stand seeing this behavior since he was young until he feel nothing with it, however, he sometimes felts depressed and bored of it. Sharif said that parents normally assaulted, most of the times it is about children. Each person always blamed one another that children behave bad because mother did not take a good care nor give a good nurture, I occasionally felt regret that I was a cause of the disagreement.

The research finding states that parents committing violence caused offspring the learning and imitating system and are likely to commit violence with surrounding people, when they dispute with friend they tend to employ violence as a solution to solve the problem (Bandura, 1976; Gelles & Straus, 1979). Children who witness parents assault will be encouraged to absorb and imitate committing violence until they become adults and tend to commit violence with spouses and offspring(Laeheem, 2014). People who experience both direct and indirect as a doer and a victim or an observer since they were young tend to develop acceptable principle in using violence from the violent role model, once face disagreement with spouses the person will imitate the behavior by solving solution with violence (Gelles & Straus, 1979). People with violence experience in family where parents blame, assault each other, parents assault children, sibling dispute regularly is more likely to commit violence against spouses than those who never experience the violence, and the violence content is increasing. (O'Leary & Williams, 2006). This statement also concord with the research finding of Stets, 1990

4. Annoyance to neighbors

Every time the spouses commit violent behavior to each other by disagreement, disputing verbally, the result affects nearby neighbors until they become fussy, disturbed and annoyed to undeniably perceive the event that the spouses disagree and always reveal loudly. However, as the spouses is the fundamental unit of family and that family is the smallest unit in the society, once spouses have

problem, society is consequently face the difficulty. Arguing bothers neighbors' peace like the case of Raida a neighbor of the spouses who generally assault mentioned that This family always dispute, the husband often got drunk and act wildly with wife, sometimes she tremble with the shock from scream. At the beginning, she felt sympathized, yet now she was annoyed. Miss Mali also told that her neighbor always quarrel late at night at around 2 am or 3 am, many times they quarrel, the yelled at each other. She used to warn them to turn the voice down since that time supposed to be the peaceful time for rest of normal people. I was often waken up, and could not continue sleeping. I felt fussy and annoyed but did not know what to do. In case of Ms. Mai, she mentioned that she was extremely bothered since the husband normally hold the party at night, after a while the wife started to curse, brawl and soon afterward they assault each other all neighbors around here are annoyed, fussy and wish them move out very soon. Ms. Lak said that I felt sympathized with them, every time they argue, the wife normally consulted her, at the beginning she gave an advice, but her husband come to curse me at my house, later I avoided to suggest acting merely as a listeners. Recently, I have been so annoyed to perceive any issues between them.

This expression conforms to the study result mentions that violence against spouses in the family that quarrel, cursing assaulting are always committed is the situation which bother neighbors and community as well cause community unrest (Triemchaisri, 2001; Kungsakon & Pojam, 2008). The results toward community and society include cursing, physically assaulting within the family affect neighbors and increase the problems in the society as the family institute collapses (Hongthong, 2000; Opitagchewin, 2008). In terms of social interference, women normally offer a hand to their counterfeit to bring them out of the violence while men normally ignore the interference in their friends' problems since the majority possesses the idea that it is the individual's issue. The volunteers of public health think that the spouses with regular problems familiar with the difficulties and that they are able to solve the problem themselves whereas the community leader focused on developing community to reduce the violence against spouses. (Intarajit, & Karinchai, 1999; Srisorrachatr, 2001)

4. Conclusions and recommendations

According to an analytical process, there are 4 main causes of the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province

1. The cause from adultery which is regarded as the first important cause of the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province. This covers the jealousy that wives have toward husband and the one that husbands have toward wife. It normally starts from by watching out daily routines of the partner and become dissatisfied and express the displeasing behaviors, speak ironically which make another angry and leads to the disagreement or physical assault. Hence, the honesty toward the spouses is the principle that spouses should always realize, talking and trying to understand each other helps reduce the distrust between each other. Refer to Muslim's principle, a husband is supposed to act gently to wife and should not exert with wife. In fact, the core duties of husband referring to Muslim's principle is to govern and support his own family, provide general care to family, do not let the famine exist. Muslims believe that the best donation is to donate to his own wife and family. Any man who does not take care of family is similarly commit sins. Husband is also subjected to prevent a family from any physical and psychological harms especially, to ensure that the family member behave and follow the Allah's principle. Similarly, Muslim's principle mentions that wife is a person whom husband should take care of therefore she is supposed to behave well in order to satisfy her husband

2. The cause from involuntary marriage, which is regarded as the next important cause of violence against spouses between Thai Muslim spouses in Satun province. As the spouses have no time to date, study the characteristics of each other before getting married, as well possessing the bias toward the partner. This causes negative first impression, once they are married, they cannot accept the partner's personality nor adapt themselves to fit with one another or even dislike the partner's behaviors. The mentioned reasons result in the beginning of violence against spouses, verbal assault until severe physical assault or in some instances; the partners are physically assaulted without any dispute. Thus, selecting a spouse is among the important issues for Muslim since if individual select the wrong spouse, that person may experience torture for the whole life. Prospective spouses should be allowed to meet each other in order for them to learn about each other and create the impression between each other. However, Muslim strictly prohibit this matter, especially if partners live a couple life or get pregnant before marriage as they regarded theses are extremely unacceptable and take the society into the risk where ones lack of morality. Selecting suitable spouses is the important issue obviously determined in Muslim's principle in suggesting its religious fellow to consider when

selecting a partner as follow; any men who satisfy with any women, and desire to marry her, he is supposed to choose the best woman and the best woman tend to bring him happiness, and if any woman can complete taking care of husband and beloved by husband, she will ultimately beloved and lived with Allah.

3. The cause from consuming alcohol and abusing addictive substances, regarded as the next important problem among cause of the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province. According to Muslim's principle, any Muslims are subjected to abstain from any alcoholic drink or addictive substances which may defect intellectuality, affect decision making ability, become retarded, lack of ability to control consciousness and cause the bravery to do things that they have never done and once the content is more intensive it can lead to physical assault in wife and children. Hence fostering about abstaining from consuming alcohol and abusing addictive substances by practicing the Muslim's principle is among the alternative guidance help reduce this immoral behavior.

4. The cause from lack of readiness in living a family life; physical, mental and maturity readiness are significant factors establishing the family. One should not only realize the role of spouses toward each other but also the role of parents toward children. They should also consider the emotional maturity in making a decision toward surrounding situations, attempt, self-control, and maturity in terms of thought and making a living, which is sufficient to afford the expenditure within the family. All things mentioned are the component of building stable family. Young spouses generally lack of readiness in terms of maturity in living a family life as they are rarely be able to control the feeling or attempt, bad-tempered and usually solve the problem with assault. Hence, making a good understanding with adolescent about the readiness in building a good family is significant. Parents, schools, and concerning authorities should provide guidelines to support young spouses to have knowledge and comprehension regarding the role toward each other and support the activities which help tighten family bond.

The analysis about impacts of the violence against Thai Muslim spouses in Satun Province includes 4 main aspects as following

1. The wife is physically and psychologically injured, the wife who falls into a victim from violence committed by husband will be physically injured from performing severe assault such as thrusting, slapping, hitting, punching, smashing, yanking, throwing things also physically assaulting until become severely injured by weapon, sharp items which affect directly to the body of victim. Furthermore, wives who are assaulted are normally mentally affected. Although it is the invisible wound, yet it causes a tremendous pain to the victim including depression disorder, feeling that her life is fruitless and no longer want to stay, being embarrassed as well avoiding seeing people. In this case, giving a hand to the victims is what all concerning sectors should seriously take into account, reducing the belief that spouses' issues are subjected to left private. By doing that, it obstructs the opportunity to receive assistance in those victims. Providing physical treatment should be accompanied with psychological treatment especially, in those who are severely assaulted, the constant treatment is strongly needed. Community should arrange the volunteer to assist, advise and take care in order for victims to get immediate help.

2. Family problem especially, divorce and family unrest, the violence against spouses affect considerably to family as when the spouses use the violence between each other, children and other family members are indirectly affected, for example, children may absorb the violence in the family, other members may be accidentally assaulted. Therefore, spouses should make mutual understanding regularly, spend time doing activities together as in today's society role and responsibility force people to be away from family member, if the loosen relationship continues, indifference will replace and ultimately the problems occur.

3. Children in a family imitate the behaviors the problem regards violence against spouses affect directly to children's action which is caused by the education and observation from role models and that those children employ violence with surrounding people. Therefore, spouses should consider thoroughly the subsequent effects after disagreement in front of offspring. Performing properly is normally a suitable way to nurture children, once children are morally coached, they are likely to grow responsible and are of a high quality.

4. Annoyance to neighbors, every time the spouses commit violent behavior to each other by quarrel, dispute verbally affect nearby neighbors until they become fussy, disturbed and annoyed to undeniably perceive the event that the spouses disagree and always reveal loudly. However, creating community network to take care of people in the community may be a good alternative to advice, help, and warn any behaviors that may cause annoyance.

Acknowledgements

We are grateful to the Research Fund, Faculty of Liberal Arts, and Graduate School, Prince of Songkla University for supports this project.

References

- Archawanitkul, K. & Im-am, W. (2003). *Violence against women*. Bangkok: Institute for Population and Social, Mahidol University.
- Bandura, A. (1976). *Social learning analysis of aggression*. In Ribesynnes, E. & Bandura, A. (Eds). *Analysis of delinquency and aggression* (pp.203–212). Hillsdale, NJ: Earlbaum.
- Daen-khunthod, C. (2011). *Domestic violence: A study of wives being assaulted by husbands in Nakhon Ratchasima* (Unpublished master's thesis). Rajabhat Nakhon Ratchasima University, Nakhon Ratchasima, Thailand.
- Gelles, R. J. & Straus R. A. (1979). *Determinants of violence in the family: Toward a theoretical integration*. In Burr, W. R., Hill, R., Nye, F. I., & Reiss, I. L. (Eds.). *Contemporary theories about the family* (Volume 1, pp.549-581). New York: Free Press.
- Hemmanad, H. (1990). *Family violence: The case of study low income husbands in municipal areas Muang district, Ubonratchathani province* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok.
- Hongthong, D. (2000). *Selected factors influence domestic violence against woman and the health consequences: Case study among woman in Phayao province* (Unpublished master's thesis). Mahidol University, Bangkok, Thailand .
- Intarajit, I. & Karinchai, N. (1999). *Women and children: The victim of domestic violence*. Bangkok: Institute of Psychology Hot Line.
- Kaewfan, K. (2007). *Domestic violence: A case study of woman labor in factories in Saraphi District, Chiang Mai and violence against spouses* (Unpublished master's thesis). Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand.
- Kanjanakul, C. (1997). *A domestic violence: A study of wife battering* (Unpublished doctoral's dissertation). Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.
- Khongsakon, R. (2006). *Domestic violence*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinrawirote University.
- Kongsakon, R. & Pojam, N. (2008). *Family violence*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Laeheem, K. (2014). Causes of domestic violence between Thai Muslim married couples in Satun Province. *Asian Social Science*, 10(21), 89–98. <http://dx.doi.org/10.5539/ass.v10n21p89>.
- MacMillan, A. (2007). The "PERFECT" Stranger: Your spouse. *Prevention*, 59 (10), 160.
- O'Leary, K. D. & Williams, M. C. (2006). Agreement about acts of aggression in marriage. *Journal of Family Psychology*, 20, 656–662. <http://dx.doi.org/10.1037/0893-3200.20.4.656>.
- One Stop Crisis Center (OSCC). (2011). *Statistics of women and children seeking asylum at OSCC*. Bangkok: OSCC.
- Opitagchewin, A. (2008). *The violence in families of immigrant female labor in Textile industry in Samutprakarn Province* (Unpublished master's thesis). Huachew Chalermprakiet University, Bangkok, Thailand.
- Parimutto, A. (2011). *Family conflict solution applied from Theravāda Buddhism Dhamma* (Unpublished master's thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Bangkok.
- Phuaen Ying Foundation. (2005). *Domestic violence in 2005*. Bangkok: Phuaen Ying Foundation.
- Promrak, T. (2007). *Women and domestic violence: Divorce as the solution* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok.
- Puawongpaet, S. (1994). Thai family: The problems and solutions. *Journal of Public Welfare*, 37(6), 20–24.
- Sanprasit, Y., Boonprakob, P., Kongsakon, R., & Intarakamhang, U. (2011). Domestic violence prevention model with participatory action of families and community: A case study of a community in Pathumthani province. *Journal of Behavioral Science*, 17(2), 19–36.
- Shipman, K., Rossman, B., & West, J. (1999). Co-occurrence of spousal violence and child abuse: Conceptual implications. *Child Maltreatment*, 4, 93–102.
- Sitdhisoradej, P. (1999). *Motivating factors accounting for the murder of husbands by their wives* (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Sonkin, D. J., Martin, D., & Walker, L. A. (1985). *The male batterer: A treatment approach*. New York: Springer.

- Srisorrachatr, S. (2001). *Domestic violence: Socio-cultural perspective and social intervention in a Thai community* (Unpublished doctoral's dissertation). Mahidol University, Bangkok, Thailand.
- Stets J. (1990). Verbal and physical aggression in marriage. *Journal of Marriage and the Family*, 5, 501–514. <http://dx.doi.org/10.2307/353043>.
- Straus, M. A. & Gelles, R. J. (1989). *Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 families*. New York: Transaction books.
- Pongwech, M. & Wijitranon, S. (2000). *Dissection stalemate: Gender and domestic violence*. Bangkok: Gender and Development Research Institute.
- Pradabmuk, P. (2003). *Family violence: State of the art review and research promoting system in the future*. Nontaburi: Health Systems Research Institute.
- Triemchaisri, S. (2001) Violence against women: The effects of violence and its prevention. *The Journal of Nursing Science*, 50(1), 8–15.
- Violence against Children and Women and Domestic Violence Information Center. (2013). *Annual report on domestic violence cases*. Retrieved on December 9, 2013 from <http://www.violence.in.th/violence/report/violence/report001.aspx>.
- Ward, C. L., Flisher, A. J., Zissis, C., Muller, M. & Lombard, C. (2001). Exposure to violence and its relationship to psychopathology in adolescents. *InjPre*, 7, 297–301.
- White, G.L. & Mullen, P.E. (1989). *Jealousy: Theory, research and clinical strategies*. New York: Guilford Press.
- Wolfe, D. A., Crooks, C. V., Lee, V., McIntyre-Smith, A., & Jaffe, P. G. (2003). The Effects of children's exposure to domestic violence: A meta-analysis and critique. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6(3), 171–187.
- Wutthikraijamrat, Ch. (2001). *A study on factors related to legal and illegal marriage: a case study of labours in Laem Chabang Industrial Estate Chonburi* (Unpublished master's thesis). Huachew Chalermprakiet University, Bangkok, Thailand.
- Yoddamnoen-Adtidge, B. (2005). *Violence against spouses and women's health*. Nakhon Pathom: Population and Social Research Institute, Mahidol University.

